

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 37.

ΤΟΜΟΣ Γ'.

31 ΙΟΥΛΙΟΥ 1894.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Τὸ ἑλληνικὸν δημόσιον ἐπασχολοῦσιν εὐλόγως τὰ ἐπακόλουθα τῆς διακοπῆς τῶν οικονομικῶν διαπραγματεύσεων. — Μοῖρὰ τις τῶν εὐρωπαϊῶν πιστωτῶν τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου, ὑπὸ μόνου τοῦ αἰσθήματος τῆς πλεονεξίας ἀγομένη, γῆν καὶ θάλασσαν ἐξακολουθεῖ ταραττουσα, ὅπως παρασύρη κυβερνήσεις τινὰς εἰς ἐπίσημον διάδημα παρὰ τῇ ἑλληνικῇ πρὸς διακανόνισιν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δημοσίου χρέους κατὰ τὰς ἀξιώσεις αὐτῶν, ἀπαρδούσας ὅλως εἰς τὰς πραγματικὰς δυνάμεις τῆς χώρας, ἃς ἐν τοῦτοις γενικῶς ὁμολογεῖται ὅτι καὶ λίαν αἰσιοδόξως ἐξετιμῶνεν ὁ κ. Τρικούπης, προβάς εἰς τὰς γνωστὰς παραχωρήσεις, τὰς μὴ δυναθεῖδας νὰ κορέσωσι τὴν ὑπερογκὸν ταύτην πλεονεξίαν, ἀξιώσεις δέ, αἵτινες ἐντιοῦν καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ καλῶς ἐννοούμενον συμφέρον τῶν ὁμολογιούχων ἀντιστρατεύονται. — Οἱ ὁμολογιούχοι οὗτοι, κατορθωτικῶς ἰδιοποιούμενοι τὴν γενικὴν ἀντιπροσωπείαν τῶν πιστωτῶν τῆς Ἑλλάδος, ἥς αἱ ὁμολογίαι κατὰ τὰ δύο τρίτα εὐρίσκονται εἰς ἑλληνικὰς χεῖρας, ὅπερ εἰς τοὺς ἑλλήνας πιστωτὰς παρέχει τὸ δικαίωμα ἐπικρατήσεως ἐν ταῖς περὶ τούτου ἀποφάσεσιν, ἐννοοῦσι ναι καλὰ νὰ ἐπιβάλωσι τοὺς ἰδίους ὅρους, μηδαμῶς λαμβάνοντες ὑπ' ὄψει ὅτι ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις, ἐπιεικῶς ἀποδεξαμένη τοὺς Εὐρωπαίους μόνους ὡς ἐκπροσωποῦντας τὸ ὅλον τῶν πιστωτῶν τοῦ κράτους καὶ ἐν ταῖς μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῶν διαπραγματεύσεσιν οὕτω γενναίως προσενεχθεῖσα, ἐπραξεν ὅτι μὲν ἡ τιμὴ καὶ ἡ ἀγαθοπιστία αὐτῆς ὑψηλότεραι, πλέον δὲ ἐκείνου, τὸ ὁποῖον αἵ τε παροῦσαι καὶ αἱ μέλλουσαι οικονομικαὶ δυνάμεις τῆς χώρας ἐπιτρέπουσι πρὸς τὴν δυνατὴν ἰκανοποίησιν τῶν ἐκ τῆς διαταράξεως τῶν δημοσίων οικονομικῶν τοῦ βασιλείου ζημιουμένων, ὡς τοῦτο ἀπεκαλύφθη ἄρτι ὁμολογούμενον καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν εἰς Ἀθήνας ἀποσταλέντων ἀντιπροσώπων, ὧν εἷς, ὁ τῶν Γάλλων κ. Ὁρνστάιν, δι' ἐπιστο-

λῆς αὐτοῦ πρὸς τὸν πρόεδρον τοῦ γαλλικοῦ κοιτάτου πρὸς τοὺς ἄλλους, ἐπιρρίπτουσι τὴν εὐθύνην τῆς διακοπῆς τῶν διαπραγματεύσεων ἐπὶ τῶν κοιτάτων. ῥητῶς ἀποφαίνεται περὶ τοῦ τελευταίου σχεδίου τοῦ συμβιβασμοῦ ὡς παρέχοντος τοῖς πιστωταῖς πολλῶ πλέον ἢ ὅτι οὗτοι ἔλαβον καὶ λαμβάνουσι παρ' ἄλλων κρατῶν, ἀνάλογον συμβιβασμὸν διομολογησάντων πρὸς τοῦτο δέ, ἐξαντλήσαντες πάντα τὰ ἐν διαπραγματεύσεσιν δυνατὰ τεχνάσματα καὶ μεγίστη καὶ ἀριθνητοτάτη κακοπιστία κατὰ τὴν διακοπὴν τῶν διαπραγματεύσεων χρῆσάμενοι, ἀναφορὰς καὶ διαμαρτυρίας διατυποῦσι πρὸς τὰς οἰκείας κυβερνήσεις, ἠγουμένων κυρίως τῶν Γερμανῶν, καὶ τοῦτ' αὐτὸ τὴν ἐνεργὸν αὐτῶν ἐγέμβασιν ἐξαιτοῦνται. — Κατὰ τινὰς τὰ διαδήματα ταῦτα τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος δυσοικονομητῶν πιστωτῶν δὲν ἀπέβησαν ὅλως ἄγωνα, τινῶν τῶν ἐνδιαφερομένων δῆθεν ξένων κυβερνήσεων συνεννοηθεῖσῶν ἢ συνεννοουμένων περὶ κοινῆς αὐτῶν παρὰ τῇ ἑλληνικῇ ἐνεργείας καὶ περὶ ναυτικῆς ἔτι πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἐνεργείας ταύτης ἐν ἀνάγκῃ διαδηλώσεως. — Αἱ εἰδήσεις ὅμως αὗται πολὺ ἀφίστανται τῆς ἀληθείας, πρῶτον μὲν διότι σρόκεται μόνον περὶ συνεννοήσεως δύο κοιτάτων, τοῦ γερμανικοῦ καὶ τοῦ γαλλικοῦ, καὶ ὄχι τῶν κυβερνήσεων, εἴτα δὲ διότι, καὶ εἴ ποτε αἱ κυβερνήσεις αὗται, γνωσθησοῦσαι πρὸς τὰς προτέρας δηλώσεις αὐτῶν περὶ τοῦ καθαρῶς ἰδιωτικοῦ χαρακτῆρος τῆς κερδοσκοπικῆς ἐπιχειρήσεως, εἰς ἣν ἐπὶ ἰδίῳ αὐτῶν οικονομικῷ κινδύνῳ προδαινοῦσι τὰ εἰς χρεώγραφα ξένων κυβερνήσεων τὰ κεφάλαια αὐτῶν διαθέτοντα ἄτομα, προσβῆαινον εἰς ἐπίσημόν τι διάδημα, εἰς οὐδὲν πρακτικὸν ἀποτέλεσμα θὰ ἠδύνατο νὰ καταλήξῃ πᾶσα τοιαύτη πίεσις. — Καὶ φαίνεται μὲν ἡ διάθεσις τινῶν τῶν εὐρωπαϊῶν κεφαλαιούχων, ὅπως τὴν δύναμιν τῶν κρατῶν αὐτῶν μεταχειρισθῶσιν εἰς ἀναγκαστικὴν διατήρησιν ἀσθενοῦς λαοῦ εἰς οικονομικὰς ὑποχρεώσεις, προδήλως προωρισμένας νὰ διαιωνίσωσι τὴν οικονομικὴν αὐτοῦ καχεξίαν ἄλλ' εὐτυχῶς, καὶ ἂν ἐν τινι πρωτευσούῃ ἐκδηλῶνται τὰ-

σεις πρὸς τοιαύτην πολιτικὴν, ἀλλαχοῦ, ἐν Λονδίῳ δηλαδὴ, ἐνθα καὶ ἀπερρίφθη ἡδὴ ἡ πρότασις περὶ ἀποκλεισμοῦ τῶν ἐλληνικῶν χρεωγράφων ἀπὸ τῶν χρηματιστηρίων, ἀντίθετοι κρατοῦσι γινώμαί. — Τὰς γνώμας ταύτας, ἐγγύτατα γενομένας τῆς ὑπὸ τῆς ἀγγλικῆς ἐπιτροπῆς μονομεροῦς μετὰ τῆς ἐλληνικῆς κυβερνήσεως διομολογήσεως τοῦ συμβιβασμοῦ ἐπὶ τῇ βῆσει τοῦ τελευταίως ἐκπονηθέντος καὶ ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων πάντων καὶ τοῦ κ. Τρικούπη μονογραφηθέντος προκαταρκτικοῦ σχεδίου, οἱ ἐν Βερολίῳ, συμμαχοῦντων αὐτοῖς καὶ τῶν ἐν Παρισίοις, ἀγωνίζονται παντὶ σθένει νὰ μεταβάλωσι κατ' ἄνωγαν δὲ ἡδὴ νὰ ματαιώσωσι τὴν γενομένην ἡδὴ τῇ τρίτῃ ἐν Λονδίῳ συνέλευσιν τῶν ἀγγλῶν ὁμολογιούχων, παρ' οἷς τὸ οἰκεῖον κομμάτιον ὑπεστήριξε τὴν παραδοχὴν τοῦ προσωρινοῦ σχεδίου, ἀλλ' οἱ ὅποιοι ἀνέβαλον τὴν ὀριστικὴν ἀπόφασιν εἰς ἄλλην συνεδριασίν· ἐλπίζεται ὅμως ὅτι δὲν θὰ ἐπιτύχωσι τοῦ ποθομένου, ὅτι δὲ ἡ γερμανογαλλικὴ αὕτη δυστροπία θὰ παραμείνῃ μεμονωμένη, ὅτε ἐκούσα ἀκουσα θὰ προσχωρήσῃ εἰς τὰς ἀγγλικὰς ἀρχάς, τοῦτο μόνον καταλείπουσα προῖόν τῆς ἐκδηλώσεως αὐτῆς, τὰς μελαγχολικὰς σκέψεις, ἃς θὰ παράγῃ πάντοτε ἡ ἀνάμνησις γερμανογαλλικοῦ συνασπισμοῦ ἐπὶ σκοπῷ ἔστω καὶ ἠθικῆς καταπίεσεως ἀσθενοῦς κρατειδίου, ὅπερ, ἀστοχῆσαν εἰς τὴν οικονομικὴν διαχείρισιν αὐτοῦ καὶ μηκέτι ἐπαρκοῦν εἰς ἀκραίαν ἐκπλήρωσιν τῶν φιλοκερδέστερον τοῦ πρόποντος ἐπιβληθεισῶν αὐτῷ ὑποχρεώσεων, δὲν ἀρνεῖται ἐν τούτοις νὰ πράξῃ πᾶν ὅ,τι δύναται ὑπὲρ τῶν δανειστῶν αὐτοῦ.

Τὰ σερβικὰ πράγματα ἤρξαντο αὐθις ἐπισύροντα τὴν προσοχὴν. — Ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος, ὑποσχόμενος, ὡς γνωστὸν, διὰ τῆς περὶ τῆς τελευταίας μεταπολιτεύσεως προκηρύξεως αὐτοῦ νὰ λρηγήσῃ τῇ χώρᾳ νέον συνταγματικὸν χάρτην, ἀππλάγαμένον τῶν μειονεκτιημάτων τοῦ τε καταργηθέντος καὶ τοῦ εἰς προσωριανὴν ἰσχύϊ ἀνακληθέντος, ἐπελάβετο τῆς ἐκπληρώσεως τῆς ὑποσχέσεως αὐτοῦ, ἀρξάμενος ἀποπειρῶν πρὸς συνενόησιν μετὰ τῶν κορυφαίων τῶν κομμάτων· αἱ ἀπίπειραι ὅμως αὐταί, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν μετὰ τῆς ἰσχυροτάτης τῶν μερίδων συνεννόησιν, δὲν φαίνονται μέχρι τοῦδε ἐπαγγελόμεναι ἐπιτυχίαν. — Τοιαύτη, φαίνεται, ἐν ταῖς ἐμμέσοις προκαταρκτικαῖς διαπραγματεύσεσιν ἐξεδιπλώθη διάστασις γνώμων μεταξὺ τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ ἡγέτου τῆς ριζοσπαστικῆς μερίδος κ. Πάσιτς, ἐκείνου μὲν μετὰ καὶ τοῦ βασιλοπάτορος, ὃ ἐπιτηδες εἰς Παρισίους μεταβάς συνεβουλεύσατο ὁ συνταγματάρχης Μιλόβανοβιτς, θέλοντος τὸ νέον σύνταγμα περιορισμένον εἰς τὰ ἀπολύτως ἀπαραίτητα κοινοβουλευτικὰ ὄρια, τούτου δὲ ἀξιοῦντος τοὺς ὄρους αὐτοῦ ὡς οἷον τε κοινοβουλευτικωτέρους, ὡστε οὐδὲ εἰς ἄμεσον ἀκρόασιν ἐν τοῖς ἀνακτόροις ἐγένετο δεκτὸς ὁ κ. Πάσιτς. — Τούναντίον αἱ περὶ συνδιαλλαγῆς τοῦ ἡγέτου τῆς φιλελευθέρου μερίδος καὶ πρῶν ἀντιβασιλέως κ. Ρίσιτς μετὰ τῆς αὐτῆς ἐνεργεταί φαίνονται ἐγγύς τῆς ἐπιτεύξεως τοῦ ποθομένου, ὅπερ φαίνεται προδιελθὴν τὴν διὰ συνεννόησεως πρὸς τὴν μερίδα τὴν ἡκίστα τὰς συμπαθείας τῆς χώρας συγκεντροῦσαν, καὶ αὐτοῦ δὲ τοῦ βασιλέως Ἀλεξάνδρου

κατὰ τὴν τελευταίαν κυβένησιν αὐτῆς διὰ τὸ ἄκρως αὐταρχικὸν αὐτῆς τὴν δυσῆνοιαν ἐπισύρασαν, ἐκπόνησιν τοῦ νέου συνταγματικοῦ χάρτου τοῦ βασιλείου. — Ἐν τούτοις ἡ πείρα διδάσκει ὅτι παρὰ τοῖς συνταγματικῶς πολιτευομένοις λαοῖς τότε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ θεμελιώδεις νόμοι ἐφαρμόζονται μετὰ τῆς δυνατῆς ἐντελείας καὶ οὕτως ἐπιτρέπουσι τὴν ἀσφαλτέραν περὶ τῆς ἐπιτυχίας ἢ τῶν ἐπενεκτῶν ἐπ' αὐτῶν μεταγενεστέρων τροποποιήσεων κρίσιν, ὅταν ὁ θεσπισμὸς αὐτῶν γίνηται οὐκ ἰσομερῶς, ἀλλὰ τῇ συνεννοήσῃ μετὰ τῆς ἰσχυροτάτης καὶ ἐπὶ μακρότατον τὴν πλειονοψηφίαν τῆς χώρας ἐκπροσωπησάσης μερίδος. — Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ ἐν Νύσση παρουσία τοῦ βασιλοπάτορος Μιλάνου, ἐπανακάμψαντος ἡδὴ εἰς Σερβίαν μετὰ τῆς ἀποφάσεως νὰ ἐγκατασταθῇ αὐτόθι διαρκῶς, πεπρωτισμένου δὲ ὑπὸ τῶν ἐφοδίων τῆς ἐκ μακροῦ χειρισμοῦ τῆς ὑπάτης ἀρχῆς πείρας καὶ χρησιμοποιοῦντος τὴν ἐπιτροπὴν αὐτοῦ καταλλήλως, θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ζητήματος κατὰ τὴν ἡ ἀπαλλάσσοντα τὸν βασιλέα ἀπὸ μελλόντων περισπασμῶν. — Λογικαί τινες ἀμοιβαίαι, ἐκ μέρους δηλ. τῆς αὐτῆς καὶ τοῦ ἔθνικοῦ κόμματος, παραχωρήσεις θὰ ἠδύναντο καὶ τῷ βασιλεῖ νὰ καταστήσωσι μᾶλλον ἀπερίσπαστον τὴν ἀρχὴν, καὶ τοῖς ριζοσπαστικοῖς, συντελοῦσιν εἰς τὴν ὁμαλὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας, νὰ παγιώσωσι τὸ γόντρον αὐτῶν, διασφαλευθὲν ὅπωςδήποτε ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς στάσεως αὐτῶν, προκαλεσάσης τὴν τελευταίαν μεταπολίτευσιν.

Πρὸς τῇ ἐνδημοῦσῃ καὶ ὀσμήμερᾳ δεινομένην οικονομικῇ κρίσει καὶ τῆ ἀπὸ τῆς καταστάσεως τῆς δημοσίου ἀσφαλείας τὰ ἰταλικά πράγματα ἐπισύρουσι τὴν προσοχὴν τῶν πολιτικογραφούντων καὶ διὰ τὴν γινομένην αὐθις κατ' ἀπαραίτητον ἀνάγκην ἀνέξουσιν τῆς ἀπὸ τοῦ ἰταλικοῦ Παναμίσκου ἠθικῆς πληγῆς. — Μὴ κήξαντος δηλ. τοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο γνωστοῦ τραπεζιτικοῦ σκανδάλου διὰ τῆς παραδόξεως ἀθωωτικῆς ἐκείνης ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου, συνέστη νέα ἀνακριτὴ ἐπιτροπὴ, ἥτις προτίθεται νὰ εἰσδύσῃ βαθύτερον καὶ ἐκτενέστερον εἰς τὰς ἐρεῖνὰς αὐτῆς, ἀπὸ τῶν ὁποίων πιθανώτατα ἡ ἰταλικὴ δικαιοσύνη θὰ πορισθῇ τὰ ἀναγκαῖα νομικὰ πειστήρια πρὸς ἐκδοσὴν ἐτυμιογίας δικαιοτέρας. — Ἡδὴ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀπειλεῖται διὰ τῆς εἰς δικὴν παραπομπῆς αὐτὸς ὁ τέως πρωθυπουργὸς κ. Γιολίττις, τοῦτο δὲ περιβάλλει τὸ ζήτημα καὶ διαπολιτικῆς σημασίας εὐαρεστοῦσης βεβαίως τῷ κ. Κρίσπη, οὗ ἡ κοινοβουλευτικὴ θέσις οὕτως ἐνισχύεται. Καὶ εἶνε μὲν πιθανὸν ὅτι ὁ κ. Γιολίττις ἐν θὰ καταδικασθῇ ἐπὶ παραχωρήσει, καὶ μόνον ὅμως τὸ οικονομικοπολιτικὸν αὐτοῦ σύστημα κατελεγχθῇ, ἐξουδετεροῦται σπουδαίως ἀντιπολιτευτικὸς παράγων καὶ ἀνικανώτερα γίνεται ἡ ἀντιπολίτευσις πρὸς σχηματισμὸν κυβερνήσεως. — Μόνον τοῦτο θὰ ὑπολείπεται πάντοτε δυσχερὲς, ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Κρίσπη χρησιμοποιοῦσι τῆς κραταουμένης κυβερνητικῆς πλειοψηφίας πρὸς βελτιώσιν τῆς ὀσμήμερᾳ δεινότερας δεικνυομένης οικονομικῆς καταστάσεως τοῦ κράτους, οὗ τὰ ἐλλείματα τοῦ προϋπολογισμοῦ διαρκῶς σωρεύονται ἐπ' ἀλλήλων.

Η ΑΦΟΥΣΙΑ.

Δ'.

Ἡ νῆσος Ἀφουσία ἢ Ἀφουσία διετήρησεν ὡς καὶ ἡ Ἀλώνη τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐπὶ εἴκοσι καὶ πλέον αἰῶνας. Διογένης ὁ Κυζικηνὸς ἀπαριθμῶν τὰς νήσους ταύτας τῆς Προποντίδος, διακρίνει τῆς Ὀφιοῦσης τὴν Φοσίαν.¹ Ὁ Πλίνιος ἀναφέρει Ὀφιοῦσαν· ὁ βυζαντινὸς χρονογράφος Θεοφάνης καλεῖ Ἀφουσίαν, τὸ δὲ πατριαρχικὸν γράμμα τοῦ Προκοπίου Κωνσταντινουπόλεως, οὗ ἐμνήσθη ἄνω, γράφει ταύτην Ἀβουσίαν· δυστυχῶς ὁ τοῦ Marquardt ἑλλην μεταφράστης γράφει ὅτι «δύο τῶν νήσων τούτων ὀνομάζονται σήμερον Ἀφουσία . . . Ἀραβες²», ἐνῶ, καθὼς εἶδομεν, οἱ Ἀραβες (Ἀραπλάρ) ἀποτελοῦσι μικρὸν χωρίον ἐπὶ τῆς αὐτῆς νήσου κείμενον.

Ἡ ἐπιγραφή, ἣν ὁ ἀναγνώστης εἶδεν ἀνωτέρω, καὶ ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 9 ἐν τῷ Β' πίνακι δεικνύουσι ὅτι κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ σωτηρίου κυρήγματος ἡ νῆσος ἦν κατωκημένη, καὶ μνημεῖα ἐπιτύμβια ἠγείροντο, δῆλον οὖν ὑπῆρχον οἱ ἐγείροντες· μικρὰ δ' ἡ νῆσος οὔσα συνεμερίζετο βεβαίως τὰ παθήματα τῶν λοιπῶν, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι πρὸ τοῦ Θ' αἰῶνος ἠρημώθη κατοίκου, χρησιμοποιομένη πρὸς κατοικίαν εἰκονοφίλων μοναχῶν ἐξοριζομένων εἰς αὐτὴν ὑπὸ τῶν εἰκονομάχων. Πρὸ τούτων ὅμως ἐδέξατο τὴν ἐπίσκεψιν τῶν υἱῶν τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου τοῦ τῆς Ἀθηναίας Εἰρήνης, οὗς ὁ Νικηφόρος ὁ ἀπὸ γενικῶν ἀπέστειλεν εἰς Ἀφουσίαν ὑπερόρους· φρονῶ δ' ὅτι ἠρημώθη, διότι καὶ φρουρίου ἰσχυροῦ ἔσπερειτο, τοιοῦτου δ' ἔχγη οὐδαμῶς τῆς νήσου ἀπῆντησα, καὶ συνεπῶς ἐν περιστάσει δυσχερέσει οἱ κάτοικοι οὐκ ἔχον ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει· ἀληθές ὅτι καὶ ἡ Προκόννησος ἦν τόπος ἐξορίας, ἀλλ' αὕτη ἦν ἐκτεταμένη, οἱ δ' ἐπὶ τιμωρίᾳ στελλόμενοι εἰς αὐτὴν ἠδύνατο νὰ μένωσι καὶ μακρὰν τῶν χωρίων, οὐκ εὐχεροῦς ἄλλως οὔσης τῆς ἀφ' ἑνὸς εἰς ἕτερον μεταβάσεως. Ἡ Ἀφουσία ἦν καὶ ἔστιν εὐπερίγραπτος, μικρὰ νῆσος, οἱ δὲ μονάζοντες ἔδει νὰ μὴ συγχρωτίζονται ἀναγκαστικῶς πρὸς τοὺς κατοίκους αὐτῆς.

Μόνην παρὰ βυζαντινοῖς χρονογράφοις εὔρον γινομένην μείαν ἐν τῷ λόγῳ περὶ τῶν ἐγγόνων τῆς Εἰρήνης, ὁ δὲ τούτων μνηνησκόμενος ἐστὶν ὁ Θεοφάνης³. Τρία δ' ὑπομνήματα ἀγιολογικὰ ποιοῦνται μείαν ὡσαύτως τῆς Ἀφουσίας, ἀλλ' ἡ μὲν ὑπόθεσις αὐτῶν ὑπόκειται κατὰ τὰ μέσα τοῦ Θ' αἰῶνος, ἡ δὲ συγγραφή ἢ μᾶλλον μετάφρασις αὐτῶν ἡ φερομένη ἐν τοῖς Μηναίοις τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνιαυσίου ἀκολουθίας ἐγένετο βεβαίως μετὰ τὸν I' αἰῶνα. Τὸ παρ' ἐμοὶ παλαιότερον χειρόγραφον ἀνάγει τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ μέχρι τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος, καὶ τοῦτο δ' ὅμως οὐδὲν λέγει πλέον τῶν ἐν τοῖς ἐντύποις Μη-

ναίοις καὶ τῷ Συναξαριστῇ τοῦ Νικοδήμου ἀναφερομένων ἐν ταῖς ἐκάστου μνήμασι¹. Περιέργον δ' ὅτι Ἰάκωβος ὁ Γόαρ ἐν ταῖς εἰς τὴν χρονογραφίαν τοῦ Θεοφάνους σημειώσεσιν² ἀναφέρει καὶ τὸν Θεσσαλονίκης Ἰωσήφ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Θεόδωρον τοὺς Σπουδταῖς ὡς ἐξορισθέντας εἰς Ἀφουσίαν, ὅπερ ἐν τοῖς ἀγιολογικοῖς ὑπομνήμασιν οὐ σημειοῦται. Περὶ τοῦ ὁσίου Μακκαρίου τοῦ τῆς Πελεκητῆς (μονῆς ἐν Τριγλίᾳ τῆς Βιθυνίας) ἠγουμένου ἀναγινώσκομεν ἐν τῷ ὑπομνήματι ὅτι «Μιχαὴλ ὁ Τραυλός (ὁ τοῦ Λέοντος Ε' διάδοχος) καὶ αὐτὸς τῆς βδελυρᾶς αὐτοῦ θρησκείας³ ὑπάρχων, ἐξαγαγὼν τὸν ἅγιον τῆς φυλακῆς, καὶ πολλὰ δι' ἑαυτοῦ καὶ δι' ἑτέρων κολακεύσας καὶ ἀπειλήσας, ἦνε πλεον οὐδὲν· διὸ καὶ ἐν Ἀφουσίᾳ τῇ νήσῳ τούτου ἐξορίας ἐν ἀσφαλείᾳ ἐφύλαττεν· ὁ δὲ ἅγιος πάντα γενναίως φέρων νύχαριστῇ τῷ Θεῷ· χρονίσας δ' ἐν τῇ τοιαύτῃ ἐξορίᾳ, καὶ πλειστα ἀγωνισάμενος ἀπῆλθε πρὸς Κύριον»· ἔμεινε δὴλὰ γε δὴ μέχρι τέλους τῆς ζωῆς ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ· καίτοι δ' ἀποσιωπᾷ τὸ ὑπόμνημα τὸν τόπον τοῦ θανάτου τοῦ ἀνδρός, ἀλλ' ἐπειδὴ περὶ τοῦ ἐνός τῶν δύο ἐτέρων ἐξοριστῶν ἀναφέρει σαφῶς αὐτὸν, παρέχει τὰ στοιχεῖα τῆς βεβαιότητος ὅτι καὶ ἀπέθανεν ἐν Ἀφουσίᾳ, ἐνθα τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ μονὴν ἴδρυσεν· διότι κατὰ τὰς εἰκονομαχικὰς ἐριδας οὐχὶ μόνον εἰς μοναχὸς ἀλλὰ πολλοὶ συγχρόνως ἦγον ὁ διδάσκαλος σὺν τοῖς μαθηταῖς ὑπερωρίζετο καὶ ὁ τόπος, ὁ πρὸς κατοικίαν αὐτῷ προοριζόμενος ἐγένετο καὶ συνεντευκτῆριον ἱερῶν τῶν μαθητῶν, καὶ μονὰς αὐτοὶ συνῴκιζον, τὰς ἐρήμους οὕτω, κατὰ συνήθη λέξιν, πολιζόντες.

Μετὰ τὸν Μακκαρίον τὸν τῆς Πελεκητῆς Ἰωάννης ὁ τῆς ἐν Ὀλύμπῳ μονῆς τῶν Καθαρῶν ἠγούμενος, ὑπὸ Θεοφίλου τοῦ υἱοῦ Μιχαὴλ τοῦ Τραυλοῦ, ἀπεστάλη εἰς Ἀφουσίαν ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Ἰωάννου τοῦ Γραμματικοῦ «καὶ πληρώσας δύο καὶ ἥμισυ χρόνους, εἶδεν ὅπτασιν τινά· καὶ ἀναγγεῖλας τοῖς σὺν αὐτῷ τὴν μετᾴθεσιν αὐτοῦ, μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀπῆλθε πρὸς Κύριον». Ἐκ τοῦ γράμματός τούτου καταδείκνυται ὅτι καὶ ἕτεροι σὺν αὐτῷ μοναχοὶ πρὸς Ἀφουσίαν ἀπῆραν μέτοχοι γενόμενοι τῶν ἐκείνου θλίψεων καὶ σαυμάτων.

Καὶ τὸ τρίτον δὲ τῶν ἀγιολογικῶν ὑπομνημάτων εἰς τοὺς τοῦ Θεοφίλου χρόνους ἀναφέρεται στρεφόμενον εἰς τὸν βίον Ἰλαρίωνος τοῦ νέου ἠγουμένου τῆς μονῆς τῶν Δαλματῶν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει γεγονότος, ἐκ δὲ τῆς τῶν Καθαρῶν μονῆς μετακληθέντος ὑπὸ Νικηφόρου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως· εἰρήσθω δ' ὅτι καὶ ὁ Ἰωάννης ἦν μοναχὸς πρότερον τῆς μονῆς τῶν Δαλματῶν. Ὁ δὲ Ἰλαρίων ὑπερόριος εἰς Ἀφουσίαν ὑπὸ τοῦ Θεοφίλου πεμφθεὶς εἰς οὐδὲν μὲν κατέλυσε μονῆριον, ἀλλὰ σκάψας ἐν τινι πέτρᾳ κατεσκευάσεν στενωτάτον κελλίον, ἐν ᾧ διέμενον ὅλην ὀκταετίαν, γενόμενος καὶ θαύματος ἐργάτης, διότι καὶ ὕδωρ ἐν ᾧ τόπῳ ἐμόναζεν ἀνέβλυσε διὰ τῶν προσευχῶν αὐτοῦ· ἐπειδὴ δὲ μετὰ τὸν

1. Στεφ. Βυζαντίος ἐν λέξει «Βέσβιχος».

2. Σελ. 19 τοῦ βιβλίου, ἐν ὑποσημειώσει.

3. Θεοφ. τομ. Α', σελ. 774. Ὁ Goar ἐν notae εἰς Θεοφάνην νομίζει τὴν νῆσον οὗσαν τὴν Ὀφιοῦσαν ὡς νομίζει καὶ ὁ πολὺς Κύπερτ ἐν τῷ χάρτῃ αὐτοῦ.

1) Ἀπριλίου Α' καὶ ΚΖ' καὶ ἰουνίου ΣΤ'.

2. Θεοφ. Β', σελ. 564.

3. Εἰκονομάχος δῆλον οὖν.

τοῦ Θεοφίλου θάνατον ὑπὸ τῆς εὐσεβοῦς βασιλισσῆς Θεοδώρας ἀνεκλήθη εἰς Κωνσταντινούπολιν λαβὼν τὴν ἡγουμενείαν τῶν Δαλματών, ἐξάγομεν ὅτι διέμεινεν ἐν Ἀφουσίᾳ ἀπὸ τοῦ 834 — 842.

Βεβαίως τότε κατὰ πρῶτον ἐν Ἀφουσίᾳ λαμβάνουσιν ἀρχὴν οἱ μοναχικοὶ συνοικισμοί· ἡ δὲ τοποθεσία «Ἐκκλησίτσα» μετὰ τῆς ὑπ' αὐτὴν πηγῆς ὕδατος ἐπιρωννυμένη καὶ διὰ τῆς κοινολαϊτιδος παραδόσεως ὅτι καλόγηρός τις ἐκαθέζετο ποτ' ἐκεῖ, δεικνυσε σαφῶς τὸν τόπον, ἐν ᾧ τὸ κελλίον αὐτοῦ κατεσκεύασεν ὁ Πάριων ὁ τῶν Δαλματών ἡγούμενος, ἀλλὰ καὶ τῶν δύο ἐτέρων ὁσίων ἀνδρῶν ἡ διαμονὴ καὶ ἐγκαταβίωσις ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ προφανῶς ἔδωκε σύστασιν καὶ ζῶν ἐς ἐτέρας μονάς· καὶ ἐὰν ἐπιτρέπεται μοι τὸ τῆς εἰκασίας τολμηρὸν, ἠθελον εἰπεῖ ὅτι αὐτὴ ἡ τοποθεσία ἢ τὸ ὄνομα σήμερον «Ἅγιος Ἰωάννης» φέρουσα σημαίνει μονὴν παλαιὰν οὐχὶ ἀπὸ τῶν βυζαντινῆς τέχνης ἔτι καὶ νῦν ὀρωμένων λειψάνων μαρτυρουμένην, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ πάτρωνος ἀγίου τῆς Πελεκητῆς ἐν Τριγλίᾳ, πολὺ δὲ πιθανῶς ὀνομάσθη κατὰ παραφθορὰν ἐκ τοῦ ὀνόματος Ἰωάννου τοῦ ἡγουμένου τῆς τῶν Καθαρῶν μονῆς. Φρονῶ ὅτι ἀπὸ τοῦ Η' αἰῶνος Ἀφουσία, κατοίκων ἔρημος ἀποβαίνουσα παρ' ἡμέραν, κατήντησε συνεντευκτῆριον μοναχῶν, καὶ μόλις ἐπὶ τῆς ὀθωμανικῆς κυριαρχίας αὐτῆς συνωκίσθη· καὶ πάλιν ὅμως, ἐὰν ὑποτεθῆ, κατὰ τὴν παράδοσιν, ὅτι ἐσώζετο μέχρι τοῦ ΙΖ' αἰῶνος ἡ μονὴ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου μετὰ δύο ἢ τριῶν μοναχῶν, ἀλλὰ τὸ μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον δεικνύται ἀκμάζον ὕλικῶς, δυνάμενον νὰ συντηρήσῃ πλείονας τῶν δύο ἢ τριῶν μοναχῶν. Τῷ 1638, καθὼς εἶδεν ἀνωτέρω ὁ ἀναγνώστης ἀναφέρονται δύο ἱερεῖς μονάζοντες ἐν Ἁγίῳ Γεωργίῳ, καὶ δύο μοναχοί, καὶ γίνεται «καὶ λοιπῶν ἀδελφῶν συναθροισθέντων καὶ κοπιασάντων αὐτῆν», ἧς πρῶτος κτίτωρ, ἦτοι μετὰ αἰῶνας ὕλιγους ἢ πολλοὺς ἀνοικοδομήσας, ἀναγράφεται, Συμεῶν. Ἡ συνύπαρξις ἐν αὐτῇ καὶ συνάσκησις τοσοῦτων μοναχῶν δηλοῖ τὸν εἰς κτήματα πλοῦτου τῆς μικρᾶς μονῆς κυρίως, ἀλλὰ καὶ τὴν πολλὴν τῶν κατοίκων εὐλάβειαν πρὸς τὸ μοναχικὸν πολίτευμα, ὑπὲρ οὗ προθύμως συνεισέφερον· ἴσως δὲ καὶ κτήματά τινα εἶχεν ἀλλαχοῦ τὸ μοναστήριον. Ἀλλὰ κατὰ τὰ μέσα τῆς ΙΖ' ἑκατονταετηρίδος ἔφθινεν ἡ μονὴ αὕτη, ἕως οὗ παρ' ἡμέραν κινδυνεύουσαν νὰ καταστῆ εἰρείπιον, ἢ κοινῆς Ἀφουσίας, εἰς ἣν ἀνήκεν αὕτη, ἐνοριακὸν οὔσα μοναστήριον, παρεχώρησεν αὐτὴν τῇ 6 φεβρουαρίου 1789 εἰς τὴν ἐν Ἀγίῳ Ὁρει μονὴν τοῦ Βατοπεδίου, παραδούσα τῷ πρωτοσυγκέλῳ Μελετίῳ Βατοπεδινῷ, ἐπὶ τῷ ὄρω τοῦ παρέχειν εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Προικοννήσου κατ' ἔτος ἕξ καὶ ἡμισυ φλωρία, ἦτοι γρόσια τοῦ τότε καιροῦ δέκα καὶ ὀκτώ. καὶ ποιεῖσθαι κατὰ τὰς ἱεουργίας τὸ μνημόσονον αὐτοῦ. Τὴν πράξιν ταύτην ἐπεκύρωσαν καὶ διὰ πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ γράμματος, ὡς ἐπεκυρώθη μετ' οὐ πολὺ διὰ γράμματος ὁμοίου καὶ ἡ τοῦ Παραδεισίου τῆς Ἀλώνης προσάρτησις εἰς τὰς Ὠρεῖς. Ἐν τέλει τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ὁ Ἅγιος Γεώρ-

γιος ἔδιδεν ἔτησίως εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον τὰ 18 γρόσια, κατὰ τὸν παλαιὸν κώδικα τῆς ἀρχιεπισκοπῆς ἐνφ τὸ Παραδείσιον, ὡς εἶδομεν, ἐχορήγει 25. Τῷ 1842 οὗτος μὲν ἔδιδε γρόσια 200, τὸ δὲ Παραδείσι 400 κατ' ἔτος· καὶ ἐν τούτοις τὰ κτήματα τοῦ Παραδεισίου κατὰ πολὺ ἐλαττοῦνται τῶν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τῆς Ἀφουσίας.

Κατὰ τοὺς πρὸ ἡμῶν αἰῶνας οἱ κάτοικοι τῆς Ἀφουσίας διεκρίθησαν ἐπὶ ναυτιλίᾳ, καθὼς καὶ νήσων ἐτέρων ἐνφ δ' ἕκαστον τῶν πέντε χωρίων τῆς Ἀλώνης ἔδιδεν εἰς τὸν στόλον δεκατέσσαρας ναύτας, ἢ Ἀφουσία ἐχορήγει δέκα, ἐξ οὗ συμπεραίνομεν ὅτι μικρὸν εἶχε πληθυσμὸν· ἴσως δ' ἡ μικρότης αὕτη τοῦ πληθυσμοῦ, μὴ δυναμένου, νὰ χρηρηγῆ τοὺς χάριν τῶν μοναστηρίων καταβαλλομένους φόρους, ἐγένετό πως ἀφορητὴ ὅπως ἐξαιλεφθῶσι μὲν ἀπὸ προσώπου γῆς τῆς Ἀφουσίας αἱ μικραὶ καὶ βυζαντιναὶ αὐτῆς μοναί, ἐχωρήθη δ' εἰς τὴν τοῦ Βατοπεδίου μονὴν τὸ μετόχιον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, οὗ τὰ κτήματα κατέχουσι περίπου τὸ τέταρτον τῆς καλλιεργησίμου γῆς ἐν Ἀφουσίᾳ, πιθανῶς δὲ καὶ πλέον τοῦ τετάρτου.

Ἐν τούτοις ἡ τῶν κατοίκων ἠθικὴ καὶ κοινωνικὴ κατάστασις, καίπερ ἐλαττομένη τῆς τῶν (χριστιανῶν πάντων) κατοίκων Κουτάλεως, ἔστιν οὐκ ἀναξία προσοχῆς. Τὰ ἔθιμα μικρὸν παραλάσσουσι τῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἀπὸ τοῦ 1854, καθὼς ἔμαθον, αἱ γυναῖκες ἀφῆκαν, κατὰ τὸ πλείστον, τὴν παλαιὰν ἐνδυμασίαν· τὸ φουστάνι τείνει τέλειον· νὰ ἐξολοθρεύσῃ τὴν κυριαρχίαν τῆς βράκας, ἐκτεινομένην ἔτι καὶ νῦν ἐφ' ὅλου τοῦ Μαμαρά καὶ τῆς νήσου Ἀλώνης. Ἡ διάλεκτος οὐδέμιν ὑπέστη διαφορὰν. Ἐγὼ δ' εὐχομαι νὰ προαχθῆ ἡ ἑλεεινὴ σχολὴ τῆς ὀρθοδόξου κοινότητος, τῆς σπανίως βλεπούσης ἑλληνικᾶς ἐφημερίδας ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, οὕτω δὲ διαδοθῆ τὸ φῶς τῶν κοινωφελῶν γνώσεων καὶ τῆς παιδείας, ἀγιάζον πραγματικῶς καὶ φωτίζον πάντα ἀφουσιανὸν ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον.

(Ἀκολουθεῖ).

M. ΓΕΛΕΩΝ.

Ἡ Αἴγια Γραφή καὶ Ἡ Ὁρθολογιστικὴ Κριτικὴ.

Θαῦμα καὶ προφῆτεια.

Ὁ θαυμασιὸς Ὁριγένης περὶ τοῦ δυνατοῦ τῶν θαυμάτων ἐν τῷ κατὰ Κέλσου συγγράμματι αὐτοῦ λέγει: » Καὶ οὐκ εἰς ἀτοπωτάτην γε ἀνχώρησιν ἀναχωροῦμεν λέγοντες ὅτι πᾶν δυνατόν τῷ Θεῷ· οἶδαμεν γὰρ ἀκούειν τοῦ πᾶν οὐκ ἐπὶ τῶν ἀνυπάρκτων, οὐδ' ἐπὶ τῶν ἀδιανοήτων. Φαμέν δὲ καὶ ὅτι οὐ δύναται αἰσχροὺν ὁ Θεός, ἐπεὶ ἔσται ὁ Θεός δυνάμενος μὴ εἶναι Θεός. Εἰ γὰρ αἰσχροὺν τι ὄρθ' ὁ Θεός, οὐκ ἔστι

Θεός. Ἐπεὶ δὲ τίθησιν ὅτι καὶ τὰ παρὰ φύσιν ὁ Θεός οὐ βούλεται, διαστελλόμεθα τὸ λεγόμενον· ὅτι εἰ μὲν παρὰ φύσιν τις τὴν κακίαν λέγει καὶ ἡμεῖς λέγομεν ὅτι οὐ βούλεται τὰ παρὰ φύσιν ὁ Θεός, οὔτε τὰ ἀπὸ κακίας, οὔτε τὰ ἀλόγως γεγόμενα· εἰ δὲ τὰ κατὰ λόγον Θεοῦ καὶ βούλησιν αὐτοῦ γινόμενα, ἀναγκαίως εὐθέως εἶναι μὴ παρὰ φύσιν· οὐ παρὰ φύσιν τὰ πραττόμενα ὑπὸ Θεοῦ, κἄν παρὰδοξά ᾗ, ἢ δοκοῦντά τισι παρὰδοξά. Εἰ δὲ χρὴ βεβιασμένως ὀνομάσαι, ἐροῦμεν ὅτι ὡς πρὸς τὴν κοινοτέραν νοουμένην φύσιν ἐστὶ τινα ὑπὲρ τὴν φύσιν, ἃ ποιῆσαι ἂν ποτε Θεός ὑπὲρ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν ἀναβιβάξων τὸν ἄνθρωπον καὶ ποιῶν αὐτὸν μεταβάλλειν ἐπὶ φύσιν κρείττονα καὶ θειοτέραν· καὶ τῶν τοιοῦτον, ὅσον καὶ ὁ τηρούμενος, δι' ὧν πράττει, πράξις τῆς βούλησιν (ιε', 23). Τὸ θαῦμα οὕτω εἶναι μὲν ὑπὲρ φύσιν, οὐχὶ δὲ παρὰ φύσιν, καθὼς τὸ μυστήριον εἶναι ὑπὲρ λόγον καὶ οὐχὶ παρὰ λόγον. Ὁ ἀθεϊσμός μόνον καὶ ὁ πανθεϊσμός τὰ δίδουσα ταῦτα τέκνα τοῦ ἀγενοῦς ἐγωϊσμοῦ προβαίνουσιν εἰς τὴν ἀρνησιν τοῦ θαύματος διὰ τὰ ἦναι συνεπεῖς πρὸς ἑαυτούς, ἀφοῦ τοῦ μὲν, Θεός ἡ κοιλία καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτοῦ, ὁ δὲ, ζῆ ἀνευ προσωπικοῦ Θεοῦ συγγέων τὰ ἀσύγχυτα καὶ συμφύρων Θεὸν καὶ φύσιν ἢ παρὰδεχόμενος Θεὸν δεδεδεσμευμένον ὑπὸ τῶν ἀλύσεων τῶν φυσικῶν νόμων, διότι ἄλλως τὸ θαῦμα αἶρον τὸν φυσικὸν νόμον περιλαμβάνει ἐν ἑαυτῷ ἀντίφασιν πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ καὶ ὁ φυσικὸς νόμος εἶναι ἔκφρασις τῆς θείας θελήσεως. Λεπτεπίλεπτος τῇ ἀληθείᾳ λογικὴ καὶ ἀξία τῶν μαθητῶν τοῦ Σπινόζα καὶ τοῦ Στράους.

Πρὸς στιγμὴν παρὰδεχόμεθα ὅτι τὸ θαῦμα αἶρει τοὺς φυσικοὺς νόμους. Ποία δὲ ἡ συνέπεια τούτου; οὐδεμίαν ἄλλην ἢ ὅτι αἱ κατώτεροι φυσικαὶ δυνάμεις καὶ νόμοι ἐν τῇ φύσει αἰροῦνται ὑπὸ τῶν ὑψηλοτέρων, τούτου δὲ καθ' ἑκάστην παρατηροῦμεν ὡς τὸ συνηθέστατον καὶ φυσικώτατον παρὰδειγμα. Ἡ ἑλκτικὴ λ. χ. δυνάμις τοῦ μαγνήτου αἶρει τὸν νόμον τῆς βαρύτητος, ἀφοῦ συγκρατῆ τὸν σίδηρον, ὁ ὁποῖος δυνάμει τοῦ νόμου ἐκείνου ἔπρεπε νὰ καταπέσῃ ἐπὶ τὴν γῆν· ὁ νόμος τῆς βλαστήσεως ἐν τῷ φυτῷ αἶρει νόμους χημικούς, ὁ ψυχικὸς βίος ἐπιδρᾷ ἐξ ἀλλοιῶν φυσικοὺς νόμους, τὸ δὲ ἐλεύθερον πνεῦμα τέλος ὀρίζει καὶ μεταβάλλει ταῦτα πάντα· τούτο μορφώνει τὴν ὕλην, κατισχύει τῶν κατωτέρων κλίσεων καὶ ἐπιθυμιῶν, αἵτινες ἀποτελοῦσι νόμον φυσικὸν τοῦ ζωικοῦ βασιλείου, ἐξεγείρει, διαμορφώνει καὶ καθοδηγεῖ τὸ οἰκεῖον σῶμα πρὸς ἠθικούς σκοποὺς καὶ πανταχοῦ ἐναποθέτει ἐν τῇ φύσει καὶ ἐκτός αὐτῆς τὴν σφραγίδα τῶν οἰκειῶν νόμων. Κατίσχυσις, ὑπαγωγή καὶ χρησιμοποίησις τῶν ταπεινοτέρων τάσεων καὶ δυνάμεων ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς χάριτος, τούτου εἶναι τὸ καταλληλότατον ὄνομα τῆς ἠθικῆς ταύτης σπουδῆς. Καὶ δὲν αἶρει μὲν τοὺς φυσικοὺς νόμους, ἀλλ' ὡς ἐλεύθερον κατέχει δυνάμιν τινα κυβερνώσαν καὶ ὀρίζουσαν τὰς φυσικὰς δυνάμεις. Ἡ σχέση αὕτη τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος πρὸς τὴν φύσιν εἶναι

ἀσθενέστατον παρὰδειγμα τῆς σχέσεως τοῦ πνεύματος τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν κόσμον, ὅστις ἐνεργεῖ ἐπ' αὐτὸν ἐν τῇ ἀπείρῳ δυνάμει αὐτοῦ καὶ ἐλευθερίᾳ. Ἐκεῖνο εἶναι ἐλεύθερον ἐν τῇ ἐκλογῇ τῶν σκοπῶν οὐχὶ δὲ μέσον καὶ ὄργανον τῶν ἐν ἐνεργειῶν του, Οὗτος ἐνεργεῖ ἀμέσως ἐπὶ τὴν φύσιν, διότι αὐτὸς εἶναι ἡ ὑψίστη αἰτία τῆς οὐσίας, τῆς ὑπάρξεως καὶ τῶν νόμων τῆς φύσεως.

Ἄλλὰ καὶ ἡ παρὰδοχὴ τοῦ δισχυρισμοῦ ὅτι τὸ θαῦμα αἶρει τοὺς φυσικοὺς νόμους δὲν εἶναι ὀρθή.

Τί εἶναι φυσικὸς νόμος;

Φυσικὸς νόμος εἶναι ἡ σταθερὰ σχέση ἢ ὑπάρχουσα μεταξὺ φαινομένου τινὸς καὶ τῆς παραγωγῆς αὐτοῦ αἰτίας· ὁ λίθος πίπτει ἐπὶ τὴν γῆν καὶ δὴ μετὰ χρόνον διπλασίον, τριπλασίον ἢ ταχύτητος γίνεται διπλασίον τριπλασίον· ὅταν ἡ χεὶρ μου κρατῆ τὸν λίθον, δὲν πίπτει. Τούτου δὲν σημαίνει ὅτι ἤρθη ὁ νόμος τῆς βαρύτητος, ἀλλ' ὅτι ἀπέναντι τοῦ νόμου τούτου μεσολαβεῖ ἀνωτέρα τις δυνάμις καὶ θέλησις, ἡ ζωικὴ δυνάμις τοῦ βραχίονός μου· ἀμα αὕτη ἀρῆθῃ, ἐπενεργεῖ πάλιν ἡ πρώτη δυνάμις.

Κατὰ ταῦτα ἄρα ἡ φυσικὴ διάταξις καθόλου οὐδαμῶς διὰ τοῦτο αἶρεται· ἀπλῶς μόνον ἐν ὀρισμένην περιπτώσει δὲν ἐνεργεῖ δυνάμεις τις, διότι μία ἄλλη ὑψηλοτέρη παρὰγει ἀποτέλεσμα μὴ ὑπάρχον ἐν ἐκείνῃ.

Καὶ τὸ θαῦμα εἶναι ἐνέργεια τῆς δημιουργικῆς τοῦ Θεοῦ θελήσεως. Ἐκ τοῦ θησαυροφυλακίου τῆς παντοδυναμίας αὐτοῦ ἀντλεῖ ἀνωτέρων δυνάμιν κατισχύουσαν τῶν κατωτέρων φυσικῶν δυνάμεων κατὰ τοὺς φυσικοὺς νόμους. « Πῶς, λέγει καὶ ὁ ἱερός Αὐγουστίνος, θὰ ἦτο τὸ θαῦμα παρὰ φύσιν, ἀφοῦ συμβαίνει κατὰ τὴν θεῖαν θέλησιν, αὕτη δὲ ὡς θέλησις ὑπερτάτου Δημιουργοῦ ἀποτελεῖ καὶ τὴν οὐσίαν πάσης ὑπάρξεως; » (Ἐξομολογ. 21, 8). Ἀτόπως διὰ τοῦτο δισχυρίζονται ὅτι τὸ θαῦμα εἶναι παρὰ φύσιν, καθόσον, εἰμὴ παρενέβαινεν ἀνωτέρα τις αἰτία, τὸ ἀποτέλεσμα θὰ ἦτο κατ' ἀνάγκην διάφορον. Ἡκιστα δὲ ρητέον ὅτι τὸ θαῦμα εἶναι ἀνατροπὴ τοῦ τῆς δημιουργίας σκοποῦ, ὡς ἐφαντάσθησαν Σπινόζας καὶ Στράους. Τούναντίον προάγει τὸν σκοπὸν τῆς δημιουργίας· ὡς τοιοῦτον δὲ περιλαμβάνεται ἐν τῷ καθόλου σκοπῷ τοῦ κόσμου προαιωνίως. Δὲν γνωρίζομεν διὰ τοῦτο ἂν δύναται τις σπουδαίους νὰ ἐκλάβῃ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι λέγουσιν ὅτι « τὸ θαῦμα κατὰ τὴν Χριστιανικὴν δογματικὴν οὐ μόνον εἶναι ἔκτακτον ἐν τῇ φύσει φαινόμενον, ἀλλὰ τοιοῦτον, ὥστε ἀντιπίπτει ἀμέσως πρὸς τὰς ἐνεργείας τῶν φυσικῶν δυνάμεων καὶ καταπαῦον αὐτάς ἐπιδρᾷ θετικῶς διὰ τινος τοιαύτης δημιουργικῆς τοῦ Θεοῦ πράξεως, ἢ ὅποια ἐκτός πάσης συναφῆς πρὸς τὴν συντηρητικὴν αὐτοῦ ἐνεργεῖαν τῆς παντοδυναμίας διατελοῦσα παρίσταται οἰονεὶ ἀθαίρετός τις ».

Ὁ ἄνθρωπος καίπερ πεπερασμένος δύναται ἐλευθέρως νὰ ἐνεργήσῃ ἐπὶ τὴν φύσιν· ὁ δὲ Θεός ὁ ἀπειρος τὴν οὐσίαν, τὴν δυνάμιν καὶ τὴν θέλησιν θὰ ἦτο ἦττον

ἐλεύθερος καὶ δὲν θά ἰδύνατο νὰ ἐπενεργῇ ἐπὶ τὴν φύσιν διαρκῶς ἐν τῇ ἀπειρῷ δυνάμει του; Ἄλλὰ τοιοῦτον Θεὸν ἄξιον τῆς λατρείας ἡμῶν, Θεὸν κατώτερον τῆς οὐσίας τοῦ πεπερασμένου κόσμου, οὐ προσκυνούμεν ἡμεῖς οὐδὲ λατρεύομεν. Ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῆ· πάντα ὅσα ἠθέλησεν ὁ Κύριος ἐποίησε· διότι οὐδεὶς Θεὸς μέγας ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν. Αὐτὸς ὁ Θεὸς ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος. Ἔσται λοιπὸν τὸ ὄνομα Αὐτοῦ εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας.

Τοιοῦτον εἶναι τὸ θαῦμα· εἶναι διὰ τοῦτο καὶ κατὰ τὴν φύσιν τοῦ Θεοῦ καὶ κατὰ τὴν ἰδέαν τῆς δημιουργίας, οὔτε πρὸς φύσιν οὔτε ἐναντίον τῆς φύσεως· ὀρθότατα ἄρα λέγει καὶ τις σοφὸς ὅτι τὰ θαύματα ἐπὶ τῆς γῆς εἶναι φύσις ἐν τῷ οὐρανῷ.

(Ἄκολουθεῖ).

HOMO VETUS.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ.

Ἡ «Ἀνεξάρτητος» (The independent), ἐφημερίς ἐκδιδομένη ἐν Νέα Ὑόρκη, ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμὸν 5367 φύλλῳ αὐτοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον Βι β λ ι - κ α ἰ ἔ ρ ε υ ν α ἰ μικρὰν ἐκθεσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀνατολικῆς Ἐταιρείας ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Δ. Γ. Λύον (D. G. Lyon Th. D). Ἐκ τῆς πραγματείας ταύτης, ἀποσταλείσης ἐν καιρῷ τῷ φίλῳ κ. Δ. Μυστακίδῃ ὑπὸ τοῦ ἄλλοτε συμφοιτητοῦ αὐτοῦ Dr. W. Edouards ἐν Ἀμερικῇ διατρίβοντος νῦν, καὶ

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ.

ΠΟΙΚΙΛΗ ΔΙΑΛΕΞΙΣ.

Τὸ Σταυροδρόμιον εἴπερ ποτε νῦν εἶνε κενὸν κατοικίῳ, οὐ μόνον ἕνεκα τοῦ θέρους, ὡς συμβαίνει πάντοτε, ἀλλὰ καὶ ἕνεκα τῶν σεισμῶν, οἵτινες οὐκ ὀλίγας οἰκογενεὰς ἀκούσας εἰς τὸν μαθητευτικὸν Βόσπορον προέβησαν. Καὶ ὅμως μεθ' ὅλα ταῦτα ὑπάρχει τις κίνησις, καὶ καθ' ἑκάστην ἑσπέραν πρὸ τοῦ δείπνου ὑπάρχουσι ἄοιθαμῶνες τοῦ κήπου τῶν Μνηματακίων, οἵτινες προσέρχονται καὶ ἀκροῶνται τῆς μουσικῆς τοῦ κ. Lange, τῆς κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὀλίγον ὑπολειπομένης τῆς κατὰ τὸ παρελθόν, ἀγωνιστὸν τίσιν ἕνεκα λόγους. Λειτουργοῦσι δ' ἐν Σταυροδρόμιῳ δύο θίατρα: τὸ τοῦ κήπου Μνηματακίων, ἐν ᾧ ὁ θίασος τοῦ κ. Λαμπρούνα ἐκτελεῖ διάφορα μελοδράματα μετὰ πολλῶν ἐπαναλήψεων καὶ τῆς Ὁμονοίας, ἐν ᾧ ὁ ἰταλικὸς θίασος ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Φραντζίνῃ ἐκτελεῖ διάφορα μελοδραμάτια τοῦ γαλλικοῦ, ἰταλικοῦ καὶ γερμανικοῦ δραματολογίου, ἐν μέσῳ σφραγιστῆς κόσμου, διότι ὁ θίασος οὗτος, ὡς καὶ ἐν τῇ Δραματικῇ ἡμῶν

ἐυμενῶς ἡμῖν παραχωρηθείσης ἀποσπῶμεν τὰ ἐξῆς ἐνδιαφέροντα:

Ἡ ἐτήσια τῷ 1894 συνέλευσις τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀνατολικῆς Ἐταιρείας συνεκροτήθη ἐν τῷ ἐν Νέα Ὑόρκη Κολλεγίῳ τῆς Κολλομβίας ἀπὸ τῆς 17) 29—19) 31 Μαρτίου ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ. Δ. Σ. Γκίλμαν.

Τὸ σπουδαιότερον ἴσως μέρος τῆς συνελεύσεως ταύτης ὑπῆρξεν ἡ παμψηφεί ἀποδεκτὴ γενομένη πρότασις, δι' ἧς τὸ Διεθνὲς Συνέδριον τῶν Ἀσιανολόγων, ὅπερ τὴν 3 προσεχοῦς Σεπτεμβρίου (ν. ἡμ.) συνέρχεται ἐν Γενεύῃ, προσεκαλεῖται νὰ συνέλθῃ τὸ 1897 ἐν Ἀμερικῇ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀνατολικῆς Ἐταιρείας.

Ἐν ἄλλοις κατὰ τὴν συνέλευσιν ταύτην ἀνεγνώσθη καὶ τηλεγράφημα τοῦ καθηγητοῦ Γ. Φ. Γράιτ, ἐπιτίμου διὰ τὴν Ἀμερικὴν γραμματέως τῆς τῶν Παλαιστινέων Ἐρευνῶν Ἐταιρείας, ἀγγέλλον ὅτι ἡ ὀθωμανικὴ κυβέρνησις ἐπέτρεψε τῇ Ἐταιρείᾳ νὰ διεξαγάγῃ ἀνασκαφὰς ἐν Ἱεροσολύμοις ἐπὶ διετίαν. Ἡ σπουδαιότης τῆς ἀδείας ταύτης τοσοῦτω μείζων τυγχάνει, τοσοῦτω δὲ πλείονα ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν τούτων ἀναμείνονται ἀποτελέσματα, ὅσα ἐξ οὐδεμιᾶς ἄλλης πηγῆς δύναται ὁ τῆς βιβλιοῦ ἐρευνητῆς νὰ ἐλπίσῃ τοσαύτην διευκρίνησιν σκοτεινῶν σημείων, ὅσον ἐξ ἀνασκαφῶν ἐν Παλαιστίνῃ Ὁ καθηγητῆς Γράιτ, ὅστις παρίστατο κατὰ τὰς προγενεστέρως συνεδρίας τῆς συνελεύσεως, ἐπεδείξατο φωτογραφικὴν εἰκόνα ἀναγλύφου χάρτου τῆς Παλαιστίνης, διαστάσεως 7' 4 ποδ. περίπου, ἀρτίως συντελεσθέντος ὑπὸ τοῦ κ. Γεωργίου Ἄρμστρογκ διὰ τὴν ἔταιρείαν τῶν Παλαιστινέων Ἐρευνῶν.

Ἐπιθεωρήσει ἐν τῷ προτέρῳ φύλλῳ εἶπομεν, εἶνε κάλλιστα κατηγορηστέος καὶ ἐπιτυγχάνει καὶ διότι τέρπει πάντας.

Ὁπῶ τὸ Σταυροδρόμιον, μεθ' ὅλην τὴν ἐγκατάλειψιν αὐτοῦ, παρουσιάζει κίνησιν, ἣν οὐδὲν τῶν ἄλλων μερῶν τῆς βασιλίδος ταύτης τῶν πόλεων παρουσιάζει. Ὁ Βόσπορος, ὁ ἄνω μάλιστα, καίπερ πεπληρωμένος, εἶνε ἀληθῶς μονότονος. Μόλις ἐν ταῖς τελευταίαις ταύταις ἡμέραις παρουσιάσθη ποιά τις κίνησις ἕνεκα τῆς εορτῆς τοῦ κ. Ἀλαχβερδῆ καὶ τῆς ὑπὲρ τῶν σεισμοπλήκτων συναυλίας τῆς διοργανωθείσης ἐν τῷ Summer Palace ἐν Θεραπεύσει. Ἐκδρομαὶ τινες γίνονται εἰς διάφορα μέρη τοῦ Βοσπόρου, εἰς τὰ ὑδραγωγεῖα, εἰς τοὺς ἀσιατικούς λόφους καὶ ἄλλαχοῦ, ἀλλὰ ταῦτα πάντα μονοτονία διαδέχεται καὶ πολλοὶ ἀναμνησκονται τοῦ Σταυροδρομίου.

Περὶ τῶν νήσων οὐδεὶς δύναται νὰ γείνη λόγος, διότι αὗται πράγματι ἠρημώθησαν, ἰδίᾳ ἡ Χάλκη. Ἡ Πρίγκηπος μετὰ τὰς πρώτας ἐντυπώσεις προσείλκυσε τινὰς οἰκογενεὰς, ἀλλὰ ὀλιγίστας καὶ ἐν τῷ καρνεῖῳ τῆς ἀποβάθρας παρουσιάζεται κόσμος τις, ὅστις ἔχει τὴν ἀτυχίαν ν' ἀκούῃ παράδοξον τινα μουσικὴν, ἣν ἀποροῦμεν πῶς ἀνέχεται καὶ δὲν ἀποστέλλει εἰς κόρακας.

Ἀπὸ τοῦ μέσου δὲ τοῦ ἀρξαμένου μηνὸς φαίνεται ὅτι πολλὰ οἰκογενεὰ ἢ ἐπανέλθωσιν εἰς τὸ Σταυροδρόμιον, ὅπερ βεβαίως

Μεγάλην ἐπιστημονικὴν σημασίαν ἐκέκτητο δὴλω-
σις τοῦ κ. Τάλμποτ Γουλιέλμου περὶ τῶν ἐν τοῖς ἑρει-
πίοις τοῦ Νιφφὲρ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Βαβυλωνί ἀνασκαφῶν.
Ὁ κ. Χαίτης (ὅστις ἐχρημάτισε καὶ καθηγητὴς ἐν τῷ
ἐν Βεβεκίῳ τοῦ Βοσπόρου Ροβερτέῳ Γυμνασίῳ ἐπὶ τι-
να χρόνον Σ. Σ. Ε.) ἀπὸ τοῦ περελθόντος ἔαρος ἐξη-
κολούθει τὸ ἔργον, οὕτινος πρότερον κατήρξατο ὁ κ.
Πήταρς, κατὰ τὸ πρῶτον δ' ἐξέκμηνον ἐξήγαγεν ἀπὸ
τῶν ἑρειπίων 8000 ἐνεπιγράφων πηλίνων πινακίδων
καὶ ἀποσπασμάτων, ὡς καὶ πλείστα ἄλλα ἀντικεί-
μενα. Τὸ μᾶλλον ἀξιοσημειωτόν ἐστὶν ὅτι ὁ κ. Χαίτης
ἔσκαψε κάτωθεν τῶν ἐπιφανειῶν τῶν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς
Σαργῶν τοῦ Α' (3800 π. Χ.) ἑρειπίων καὶ ἀνεύρεν
ἐπιγραφὰς ἐν τῷ βαθυτέρῳ τούτῳ στρώματι. Τούτου
ἕνεκα πιθανὸν ἦδη φαίνεται ὅτι θὰ ἐπιτύχωμεν ἀπο-
καλύψεων πολλῶ προγενεστέρως περιόδου περὶ τῆς βα-
βυλωνιακῆς ἀναπτύξεως. Ὁ κ. Γουίλλιαμς καὶ ὁ δι-
δάκτωρ Γουάρδ ἀπένευξαν τὸν ὀφειλόμενον ἔπαινον
εἰς τὰς ἀφιλοκερδεῖς ἐνεργείας τοῦ κ. Χαίτης ἐν ταῖς
ἐν Νιφφὲρ ἐπιχειρήσεσιν αὐτοῦ ἐν μέσῳ πολλῶν δυσ-
χερειῶν καὶ ὑπὸ θερμοκρασίαν ἀνερχομένην ἔστιν ὅτε
εἰς 1180 ἐν τῇ σκιᾷ (Φρανατά:τ).

Τεσσαρῶντα ἔγγραφα ὑπεβλήθησαν κατὰ τὴν ἔκ-
θεσιν ταύτην, ἀριερούμενα τὸ πλείστον εἰς τὰ σημι-
τικά καὶ ἰνδοευρωπαϊκὰ ζητήματα, καίτοι ἕνια αὐ-
τῶν οὐδεμίαν ἀπολύτως ἔχουσι σχέσιν πρὸς τὰ θέ-
ματα ταῦτα ὡς τὸ ὑπὸ τοῦ ἐκ Πρινοστῶνης καθηγητοῦ
Φρόθιγκαμ (Frothingham) : Περί τῆς ἐπιρροῆς τῆς
χριστιανικῆς Ἀνατολῆς καὶ τοῦ βυζαντιανοῦ πολιτι-
σμοῦ ἐν Ἰταλίᾳ κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ Μεσαίωνα,
τὸ ὑπὸ τοῦ ἐκ Φιλαδελφείας διδάκτορος Μπρίντων

τότε θὰ προσλάβῃ τερπνότεραν ὄψιν καὶ τότε ἴσως θὰ ἔλθωσι καὶ
αἱ αἰωνίως περιμενόμεναι ἀοιοὶ τοῦ θιάσου τοῦ κ. Λαμπρόνα
καὶ θ' ἀποφασίση οὗτος νὰ παύσῃ συχνὰ πυκνὰ ἀναβιβάζων ἐπὶ
τῆς σκηνῆς *Faust—Traviata, Traviata—Eaust*.

Οὐδεὶς λόγος ἐγένετο ἐν ταῖς γραμματικαῖς ταύταις περὶ τοῦ κή-
που Ταξειμίου. Ὁ κήπος οὗτος ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν σεισμῶν,
ὅτε ἀληθῆς ὑπῆρχεν ἐν αὐτῷ σκηνοπηγία, φαίνεται ἐγκαταλελειμ-
μένος παρὰ τὴν λαμπρὰν θέαν, ἣν παρέχει τῷ ἐπισκεπτομένῳ
αὐτόν. Ὁ εἰσερχόμενος εἰς αὐτὸν ὀλίγους περιπατητὰς βλέπει,
ἐνῶ ἐξ ἄλλου διακρίνει πανταχοῦ ἐρήμωσιν πρασιᾶς. Νομίζει
τις ὅτι ἀνεσκάφη, ἢ ὅτι εὐρίσκεται ἐν κάμπῳ καὶ οὐχὶ ἐν κήπῳ
περιπάτου.

Ἀναγράφαντος ἦδη τὸν θάνατον ἑλλήνος λογίου σπένδομεν
δάκρυ ἐπὶ τοῦ ἄρτι ἀνοιγέντος τάφου γλυκεῖος ποιήτου τῆς Γαλ-
λίας τῶν τοῦ Charles-Marie Leconte de Lisle γεννηθέν-
τος κατὰ τὸ 1818. Ὁ ποιητὴς οὗτος, ὅστις ἐλογίζετο καὶ διά-
δοχος τοῦ συμπαθοῦς André Chenier. Λάτρις τοῦ Ὀμήρου,
τοῦ Αἰσχύλου, Σοφοκλέους καὶ τῶν ἄλλων τῆς ἀρχαιότητος ποι-
ητῶν, ἐξ αὐτῶν ἐνεπνέετο ὁ ποιητὴς τῆς αἰσχυλίου τριλογίας
τῶν *Ἐρινύων* καὶ *Poines antique* καὶ *Poesies barbars*. Τῷ
ἔτσι δὲ τῆς ἐκδόσεως τῶν ποιημάτων τούτων, ἦτοι κατὰ τὸ ἔτος

(Brinton) : Περί τῶν φυσιολογικῶν συναρειῶν γλωσσο-
λογικῶν τινῶν ριζῶν, τὸ τοῦ ἐκ Νέας Ὑόρκης διδάκτο-
ρος Γουάρδ (Dr W. H. Ward) : Περί χιττιτικῶν σφρα-
γίδων καὶ τὸ τοῦ ἐξ Ἰλλινόα σεβ. Σ. Πίητ (Rev. S.
D. Peet) : Περί συναπαρῆς τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς
Ἀσίας μετὰ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς Ἀμερικῆς ἐν
προϊστορικῇ ἐποχῇ.

Ἐκ τῶν ἰνδοευρωπαϊκῶν πραγματειῶν αἱ δώδεκα
ἀριερούνται εἰς τὴν σανσκριτικὴν καὶ τὰ συναφῆ θέ-
ματα, τέσσαρες εἰς τὴν περσικὴν, μία εἰς τὴν ἑλληνικὴν
καὶ μία εἰς γενικὰ. Ἰδιαιτέρως ὁμως μνείας ἀξία εἶναι
ἡ ὑπὸ τοῦ ἐκ Νιού-Χάβεν καθηγητοῦ Γ. Δ. Χουίτνεη
(prof. W. D. Whitney) ἄτε ἀποτελοῦσα νεωτάτην
κριτικὴν ὑπὸ τῶν Ἰακώβη καὶ Τιλάκ (Jacobi καὶ Tilak)
πρὸς ἀναγωγὴν τῆς Ριγ-Βέδας εἰς τὸ 4000 π. Χ.
Οἱ δύο οὗτοι ἀρχαιοδίφαι, ἀνεξαρτήτως ἀπ' ἑλλήνων
ἐργαζόμενοι, ἀνευρίσκουσιν ἐν τοῖς ἀστρονομικοῖς δι-
δομένοις τῆς Ριγ-Βέδας μαρτυρίας τῆς, ἣν ἀξιοῦσι,
μεγάλης ἀρχαιότητος. Ὁ καθηγητὴς Χουίτνεη βε-
βαιῶται ὅτι ἡ ὑπὸ τῶν ἀρχαιοδιφῶν ἐκεῖνων παρεχομένη
ἐρμηνεία τῶν ἐν λόγῳ χωρίων δὲν εἶναι ἡ μόνη δυ-
νατὴ, εἶναι δὲ καὶ ἐσφαλμένη· ἂν δὲ ἦτο ἀκριβής,
τὰ ἀπ' αὐτῆς ἐξαχθέντα συμπεράσματα δὲν εἶναι
πειστικά. Οἱ ἀρχαῖοι Ἴνδοὶ δὲν ἐφρόντιζον πολὺ περὶ
ἀκριβοῦς ἐκφράσεως τῶν χρονολογιῶν καὶ τῶν φαινο-
μένων, ἐφ' ᾧ δὲν πρέπει νὰ βασιζώμεν ἐπὶ τούτων
ἐπιστημονικὰ συμπεράσματα. Πρὸς δὲ τὸ ἐν ἰσχύϊ
ἀστρονομικὸν σύστημα δὲν ἦτο ἐπιχώριον, ἀλλὰ περ-
εἰσακτον, ἐκ Βαβυλωνίας πιθανῶς προελθόν, ἐλευθερά
δὲ ἐγένετο χρῆσις τούτου κατὰ τὴν ἐπὶ τῶν ἰνδικῶν
ιδεῶν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ.

Τὴν ἐμφαντικὴν ὁμως ταύτην ἀπ' ἄρνησιν τοῦ κύρους

1862, ἐποιήσατο ἐναρξίν τῆς ἐκδόσεως τῶν μεταφράσεων αὐτοῦ
Ἑλλήνων ποιητῶν διὰ τῆς μεταφράσεως τοῦ Θεοκρίτου, ᾧ ἡ-
κολούθησε τῷ 1867, ἡ τῆς Ἰλιάδος, τῷ 1868 ἡ τοῦ Ἡσίοδου
καὶ τῶν ὀρφικῶν ὕμνων, τῷ 1870 ἡ τῆς Ὀδυσσεΐας, τῷ 1873 ἡ
τοῦ Ὀρατίου, τῷ 1877, ἡ τοῦ Σοφοκλέους καὶ τῷ 1885 ἡ
τοῦ Εὐριπίδου. Ὁ Leconte de Lisle ἠκολούθησεν ἐν τῇ μετα-
φράσει αὐτοῦ κατὰ γράμμα τὸ ἑλληνικὸν κείμενον, ἔγραψε δὲ τὰ
κύρια ὀνόματα ὡς ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἀναγνωσκονται, οὕτω Agamemnon,
Akhilleus, Orestis, Klytaimnestra, τοῦτο δὲ
κατεκρίθη ὑπὸ πολλῶν καὶ συνετέλεσε νὰ παροραθῇ ἡ ἀξία τοῦ
μεταφράστου τούτου. Τὰ ποιήματα αὐτοῦ εἰσι πάμπολλα.

* *

Ἐξοχος γερμανὸς ἑλληνοστῆς ὁ H. Brunn ἀπέβησε ἄρτι
καὶ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα, ἰδίᾳ ἡ ἑλληνικὴ ἀρχαιολογία, θρη-
νοῦσι ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ. Ὁ Brunn ἦγε τὸ ἐννενηκστόν δεύ-
τερον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, διετέλει δ' ὢν καθηγητὴς ἐν τῷ
πανεπιστημίῳ τοῦ Μονάχου. Τὰ κυριώτατα τῶν συγγραμμάτων
αὐτοῦ εἰσίν: *Ἱστορία τῶν ἑλλήνων καλλιτεχνῶν*, ἐκδόθεν δὲ τὸ
1853—9, *Ἱστορία τῆς ἐκκλησιαστικῆς πλαστικῆς*, ἐκδόθεν τὸ δεύ-
τερον τὸ 1870, *Μυθολογία τῆς τέχνης*, αἱ *Κλυθαὶ τοῦ Παρθε-*

τῶν συμπαραμύτων τῶν Ἰακώβη καὶ Τιλὰκ ἐκ μέρους τοῦ καθηγητοῦ Χούιτνεκ διημφισθέτησεν ὁ ἐκ Βαλτιμώρης καθηγητῆς Μπλουμφίηλδ ὑποδείξαντος ὅτι δὲν ὑπάρχει μία ἀλλὰ πολλαὶ ἀποδείξεις εἰς ἐπίφωσιν τῆς ἀνακαλύψεως τῶν ἀνωτέρων ἀρχαιοδιφῶν, ἀγροῦται πᾶσαι εἰς συμπέρασμα σχεδὸν ἀναπόφευκτον.

Ἐκτὸς τῆς πραγματείας τοῦ κ. Χούιτνεκ ἐνδιαφέρουσα ἦτα καὶ ἡ τοῦ ἐκ Νέας Ὑόρκης διδάκτορος Γουώρδ «Περὶ τῆς ταξιθετήσεως τῶν ἀνατολικῶν κυλίνδρων, διαχέουσα νέον φῶς ἐπὶ σκοτεινοῦ ζητήματος» μέλλουσα δὲ νὰ τύχη μεγάλῃς ὑποδοχῆς ὑπὸ τῶν φρουρῶν τῶν μουσείων, ἐν οἷς ὑπάρχουσι τοιαῦτα ἀντικείμενα. Αἱ ἀρχαῖαι σφραγίδες πολλαὶ ἔχουσι νὰ διδῶσιν ἡμᾶς ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἱστορίαν, τέχνην καὶ θρησκείαν, τοιαύτη δὲ κατὰ τὰς οἰκίας ἢ ἐν λόγῳ πραγματεία ὑποδεικνύσι, μεγάλως ὑποβοηθεῖ τὴν μελέτην.

Τὸ ἐνδιαφέρον διήγειρε μεγάλως ὑπόμνημα τοῦ ἐκ Βαλτιμώρης καθηγητοῦ Παύλου Χάουπτ (Paul Haupt) περὶ τῶν ποταμῶν τοῦ παραδείσου. Ὁ καθηγητῆς Χάουπτ, ὡς ἀρετηριὰν λαμβάνων τὸ ὅτι ὁ συγγραφεὺς τῆς Γενέσεως 2 : 10 14 εἶχεν εἰδικὸν τμήμα ὑπ' ὄψει, τὴν ὀριστικὴν τοποθεσίαν τοῦ ὁποῦ ἐπεθύμει νὰ δείξῃ εἰς τοὺς ἀναγνώστας αὐτοῦ, συνταυτίζων τὸ Κόως μετὰ τῆς Αἰθιοπίας (καὶ κατὰ συνέπειαν τὸν ποταμὸν Γιὼν μετὰ τοῦ Νείλου) καὶ τὴν χώραν Χαβιλὰ μετὰ τῆς Νοτίου Ἀραβίας (κατὰ τὰς τελευταίας ἐρεῦνας τοῦ Ἐδουάρδου Γλάζερ) ἰσχυρίζετο ὅτι ὁ περσικὸς κόλπος καὶ ἡ Ἐρυθρὰ θάλασσα ἔδει νὰ ληφθῶσιν ὡς μέρος τοῦ ὑπολειπομένου ἀγνοήτου ποταμοῦ Ηισῶν. Τὸ τελευταῖον τοῦτο σημεῖον

τῶνος, ἐκδοθὲν τὸ 1874. Ἐν πᾶσι τοῖς συγγράμμασι τούτοις διαπρέπει ἐπὶ παρατηρητικότητι καὶ καλλιτεχνικῇ ἐμπνεύσει.

Ἐπίσης τῇ 1 Ἰουνίου ἀπεβίωσεν ἐν Βερολίνῳ νεαρὸς, τριάκοντα καὶ τεσσάρων ἐτῶν, σκαπανεὺς τῆς ἀρχαιολογίας ὁ Max Weigel, βοηθὸς ὑποδιευθυντῆς ἐν τῷ ἐθνολογικῷ Μουσείῳ τοῦ Βερολίνου, ὅστις οὐ πρὸ πολλοῦ ἦλθεν εἰς Ἀνατολὴν ἐπισκεψάμενος καὶ τὴν Ἑλλάδα. Κατὰ δὲ τὰς πέρυσι γενομένας ἀνασκαφὰς ἐν Γροῖᾳ ἀντεπροσώπευσε τὸ Μουσεῖον τοῦ Βερολίνου. Ἰδίᾳ τελευταῖον ἠσχολεῖτο περὶ τὴν ἀγγειοπλαστικὴν τῆς ἀρχαιότητος, περὶ ἧς ἐποίησά τινες δημοσιεύσεις, προϋτίθετο δὲ καὶ ἄλλας νὰ ποιήσῃται.

Πρὸ μηνὸς περίπου ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ ἑλληνοῦ λογίου κ. Κωνστ. Σάθα ὁ Ζ' τόμος τῆς Μεσαιωνικῆς Βιβλιοθήκης. Ἐν αὐτῷ ὁ κ. Σάθας δημοσιεύει τὸ πρῶτον ἐκ χειρογράφου ἀνεκδότου «Ἀνωμόμου σύνοψιν χρονικὴν, ἧς προτάσσει μακρὰ ἱστορικὰ προλεγόμενα, ἐν οἷς πραγματεύεται τὸ θέμα περὶ τῆς πάλῃς μεταξὺ Βυζαντινῶν καὶ Ἑλλήνων ἢ Ἑλλαδικῶν ἢ μᾶλλον τῆς Ἐκκλησίας ὡς θεαπαίτης τῶν βυζαντινῶν αὐτο-

ἀπετέλει τὸν ἐν τοῖς προτεινομένοις συνταυτισμοῖς νεωτερισμόν. Κατ' αὐτὰ ἡ Ἐδὲν θὰ ἔκειτο ἐν τῷ τμήματι τῆς Κασπίας θαλάσσης. Ἀπ' αὐτῆς ρέουσι τέσσαρες ποταμοί, ὁ δὲ βιβλικὸς συγγραφεὺς ἐν τῇ ἀπαριθμῆσει αὐτῶν ἀρχεται ἀπὸ τοῦ ἀνατολικωτάτου ἢ Πισῶν, ὅστις συνεχίζεται ἐν τῷ Περσικῷ κόλπῳ καὶ τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ. Εἶτα ἀναφέρει τὸν δευτέρον ἢ Γιὼν, οὗτινος συνέχαιαν καὶ τέλος ἀποτελεῖ ὁ Νεῖλος· κατόπιν ἔπονται ὁ Τίγρης καὶ Εὐφράτης. Τὸ σχέδιον τοῦτο καθίστησι περιττὴν τὴν τοῦ Ηισῶν καὶ Γιὼν διέξασιν δι' ἀγνώστου γῆς, τοῦθ' ὅπερ φαίνεται ὡς ἀποτελοῦν σοβαρὰν ἀντίρρησην.

Τοιαῦται ἐγένοντο αἱ ἀνακρινώσεις τῆς ὡς ἄνω εἴρσαι ἐταιρείας, ἀνακρινώσεις πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον παρουσιάζουσαι καὶ καταδεικνύουσαι σοβαρὰς μελέτας περὶ τῶν ἀνατολικῶν πραγμάτων πέραν τοῦ Ἀτλαντικοῦ.

κράτῶν κατὰ τῶν Ἑλλήνων ὡς καὶ τὸ θέμα περὶ τῆς π... μεταξὺ Ρώμης καὶ Βυζαντίου

Ἄρτι ἐξεδόθη νέον ἔργον τοῦ Émile Zola ἐπιγραφόμενον Lourdes, ἐν ᾧ πρόκειται περὶ τῶν προσκυνητῶν τῆς θαυματουργοῦ παρὰ τοῖς Λυτικῶν Παναγίας τῆς Lourdes, πόλεως ἐπὶ τῶν Πυρηναίων. Ἐν τοῖς μεταβαίνουσι πρὸς θεραπείαν εἰς τὸ θαυματουργὸν σπήλαιον καταλέγεται καὶ τις νεῆνις φθισικῆ, ἧς ἐρᾷ ἀββάς τις ἐπίσης εἰς Lourdes μεταβαίνων. Ἄλλ' ἡ νεῆνις τυχοῦσα τῆς θεραπείας αὐτῆς τῇ χάριτι τῆς Παναγίας ἀφιερῶται αὐτῇ καὶ οὐδῶς στρέφει τὸ βλέμμα τῷ ἐρῶντι, ὅστις ἐπίσης ἐπανέρχεται εἰς τὸν πρότερον αὐτοῦ βίον.

Τὸ ἔργον κρίνεται οὐχὶ ἐπιτυχές.

περισσότερον μάλιστα ἔνεκα τοῦτέκνου, ὅπερ ἡγάπη τὴ αὐτοῦ Κεκίλα τὸ ἡμισυτῆς καρδίας αὐτοῦ ἔδωκεν, Κλειδάς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐνῶ ἐλκνίζετο ὑπὸ τῆς θρασείας γοργότητος τοῦ ταχυποροῦντος ὀχήματος, παρεδίετο εἰς γλυκυτάτην ὄνειρώξιν ἐργηργόσεως. « Ἄψ' ὄτου τὰς ἀψῆκα, διενεοῖτο, εἰς τί ἡσυχολήθησαν ἄρά γε ; Δὲν ἀναπληροῦσιν ἐμέ ; . . . Περιφέρονται ἀναμφιδόλως ἐψ' ἀμάξης εἰς τὸ δάσος τῆς Βουλώνης ! » Ἡ φαντασία τῶ παρίστα τὰς προσφιλεῖς μορφάς των λαμπούσας ἐκ κάλλους καὶ δρόσου καὶ ἠκολούθει αὐτὰς εὐμειδῶς. Διέβλεπε τὴν μητέρα κατ' ὀλίγον μόνον πρεσβυτέραν τῆς θυγατρὸς τῆς ὡσεὶ ἦτο ἀδελφὴ αὐτῆς, ἐπίχαριν καὶ κομψοπρεπιῆ, ἀβρὰν καὶ νωχελῆ ἐκ τοῦ ὠριμοῦ τῆς ἡλικίας, ἐπομένως δὲ θεακτικωτέραν ἢ ἄλλοτε καὶ τὴν ἐκκαίδεκαετῆ θυγατέρα, σοβαρὰν ἦδη σύντροφον τῆς μητρὸς τῆς, ζωρὰν καὶ πάντα τὰ περὶ αὐτὴν περιεραζομένην, φορτικὰς πολλὰκις ἐρωτήσεις ἀποτείνουσαν, φαιδρὰν καὶ ἀπερίσκεπτον, ἀλλ' οὐκ ἦττον ἐμφορομένην τῆς σθεναρᾶς εὐψυχίας τοῦ πατρὸς αὐτῆς. « Ὡ, ὅποῖον μαιδιάμα γλυκὺ καὶ θεῖον ἐπῆνθει εἰς τὰ χεῖλη τοῦ εὐδαίμονος ἀνδρὸς ἐν ᾧ χρόνῳ διεκύμαινε τὸν νοῦν του ἢ ἡδυτερπῆς ὀπτασία τῶν ὄντων, ἅτινα ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἐν τῷ κόσμῳ ἐλάτρευε ! καὶ πόσον καταφανῶς δι' αὐτοῦ ἐδηλοῦτο ὅτι ὁ ἀγαθὸς καὶ ἐντιμὸς οἰκογενειάρχης σύμπαντα τὸν ἐπίλοιπον κόσμον μὴ δὲν πρὸ αὐτῶν ἐθεώρει, ὅτι χάριν αὐτῶν καὶ μόνων ἔζη, ὅτι πᾶς αὐτοῦ πόθος, πᾶσα ἐλπίς, πᾶσα φιλόδοξος τάσις αὐτὰς καὶ μόνας εἶχον ὡς ὑπέρτατον σκοπὸν !

Ὁ δὲ οὗτος συριγγὸς τῆς ἀτμαμάξης, καταφθασάσης ἦδη εἰς Νεβίλλην, ἀπέσπασεν αὐτὸν αἰφνιδίως ἐκ τῆς ἡμειγρηγόσεως. Ἀνέψξε τότε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἀνεγνώρισε παρευθὺς τοὺς ἀνθοδριθεῖς λειμώνας τοὺς ἐπιστέφοντας κύκλῳ τὴν κοιλάδα τοῦ Λιρὸν μακρὰν, ὀπίσω σμαραδοχρόου ἀυλαίας, ἦν ἦπλουν κόμαι πευκῶν καὶ αἰγείρων ἐρατεινῶς ὑποφρῖσσοῦσαι ὑπὸ τῶν πνοῶν τῶν ἀέρων, διεῖδε τὰς ὑψηρεφεῖς τοῦ ἐργοστασίου καπιναγωγούς. Ἀνεγερθεὶς, ἔλαθεν ὑπὸ μάλης τὸ εὐρὺ χαρτοφυλάκιον τὸ περιέχον τοὺς φακέλους τοῦ γενικοῦ συμβουλίου, ὅτε δ' ὁ σιδηρόδρομος ἔστη, κατέβη ἐπὶ τῆς λιθοστρώτου κρηπίδος. Ὁ σταθμάρχης προσῆλθε τότε σπεύδων ὅπως πληροφορηθῆ περὶ τῆς ὑγείας τῆς κυρίας καὶ τῆς δεσποινίδος Ἐρβελέν, ὃ δὲ βιομήχανος τῶ ἀπῆντησε φαιδρῶς, αἰσθανόμενος βαθέως ὅτι ἐν τῇ χώρα ἐκεῖνῃ, ἦτις δίκην εὐεργετικῆς ἀτμοσφαιρας περιέβαλλεν αὐτὸν γενικῆ ἐκ μέρους πάντων ἀγάπῃ καὶ σεβασμῶς. Ἀντιχαιρετίσας τὸν ὑπάλληλον ὅστις ὑπέβαλεν αὐτῷ τὸν χαιρετισμὸν του, ἐπλησίασε πρὸς τὸ εὐπαγὲς ὄχημα, ὅπερ ἀνέμενεν αὐτὸν παρὰ τὸν σταθμὸν, ἔρριψεν ἐπὶ τῶν προσκεφαλαίων αὐτοῦ τὸ ὀγκῶδες χαρτοφυλάκιον.

— Ὑπάρχουν ἐπιστολαὶ ἐκ Παρισίων δι' ἐμέ εἰς τὸ ἐργοστάσιον ; ἠρώτησε τὸν ἀμαξηνάτην.

— Μία μόνη, κύριε, ἐκ μέρους τῆς κυρίας.

— Καλὰ ! ἀνέκραξε περιχαρῶς, καὶ ἀνῆλθεν εἰς τὸν δίφρον, σπεύδων ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν ἐπιστολὴν ἐκεῖνην, ἦτις τῶ ἐκόμιζεν εἰδήσεις περὶ τῆς συζύγου καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ.

Ὁ ἵππος παρακεντήθεις ὑπὸ τοῦ ἀμαξηνάτου

προσέδραμε καλπαστὶ ἐπὶ τῆς κατὰ μῆκος τοῦ Λιρὸν διηκούσης ὁδοῦ. Ἐκεῖ ὁ Δαβὶδ εὐρίσκετο οἶονεὶ ἐν τῶ οἴκῳ του, καθότι πανταχοῦ, ἐνθεν κάκειθεν αἱ εὐκαρποὶ γαῖαι εἰς αὐτὸν ἀνήκον, ἀπῆλαυε δὲ ὡς ἡδονὴν ἀληθῆ καὶ ἀγήρω τὴν μακρὰν δίοδον διὰ τῆς ὑπαιθρίου ιδιοκτησίας, ἐν ἧ ἔβλεπεν ἑαυτὸν κύριον τῆς ὅλης χώρας, ὃ ἀποβάς ποτε ἐκ τοῦ σιδηροδρόμου ὑπαλληλίσκος, ὅστις ἐκράτει τότε μικρὸν σάκκον ὡς μόνην ἀποσκευὴν. Ἡ φιλεργία, ἢ εὐψυχία καὶ ἢ εἰδικὴ γνῶσις ἐχάρισαν αὐτῷ μόναι καὶ πλοῦτον καὶ φήμην εὐρείαν· καθότι ὁ Δαβὶδ, παρεκτὸς τοῦ ἐργοστασίου τούτου τῶν χημικῶν προϊόντων διηύθυνε καὶ πολλὰς ἄλλας ἐπιχειρήσεις βιομηχανικά.

Ἦτο ἡ ψυχὴ πάσης συγγρόνου ἐπιχειρήσεως ἀναγομένης εἰς τὸν ἠλεκτρισμὸν, ἦδη δὲ ἀθορύβως, σχεδὸν ἐν παραθύστῳ, ἐπειρᾶτο μέθοδόν τινα ἐλαστικῆς διακυμάνσεως τῶν ἠλεκτρικῶν ρευμάτων, ἦν ἄρτι ἐφεύρε καὶ περὶ ἧς προέβλεπεν ὅτι θ' ἀνέτρεπε ριζικῶς πάντα τὰ μέχρι τοῦδε παραδεγεμένα συστήματα μετακινήσεως. Ταύτης τῆς μελέτης χάριν εἶχεν ἀρνηθῆ πρὸς τὸν φίλον του Περιγὸν τὸ νὰ συνοδεύσῃ αὐτῷ εἰς Παρισίους καὶ ἔσπευσε εἰς τὸ χημεῖον ἀνυπομονῶν ὅπως ὄσον οἶόν τε ταχύτερον δυνηθῆ νὰ ἐκτιμῆσῃ τὰ ἀποτελέσματα τῶν πρώτων τελειοποιήσεων, ἃς ἐπῆνεγκεν εἰς τὴν ἐφεύρεσιν αὐτοῦ. Ἐσπευδε, διότι ἦδη δὲν προῦκειτο ἀπλῶς περὶ βιομηχανικῆς ἀνακαλύψεως, ἦς ἢ ἐφαρμογῆ θὰ ἠδύνατο νὰ πλουτίσῃ τὸν πρώτον, ὅστις θὰ ἐπεχειρεῖ αὐτὴν· οὐχί, φιλοδοξία τις ὑψηλοτέρα τὸν παρῶμα ἦδη· δὲν εἰργάζετο χάριν τοῦ πλοῦτου μόνον, ἀλλ' ἐπεθύμει καὶ δόξαν ! Ἐγνώριζεν ὅτι αἱ μελέται αὐτοῦ ὑπὸ ἐπιτυχίας στεφόμεναι, θὰ ἐκλείζον αὐτὸν ἐν τῷ κόσμῳ ὡς ἓνα τῶν μεγίστων σοφῶν, θὰ κατέταττον αὐτὸν ἀναμφιδόλως εἰς τὴν αὐτὴν βαθμίδα μετὰ τοῦ πολλοῦ Ἐδίσσον. « Ὡ, ὅποια χαρὰ, ὅποια ἀμετρος εὐδαιμονία τὸ νὰ δοξάσῃ αὐτὸς οὗτος τὸ ὄνομα, ὅπερ ἔφερον ἢ σύζυγος καὶ ἢ θυγάτηρ αὐτοῦ ! ὅποια ἠθικὴ εὐφροσύνη τὸ νὰ ταῖς παράσχῃ λόγον ὅπως σεμνύνωνται ἐπ' αὐτῷ ! Καὶ οὐδόλως ἀμφέβαλλεν ὅτι θ' ἀπολαύσῃ τὴν ἐπιτυχίαν, καὶ ὅτι ἠγγίξεν εἰς τὸ ποθητὸν τέλος, διότι οἱ πρῶτοι ὑπολογισμοὶ του ἦσαν ἀδιαφιλονεικτοί.

Καθ' ὃν χρόνον οἱ φιλόδοξοι αὐτοῦ ρεμβασμοὶ κατέληγον εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτο, ἢ ἄμαξα διαβάσα τὴν κηκλιδοθήρακτον θύραν τοῦ ἐργοστασίου, ἔστη πρὸς τῆς οἰκίας τοῦ διευθυντοῦ, ὅστις ἐπὶ τῆς φιλίας ἀνέμενε τὸ πάτρωνα.

— Ἐκάμετε καλὸν ταξείδιον, κύριε ;

— Ἐξαίρετον, ἀγαπητέ μοι Λαρόκ. Παρευθὺς δὲ δὲ καταλαβανόμενος ἐκ νέου ὑπὸ τῆς ιδέας τῆς κατακυριευούσης τοῦ πνεύματος αὐτοῦ.

— Καὶ ἡ μηχανὴ μας ; εἶπε ἐφηρμοῦσα τὰς τροποποιήσεις τὰς ὁποίας εἶχον ὑποδείξει ;

— Μάλιστα, κύριε.

— Καλὰ, ἃς ἴδωμεν.

Ὁ Λαρόκ, Ἐανθὸς νεανίας, εὐσωμος καὶ ἀθλητικὸς τὴν ἀποψιν, ἐβοήθησεν αὐτὸν νὰ κατέλθῃ τῆς ἀμάξης καὶ ἀπεσύρθη ταπεινῶς ὅπως τῶ παραχωρήσῃ τὴν εἴσοδον.

-- Ἴσως δὲν θὰ ἐπιφανῆ δυσάρεστον, κύριε, τὸ

νά ειδέσθητε πρότον εἰς τὸ διαμερίσμα σας πρὶν ἢ καταβῆτε εἰς τὸ ἐργαστήριον.

— Ἀλήθεια, ἀγαπῆτέ, ἐπιθυμῶ νὰ πλύνω τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖράς μου· σήμερον ὁ καύσων ἦτο ὑπερβολικός, καὶ εἶμαι κατάφορτος ἀπὸ κονιορτόν...

Ἀνὴλλθον τότε εἰς τὸν πρότον ὄροφον καὶ ὅτ' ἐφθασαν εἰς τὴν θύραν τοῦ διαμερίσματος, ὅπερ συνήθως ἀπποσχόλει ὁ Δαβὶδ ὁσάκις ἔμενον ἐν Νεβίλλη, οἱ δύο ἄνδρες ἐξ ἴσου ἐνθουσιῶντες ἐπὶ τῇ ἐφευρέσει ἦν συνεπειῶντο ὁμοῦ, ἤρχισαν πάλιν λαλοῦντες περὶ τοῦ θέματος, τὸ ὅποιον τόσον ἐμπαθῶς ἀπερρόφα ἀμφοτέρους.

— Λοιπόν, Λαρόκ, ἡ μηχανή μας παράγει τὰ προδλεπόμενα ἀποτελέσματα ;

— Κύριε, τώρα μόνον 15000 ζημιούμεθα ἔνεκα τῆς προστριβῆς· ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ἀπώλειαν νομίζω ὅτι ἐφεύρον ἐγὼ τρόπον διὰ νὰ τὴν μετριάσωμεν.

— Εὖγε !

Ἐρβελέν, ἀποβαλὼν τὸν ἐπενδύτην, καὶ μόνον διὰ τοῦ χιτῶνος κεκαλυμμένους παρουσιάζων τοὺς βραχίονας, ἀντὶ νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὸ κομωτήριον. ἤρχισε βηματίζων κατὰ μήκος καὶ πλάτος τοῦ δωματίου καὶ ἐπερωτῶν τὸν διευθυντὴν μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς. Ἡ μορφή αὐτοῦ ζωπυρουμένη καὶ λάμπουσα ἐξ ἐλπίδος, παρίστη αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον ἐντελῶς εὐδαίμονα.

— Θὰ σὰς ἔχωμεν ἀρκετὰς ἡμέρας εἰς Νεβίλλην, κύριε ; ἠρώτησεν ὁ διευθυντής· ἔχετε τόσον πολλὰ πράγματα νὰ ἴδῃτε εἰς τὸ ἐργαστήριον...

— Αἶ, ἀγαπῆτέ, τὸ γνωρίζω· ἀλλ' ἐδεσμεύθην εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ παρισινοῦ βίου, δὲν εἶμαι πλέον κύριος ἑμαυτοῦ... νομίζεις ὅτι εὐρισκόμενος μεταξὺ θυγατρὸς καὶ συζύγου, πράττω ὅτι θέλω ἐγὼ ;

Ἐρβελέν γέλωσ μεθ' οὗ ἐλάλει ἐμαρτύρει ὅτι ὁ ζυγὸς κατὰ τοῦ ὁποίου παρεπονείτο ἦτο λίαν προσφιλεῖς εἰς τὴν καρδίαν του.

— Σὰς ἐννοῶ· εἶπεν ὁ Λαρόκ· ἐπὶ τοῦ γραφείου μου σὰς περιμένει μία ἐπιστολή, ἡ ὅποια προφανῶς προέρχεται ἐκ τῆς κ. Ἐρβελέν.

— Ἄς κοιταθῶμεν, τὴν λαμβάνω διερχόμενος.

Κατῆλθον εἰς τὸ διαμερίσμα τῆς διευθύνσεως. Τοῦτο δὲν ἦτο πλέον ὡς κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ γέροντος Λεβαρδιῆ μικρὰ αἰθουσα, ἐν ἧ δύο ἢ τρεῖς ὑπάλληλοι γραφεῖς ἄεργοι ἐσπατάλων τὸν χρόνον εἰς παντοίας ματαιοσχολίας· ἦδη ἀνταπόκρισις, λογιστική, καὶ τεχνικὴ διεκπεραιώσις ἀπποσχόλου ἀνὰ ἕνα ἕκαστον γραφεῖον, ἐνθα πολυάριθμον προσωπικὸν εἰργάζετο μετὰ ζήλου ἀπ' αὐγῆς μέχρι δύσεως. Γενικῶς, εἶπεν, ἐν τῷ συνόλω τῆς τὴν διευθύνσιν ἀποτελοῦσης μηχανῆς, ἦν ἕκτοτε ὁ Ἐρβελέν συνημερολόγησεν αὐτὸς οὗτος, ἐβασίλευε φιλεργία καὶ δραστηριότης παραδειγματικῇ. Διερχόμενου τοῦ πατρὸς οὐδεὶς ἀνήγειρε τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τῆς ἐνδελουχῆς ἐργασίας, εἰ μὴ οὗτος δὲν ἐχαιρέτιζεν προσπνῶς ἕνα ἕκαστον ἐκ τῶν γραφῶν, οὐδεὶς αὐτῶν θὰ ἐλάμβανε γνῶσιν τῆς παρουσίας του.

Ἀλλ' ὁ Δαβὶδ ἠγάπα τοὺς ὑπαλλήλους αὐτοῦ καὶ ἀντηγαπᾶτο ὑπ' αὐτῶν ὁμοίως. Συνδιαλλεγόμενος προσπνῶς μετὰ τῶν νεαρῶν ἐκείνων ὄντων, ἐδεικνυσε

διαφέρων περὶ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν, καὶ ἀθροῦσως, εἰς ἀξιοπρεπῆ οἰκειότητα συγκαταβαίνων, ἔσωζεν αὐτοὺς ἐκ τῶν βιωτικῶν περιπλοκῶν διὰ δωρεῶν καὶ χαριῶν. Ἡσθάνετο τὰς στερήσεις τοῦ πλησίον ὁ ἀγαθὸς πατὴρ, διότι οὐδέποτε ἐπελανθάνετο τῶν ζεφερῶν χρόνων, ὅτε καὶ αὐτὸς οὗτος ἦτο πτωχός ! Βλέπων δὲ τις ἦδη μεθ' ὁποίου ἠθους εὐθύμου σπουδῆς ἀνηγέρθη αἰφνης ἕκαστος γραφεὺς ὅπως ἀποδώσῃ τὸν ἀφελῆ χαιρετισμὸν του, ἐνόει ὅτι ἄντες οὗτοι ἔτρεφον πρὸς αὐτὸν γλυκεῖαν καὶ βαθυσεβῆ ἀφοσίωσιν.

Ἀκολουθοῦμενος ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ ὁ Δαβὶδ, προῦχώρησεν εἰς τὸ μηχανοστάσιον. Ἐλαμψαν τότε οἱ ὀφθαλμοὶ του καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ ἀντηνάκλασε τὴν αἴγλην τῆς χαρᾶς· ναί, διότι ἐκεῖ εὐρίσκετο ἐν τῷ στοιχείῳ αὐτοῦ, ὅστις δὲ οὐδέποτε τὸν εἶδε διαφλεγόμενον ὑπὸ τοῦ ζωηροῦ πυρετοῦ τῆς ἐργασίας, οὐδέποτε ἐγνώρισεν αὐτὸν ἀληθῶς. Ὁ μηχανικός, γρηατὸς ἐργάτης, ὅστις ἠσχολεῖτο ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ καὶ ὅτε ἔτι ὁ Δαβὶδ ἦτο ἀπλοῦς ἐπιστάτης, προῦχώρησε πρὸς ὑπάντησιν αὐτοῦ. Ἀλλ' ἦδη ὁ πατρὸν προλαμβάνων αὐτοῦ, τῷ εἶπε.

— Χαῖρε, Κουρδιμάν· ἡ κατασκευὴ τῆς δυναμίδος εὐδοῦται ;

— Μάλιστα, κύριε· σὰς ἐπεριμέναμεν καὶ εἰχομεν ἐτοιμάσει ὅλα.

Ἀλλ' ὁ ὄξύς ὀφθαλμὸς τοῦ κυρίου κατείδεν αἰφνης παραλλαγὴν τινα εἰς τὸν πολυπληθῆ τῶν ἐργαλείων σωρῶν.

— Εἶναι ἀπποσχολησμένα τὰ ἐργαλεῖα τῆς ἐπισωρεύσεως, ὅσα λείπουν ; ἠρώτησε ζωηρῶς.

— Ὁχι, κύριε.

— Πῶς ὄχι ; ἀνέκραξε μεθ' ὕψους στρυφνοῦ διατί ;

Ἐρβελέν καὶ ὁ ἐργάτης προσείδον ἀλλήλους σιωπηλῶς.

— Ἄ, τί συμβαίνει λοιπόν ; φαίνεσθε ἐστενοχωρημένοι· τίποτε ἔκτακτον ; ...

— Ἐκτακτον, ναί, κύριε ! εἶπεν ὁ Λαρόκ. Χθὲς ἐσπῆρα, ἐνῶ ἐπεθεωροῦμεν τὸν στοιχὸν τῶν νέων ἐργαλείων τῆς ἐπισωρεύσεως, τὰ ὅποια κατασκευάσαμεν κατὰ τὴν νέαν-σας μέθοδον, μόλις εἰχομεν ἀρχίσει τὴν ἐργασίαν—ἄ, μετὰ μεγάλης προσοχῆς σημειώσατε—αἰφνης ἐκπυροκρότησις ἐξεργάτη, καὶ παρ' ὀλίγον ἐφονεύετο ὁ Κουρδιμάν,

ἦτο λοιπόν μόνος ὁ μηχανικός ; ἠρώτησε ζωηρῶς ὁ πατρὸν.

— Ὁχι, κύριε, ἀπάντησεν ὁ διευθυντής μετὰ ψυχραιμίας, ἦμην μαζί του καὶ ἐγὼ.

— Λοιπόν διετρέξατέ τὸν ἴδιον κίνδυνον· διατί δὲν μοι τὸ λέγετε ;

— Διότι, κύριε... τέλος πάντων ἡ παρουσία μου φυσικῶς ἦτο ἀναγκαία· ἀντιπροσσωπεύω ὑμᾶς, ἄρα δὲν ἐδικαιοῦμην νὰ ἀπουσιάσω ἐκεῖθεν.

— Καλὰ ! ἀνέκραξεν ὁ Δαβὶδ ὀψίγγων τὴν χεῖρα τοῦ νεανίου, εἶσε εὐγενῆς νόος· τώρα ἐξηγήσατέ μοι τὸ πῶς συνέβησαν αὐτά.

— Ἀπλοῦστατον ! τὰ κιβώτια τὰ ὅποια περιεῖχον τὰ ἐπισωρευτικὰ ἐργαλεῖα μας δὲν ἦσαν πολὺ στερεά· ἔπειτα, τὰ ἀέρια τῶν ὁποίων ἡ διοχέτευσις ἐπρεπε νὰ ἐπιτευχθῇ διὰ ρεύματος, ὥστε νὰ περισυλλεχθῶσι πάλιν καὶ νὰ ἐκδηλώσωσι τὴν ἀποτεταμει-

μένον ηλεκτρικὴν ἐνέργειαν, ἐξώρμησαν σφοδρότερον τοῦ δέοντος. Ἐν ἐνὶ λόγῳ, εἶχομεν, κύριε, ἀνάφλεξιν μετ' ἐκρήξεως, ἥτις μᾶς ἐσιδηροβόλησε τὸν Κουρδιμᾶνς καὶ ἐμέ. Εὐτυχῶς εὐρισκόμεθα εἰς τὴν ἄκραν τοῦ μηχανουργείου· ἂν εἴμεθα πλησίον τῆς μηχανῆς, ἀναμφιδόλως θὰ ἐγινόμεθα ἀνὰ δύο τεμάχια. Παρατηρήσατε τοὺς τοίχους, κύριε.

Ὁ Δαβὶδ ἔρριψε βλέμμα πρὸς τὸ κονίωμα οὗρου ἢ φλογώδης τῆς ἐκπυροσκοπηθείσης λάμπης διέγραψε ποικίλα φαντασιώδη σχήματα, ὡσεὶ φοβερός ὄλμος εἶχεν ἐκραγῆ ἐν τῇ αἰδοῦσῃ.

— Θὰ λάβετε τὴν ἀποζημιώσιν, Κουρδιμᾶνς, εἶπε πρὸς τὸν ἐργάτην· ὠρεῖν δὲν πρέπε νὰ διακινδυνεύη κανεὶς τὴν ζωὴν του. Ἄλλὰ τώρα ἄς ἐπαναλάβωμεν ἐπ' ὀλίγον αὐτὴν τὴν δοκιμὴν.

Ἐνῶ δὲ προσέκλινεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν ὑπάλληλος εἰσελθὼν, ἔτεινεν ἐπιστολὴν τινα πρὸς τὸν διευθυντήν, ὅστις ἀμέσως εἶπε.

— Ἐν τῇ ἀπασχολήσῃ τοῦ πνεύματός σας, κύριε, δὲν ἐλάβετε τὴν ἐπιστολὴν τὴν ὁποίαν ὄσας ἀνέφερον.

Ἄ! ναι! ἀνέκραξεν ὁ Δαβὶδ· ἐδιαζόμεν τὸσον νὰ τὴν ἀναγνώσω!

Καὶ μακρυνθεὶς κατὰ δυάδα βημάτων πρὸς τὴν θυρίδα, ἔστρεψε τὰ νῶτα πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους αὐτοῦ, μετὰ φαιδρότητος δὲ ζωηροτέρας ἢ πρότερον, ἤνοιξε τὸν πολυλόπητον φάκελλον.

... Δὲν προῦχώρησε πέραν τῆς πρώτης γραμμῆς! αἰθνηδία ὠχρότης τὴν μορφήν αὐτοῦ κατεκάλυψε! Διὰ κινήσεως βιαίας διωλίσθησε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῶν ὀμμάτων, ὡσεὶ ἐθεώρει ψευδομένην τὴν ὄρασιν αὐτοῦ· εἶτα δ' ἐπιρρίπτων ἐκ νέου τὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ χάρτου, ὅστις ἐρρίγει ὁμοῦ μετὰ τῆς χειρὸς του, ἀνέγνω βραδέως, ἀνέγνω φρίττων, ὡς ἐὰν ἀβυσσὸς ἀχανὴς αὐτομάτως ἠνοιγέτο πρὸ τῶν ποδῶν του, καὶ ἐν αὐτῇ διέρρεεν ἡ εὐδαιμονία αὐτοῦ!...

: «Πεφληγμένε μοι, θὰ ἦμαι μόνη αὔριον. Ἄναχωρεῖ εἰς Βωβαί, καὶ θὰ μείνῃ ὄλην τὴν ἡμέραν ἐν Νεβίλλη. Περιμένε με λοιπὸν εἰς τὸ ποθητὸν μας συνεντευκτικῆριον.

Ἀουτίζα.»

Ἡ ἐπικατάρτος ἐπιστολὴ ἔμενε συνεπτυγμένη ἐντὸς τῶν τρεμόντων δακτύλων του. Ἰστατο ἀκινητῶν ὡς κεραυνόπληκτος ὁ δυστυχῆς· οἱ ὀφθαλμοὶ του παρετήρουν ἀτενῶς πέριξ, ἀλλ' οὐδενὸς ἀντελαμβάνοντο. συγκεχυμένα βόμβοι ἐθορύβουν τὰς ἀκοὰς του, νέκρωσις δ' αἰθνηδία παρέλκεν ἀπόνως τὰ μέλη αὐτοῦ. Τὸ πνεῦμά του ἐπλήγη αἰθνης ὑπὸ ἀτονίας καθολικῆς· οὐδὲν διανοεῖτο, οὐδὲν πλέον ἐγνώριζε· ἀνεστέλλετο ἡ ζωὴ του ὑπὸ τῆς φρικώδους καταστροφῆς! Τῷ ἔβλεπεν τότε ὅτι ἀποθνήσκει ἢ παραφρονεῖ· καὶ ογερὰν κραυγὴν φρίκης βάλλων ἔτεινε τὰς χεῖρας ὁ τάλας πρὸς τοὺς δύο ἐγγυεῖς ἰσταμένους ἄνδρας, μετ' ἐκφράσεως ἀγωνίας τοιαύτης, ὥστε ὠρμησαν ἐκεῖνοι βιαίως ὅπως ὑποστηρίξωσιν αὐτὸν κλονούμενον. Ἄλλ' ἡ σφοδρὰ αὐτῆ κινήσις τῶν διέχυσεν εἰς τὸ ἐσκοτισμένον αὐτοῦ πνεῦμα ἀκαταίτητον ἀκτῖνα φωτός. Ἐστῆσε τότε τὴν σπουδὴν αὐτῶν διὰ χειρονομίας καὶ προσιδῶν ἀτενῶς τὰς μορφάς των, κατενόησε τὸν τρόπον αὐτῶν.

— Νομίζουσι ὅτι προσεβλήθη ἀπὸ ἀποπληξίαν εἶπε καθ' ἑαυτόν.

Ἄλλ' αὐτοστιγμῆ ὁ Λαρόκ τὸν ἠρώτησε·

— Τί ἔχετε, κύριε; αἰσθάνεσθε ἀδιαθεσίαν;

Ἐπιτηδεύων θάρρος ἐκεῖνος ἀπάντησε.

— Ἐξετέθη πολύ εἰς τὸν κούδωνα σήμερον, πνίγεται κανεὶς ἐδῶ· ἀνοιξατε ὀλίγον τὸ παράθυρον.

Οἱ δύο ἄνδρες ἔσπευσαν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς διαταγῆς. αὐτὸς δ' ἀποσπάσας τὸ λευκὸν περιλαίμιόν του ἐβάδισε παραπρῶν ὡσεὶ αὐτομάτως φερόμενος.

— Θέλετε νὰ εἰσελθῆτε εἰς τὸ γραφεῖόν σας; εἶπεν ὁ Λαρόκ.

Ὁ Δαβὶδ θὰ ἐδέχετο τὴν πρότασιν, ἀλλ' ἀνεχαίτιδεν αὐτὸν ἢ ἀνάγκη τοῦ νὰ διέλθῃ πρὸ τῶν ὑπαλλήλων.

— Ὅχι, ὄχι!... εἶμαι καλὰ ἐδῶ... θὰ παρέλθῃ ἡ ἀδιαθεσία μου.

Ἰστατο μόνος πρὸ τῆς θυρίδος κατὰ δέκα βήματα ἀπέχων τῶν συνεργατῶν αὐτοῦ, κατορθώσας δὲ νὰ κρατήσῃ ἑαυτοῦ πάλιν, ἠδυνήθη νὰ προσηλώσῃ τὴν τεταραγμένην διάνοιάν του εἰς ἐξέτασιν τοῦ τερατώδους ἐγκλήματος ὅπερ ἄρτι μετ' ἀνηλεοῦς γοργότητος ἀπεκαλύφθη μοιραίως πρὸ τῶν ὀμμάτων αὐτοῦ. Φεῦ!.. φεῦ, ὁ ἀπαισίος χάρτης, ὅστις κατὰ πεπρωμένην τινὰ καὶ θανάσιμον ἀνακρίθειαν πρὸς αὐτὸν διπυθύνθη, προωρίζετο διὰ τινα ἐραστὴν!.. Ἐραστής!.. Πρὸ τῆς κεραυνοδόλου ταύτης τεκμηριώσεως θλίψις τέως ἄγνωστος, ἀπροσδόκητος, ἀπεριόριστος θλίψις κατεσπάρραξε τὴν καρδίαν του· λυγμοὶ ἐξέφυγον τῶν ὠχρῶν του χειλέων καὶ ἀπελπισ μέσῳ τοῦ ζοφεροῦ καὶ καπνοβροιοῦς ἰσογαίου, ἤρξατο κλαίων ἐν ἀπογνώσει, ἀπολέσας καὶ αὐτὴν τὴν ὑπερηφανίαν, ἥτις φυσικῶς θὰ τῷ ἐπέβαλλε τὸ ν' ἀποκρίψῃ τὰ δάκρυα ἀπὸ τῶν δύο ἄνδρων, οἵτινες μετ' ἀνυσυχίας καὶ τρόμου παρετήρουν αὐτόν. Οὐδὲ κἂν διηρωτᾶτο τίς ἄρα ἦτο ὁ ἄθλιος λυμῶν ὁ κλέψας τὸσον ἀπανθρώπως τὴν εὐδαιμονίαν αὐτοῦ... Τίς ἦτο;... Πρὸς τί νὰ τὸ γνωρίζῃ, ἀλλοίμονον! Δὲν ἦτο ἐραστής; τοῦτο ἦρκει, τοῦτο τὰ πάντα περιελάμβανε! Πρὸς τί νὰ τὸ γνωρίζῃ;... μὴ δὲν ἐβθάνεν ἦδη ἡ τλήμων ψυχὴ εἰς τὰ ἀκρότατα ὄρια τῆς στυγεράς, τῆς τερατώδους φρίκης; Οὗτος ἢ ἐκεῖνος τί τῷ διέφερε; Ἡ οὐσία τοῦ πράγματος ἢ ἀληθῶς καὶ ἀδιαφιλονεικίως ἀποδεικνυμένη κατασυνέτριβεν αὐτόν. Οἶμοι! ἢ σύζυγός του, τὸ ἐπέραστον δημιούργημα ὅπερ ἐσαεὶ ἀνύψου ἢ φαντασία αὐτοῦ ὑπεράνω τῆς ἀνθρωπότητος ἀπάσης, τὸ δημιούργημα, ὅπερ πᾶσαν χάριν, πᾶσαν ἀρετὴν, πᾶσαν τελειότητα ἐνεῖχε, κατὰ τὴν ἰδέαν αὐτοῦ, ἢ γυνὴ πρὸς ἣν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ὡμυσε διαρκῶς ὑπερτάτην λατρείαν, ὡς φωτόπλαστος τοῦ αἰθέρος θεὰ στιγμηδὸν ἀπὸ τοῦ χρυσονεφεοῦς αὐτῆς ὀρόνου ἐκπεσοῦσα, ἐκυλίετο ἦδη εἰς βορβορώδη πηλόν!..

Ἄνεγνω ἐκ νέου τὴν ὀλεθρίαν ἐπιστολὴν, οἶνεὶ ἐλπίζων ὅτ' διάφορον τῆς πρώτης εἰδήσιν θὰ τῷ παρουσιάσῃ αὐτὴ ἦδη· ἀλλ' οὐχί!... ἡ αὐτὴ φωνικὴ φράσις εὐρίσκετο ἐτι ἐν ἐπικεφαλίδι αὐτῆς.

«Πεφληγμένε μοι!»...

Φεῦ! οὐδέποτε μέχρι τοῦδε εἶχε καλέσει αὐτόν ἢ ἄπιστος γυνὴ διὰ τῆς θωπευτικῆς, τῆς ποιητικῆς

καὶ ἠδυπαθοῦς ταύτης λέξεως! «Φίλε μου!» τῷ ε-
λεγε μόνον ἐν ἀπαθείᾳ ψυχρᾷ καὶ περῇ.

Συσφίγγων τὰς πυγμὰς ἀσυναίσθητως, ἔβαλε βρυ-
χηθὸν ἀνημέρου ὀργῆς, οἱ δὲ δύο σιωπηλῶς παρι-
στάμενοι ἄνδρες, ἔσπευσαν πρὸς αὐτόν, ἀλλ' ἐκεί-
νος προσέβλεψεν αὐτοὺς μετ' ἀπειλητικοῦ ἤθους καὶ
ὡς ἐὰν εὐρίσκειτο ἀπέναντι ἐχθρῶν, διὰ φωνῆς ὑπο-
κώφου, διὰ κινήσεως ἀγρίας τοῖς εἶπε κραυγάζων:

— Τί θέλετε ἐδῶ; φύγετε! . . .

Περίφοβοι καὶ κατηφέεις οἱ δύο ἄνδρες ἀπεμακρύν-
θησαν εὐπειθῶς ὑποκλινόμενοι ἀπομεινας δὲ μόνος
ὁ προσδύτης ἤρξατο βηματίζων ἐν τῷ μηχανουργεῖῳ,
τὴν κρίσιν ἔχων συγκεχυμένην καὶ τὸ μέτωπον βα-
ρὺ καὶ ἐσκοτισμένον, ἐν ᾧ τὸν ἐγκέφαλον αὐτοῦ ἐ-
μάστιζε καὶ ἐσφυροκόπει μία καὶ μόνη δηλητήριος
σκέψις: «μὲ ἠπάτησε, ἔχει ἔραστὴν! . . .»

— Ἐχει ἔραστὴν! ἀνέκραξεν αἰθνης ἀσυναίσθη-
τως, ὀλοσχερῶς ἀπληθισύμενος· καὶ ὁ ἦχος τῆς
ἀπννοῦς ταύτης λέξεως ἐξελθὼν τοῦ ἰδίου του
χείλους, ἀθύπνησεν ἐν τῷ βαθει τῆς ἐκμεμηδενισμέ-
νης ψυχῆς αὐτοῦ ἐνστικτὸν τινα καὶ οἰοεῖ κτηνώδη
ζηλοτυπίαν, ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ὁποίας διηρώτησεν
ἑαυτόν:— «Τί θὰ πράξω τώρα;» . . . Φρίκη, φρί-
κη! . . . ἀπεχθῆς καὶ μυσαρὰ ἰδέα κατέλαβεν ἐξαπί-
νης τὸ πνεῦμα αὐτοῦ! κοχλάζων αἵματος καταρρά-
κτης ἐπέρρευσε πρὸς στιγμὴν τὸ ὄχρον του μέτωπον,
καὶ κατακλύσαν τοὺς σκυθρωπούς ὀφθαλμούς του,
διήγειρεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ λαίλαπα αἰθνηδίου
λύσσης, ὑπὸ τὴν ἐπίπνευσιν τῆς ὁποίας, ὀλοσχερῶς
τὴν συναίσθησιν ἀνακτῆσας καὶ ἰσχύν βουλήσεως ἀ-
ναλαβῶν, μετ' ἀποφάσεως ἀπολύτου ἀνέκραξε: «θὰ
τὴν φονεύσω! . . .»

Τόσφ δὲ ὑπῆρξεν σφοδρὰ ἡ συγκίνησις αὐτῆ, ὥστε
ὑπ' αὐτῆς ἐλαυνόμενος, ὄρμησεν ἐκτὸς τῆς ἰσογαίου
αἰθούσης εἰς τὴν αὐλὴν καὶ προσέταξε νὰ ζευχθῇ
ἢ ἄμαξα αὐτοῦ, ὅπως ἀναχωρήσῃ εἰς Παρισίους αὐ-
τοστιγμεί. Εἶτα ἀνῆλθεν εἰς τὸ διαμέρισμα τῆς
διευθύνσεως καὶ κατιδὼν ἐντὸς κατόπτρου τὴν οἰ-
κτρῶς ἀλλοιωθεῖσαν μορφήν του, ἐνόησεν ὅτι ὤφει-
λε νὰ ἐξαπατήσῃ τοὺς περὶ αὐτὸν καὶ ἀποτρέψῃ τὰς
ὑπονοίας, προσλαμβάνων ἡρεμωτέραν στάσιν καὶ
παρέχων αὐτοῖς ἐξηγήσιν οἰανδήποτε. «Ὅθεν ἐδρόσι-
σε τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας ἐντὸς ὕδατος ψυ-
χροῦ καί, ἀναλαβῶν σωματικῶς, ἐνισχυθεὶς δὲ καὶ ἡ-
θικῶς κατ' ὀλίγον, προσεκάλεσε τὸν διευθυντὴν, ὃς
τις προσελθὼν μετὰ βλέμματος ἀνυσχύου, ἀνέμενεν
εὐσεβῶς τῶς νὰ τῷ ἀποτείνῃ τὸν λόγον ὁ πάτρων.

— Ἐλαβον εἰδησιν, ἡ ὁποία μὲ ἀνεστῆσάντων ἠθι-
κῶς, Λαρόκ. εἶπεν ὁ Δαβὶδ διὰ φωνῆς τρεμούσης, καὶ
ἀνάγκη ν' ἀναχωρήσω παρευθὺς!

— Ἐλπίζω ὅτι δὲν συμβαίνει τίποτε ἐνδιαφέρον
τὴν οικογένειάν σας· ναί, κύριε;

— Ὅχι, χάρις τῷ Θεῷ! φίλος μου τις λίαν ἀγα-
πητὸς ἀπέθανε... φίλος ἀρχαῖος, Λαρόκ, καὶ σὲ βε-
βαιῶ, μὲ ἐπλήγωσε καιρικῶς αὐτός ὁ κτύπος! . . .
ἀλλὰ κατίσχυσα ἑμαυτοῦ. . . πρέπει νὰ μεταβῶ εἰς
Παρισίους, διὰ τὰ τεθῶ εἰς τὴν διάθεσιν τῶν οἰκείων
τοῦ δυστυχοῦς φίλου μου! . . . Βλέπετε, αἱ δοκιμαί-
μας ἀναβάλλονται, ἀλλὰ θὰ τὰς συνεχίσωμεν. . . Εἰς
τὸ ἐπανιδεῖν! μὴ ἐπιχειρήσῃς πλέον κανὲν πείραμα
ἀνευ ἐμοῦ· εἶναι πολὺ ἐπικίνδυνον, ἐννοεῖς;

— Μάλιστα, κύριε, μείνατε ἥσυχος, θὰ σᾶς ὑπα-
κούσω.

Ὁ Δαβὶδ ἐπέδη τῆς ἀμάξης ἐπιρρίπτων βλέμμα
μεστὸν βαθέος ἄλγους ἐπὶ τοῦ ιδρύματος ἐκείνου, ἐν-
θα τοσοῦτον εἰργάσθη καὶ τοσαύτας εὐδαιμόνας ἡ-
μέρας ἐδίωσεν.

Β'.

Ὅτε ὁ Σανδρὲν καὶ ὁ Περιγιὸν, ἐκλεγέντες ὑπὸ
τοῦ Δαβὶδ ὡς μάρτυρες τοῦ γάμου, εἶδον πρῶτον τὴν
ὠραίαν Λουίζαν Λεβαρδιὲ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός
της, ἐξέφρασαν τὸν θαυμασμόν αὐτῶν κατὰ διάφορον
ἐκάτερος τρόπον. Ὁ μὲν ζωηρὸς Περιγιὸν, δηλονότι
τοὺς ῥῶθωνα ἐξογκῶν καὶ δι' αἰθνηδίας διαστολῆς
τῆς γονατικῆς ἀρθρώσεως ἀνατείνων εὐθύ τὸν σῦρα-
νομήκη κορμόν του, ἀπυύθυνε πρὸς τὸν φίλον αὐ-
τοῦ βλέμμα ἐπιδοκιμασίας, γοργὸν καὶ φλογῶδες· ὁ
δὲ συνετὸς Σανδρὲν τοῦναντίον συσπειρωθεὶς ἐπὶ
τοῦ ἐδωλίου, προσέλαβεν ἤθος σκυθρωπὸν καὶ πε-
ρίφροντι. Τοῦντεῦθεν ὁ Δαβὶδ ἐκείνον μὲν νύχα-
ρίστησε θερμῶς ἐπὶ τῷ ἐνθουσιασμῷ, ὃν ἐπέδειξε,
πρὸς τοῦτον δὲ σχεδὸν ἤρισεν ἕνεκα τῆς ἀσυγγνώ-
στου ψυχρότητος αὐτοῦ.

Κατὰ τὴν νύκτα μετὰ τὸ δεῖπνον ὁ ἔρων νεανίας
ἀπερχόμενος μετὰ τῶν φίλων ἐκ τοῦ οἴκου τῆς μνη-
στῆ του, εἶπε πρὸς τὸν Σανδρὲν.

— Διατὶ προσέλαβες στάσιν τόσον ἰδιόρρυθμον;
φαίνεται ὅτι ἀποδοκιμάσεις τὴν ἐκλογὴν μου, ἀφ'
οὐ φέρεσαι οὕτω! Κατὰ τί μέμφεσαι τὴν δεσποινί-
τα Λεβαρδιέ.

Εἶται θελκτικώτατον πλάσμα! ἀνέκραξεν ὁ
Περιγιὸν διὰ φωνῆς ζωηρᾶς, ἥτις ἀθύπνησε τὴν κοι-
μαμένην ἦχῶ τῆς ἠρέμου νυκτός. «Ἄφες τον αὐτὸν
τὸν λογιώτατον! δὲν ἐξεύρει τίποτε αὐτὸς ὁ νέος· ἐ-
ξεύρει μόνον τὴν ἐπιστήμην, μόνον τὰ διασταλα-
κτῆριά του καὶ τοὺς κρατῆράς του. πῶς εἶναι δυ-
νατὸν νὰ δώσῃ ὀρθὴν γνώμην προκεμένου περὶ γυ-
ναϊκός.

Ἄλλ' ὁ Σανδρὲν σιγῶν ἔτι ἔσεισε μελαγχολικῶς τὴν
κεφαλὴν.

— Μ' ἐξερεθεῖζει ὑπερβολικῶς αὐτὴ ἡ ἀπονενον-
μένη σιωπὴ σου! ἐπὶ τέλους τί ἀξιοὶ ἡ μελαγχολία
σου; δὲν πρόκειται περὶ τῆς κνείας μου· περὶ τοῦ
γάμου μου πρόκειται τώρα.

— Ἄκριδῶς! τὸ γνωρίζω εἶπεν ὁ Σανδρὲν καὶ σοὶ
λέγω ὅτι ἐνίοτε εἶναι ταυτόσημα αὐτὰ τὰ δύο.

— Λοιπὸν! ἀνέκραξεν ὁ Ἐρβελέν, ἀρκοῦν αἱ πα-
ρασιωπάσεις, ἐξηγήθητι φίλε μου!

— Αἶ, λοιπὸν, ἡ δεσποινὴ Λεβαρδιέ εἶναι πραγ-
ματικῶς θελκτικώτατον πλάσμα, καὶ δικαίως ὁ Περι-
γιὸν τὸ διασαλπίζει καθ' ὅλους τοὺς τόνους τῆς
διαπασῶν. Πολυθέλητος ὑπὲρ τὸ δέον, καὶ ἀφελῆς
ἥττον τοῦ δέοντος παρ' ἐμοῦ κριτῆ.

— Μήπως εἶχον πρότερον ὁμῶσει ὅτι θὰ νυμφευ-
θῶ κανὲν ἀσχημογύναιον;

— Ὅχι βεβαίως· ἀπλῶς μόνον χαρίεσσα θὰ ἴτο
μᾶλλον εὐκταία διὰ σέ, παρὰ ἡ θαυμασία αὐτῆ καλ-
λονή, ἡ ὁποία καθ' ὁδὸν θὰ συγκεντροῖ τὰ βλέμματα
πάντων· ἰδοὺ τί μὲ λυπεῖ τόσον. . . Καὶ, ναί μὲν
θὰ ἴτο ὑπερβαδία τὸ νὰ πιστεύσω ὅτι τὸ κάλλος
ἀποκλείει ἀπολύτως τὴν ἀρετὴν, διότι ὑπάρχουσι

Ο ΓΑΜΟΣ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑΙ.

Γεγονός τι, ὅπερ διετέλει μέχρι τοῦδε ἄγνωστον, ἐπήνεγκεν ἐν Ἀγγλίᾳ περὶ τὰ μέσα τοῦ παρόντος αἰῶνος σπουδαίαν τροποποίησιν ἐν τῇ περὶ γάμου νομοθεσίᾳ τῇ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἰσχυροῦσῃ. Τὸ γεγονός τοῦτο ἀναφέρει ὡς ἐξῆς ἡ βρετανικὴ «Σύγχρονος Ἐπιθεώρησις» :

Ὅτε ἐν ἔτει 1782 ὁ κ. Ἰακώβος Κάμπελ καὶ ἡ νεαρὰ σύζυγος τοῦ γέροντος Χριστοφορίου Λούδλωφ συνενοήθησαν νὰ δραπετεύσωσιν, ἠγνούν βεβαίως ὅτι ἡ πράξις αὐτῶν ἔμελλε νὰ χρησιμεύσῃ τῇ βουλῇ τῶν λόρδων ὡς βάσις σπουδαίας τροποποιήσεως τῆς νομοθεσίας ὡς πρὸς τὰς συζυγικὰς σχέσεις.

Ἡ ἱστορία τοῦ γεγονότος τούτου, ὅπερ παρέσχεν ἀφορμὴν εἰς τὴν συζήτησιν ταύτην, ἔχει ἐν συντόμῳ ὡς ἐξῆς.

Ἐν ἔτει 1781 ὁ ὑπολοχαγὸς Κάμπελ διέμενεν ἐν Βριστόλῃ, ἐντολὴν ἔχων νὰ στρατολογήσῃ ἄνδρας διὰ τὸ σύνταγμα αὐτοῦ, ὅπερ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐστρατοπεύδευεν ἐν Ἀμερικῇ. Εἰς ἀπόστασιν 10 χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς Βριστόλης ὑπῆρχε χωρίον τι, ἔνθα ἔζη φαρμακοποιὸς τις ὀνόματι Χριστοφόρος Λούδλωφ μετὰ τῆς νεαρᾶς αὐτοῦ συζύγου Μαρίας Μπλανσάρ. Ὁ Κάμπελ μετέβη κατὰ τύχην εἰς τὸ χωρίον ἐκεῖνο καὶ ἐγνώρισε τὴν γυναῖκα ἐκείνην, μετ' ἧς συνέδεσε πόσον στενάς σχέσεις, ὥστε, ὅτε ὁ νεαρὸς ὑπολοχαγὸς ἔμελλε ν' ἀναχωρήσῃ ἐκ Βριστόλης, ἡ Μαρία ἠκολούθησεν αὐτόν. Οἱ δύο ἐρασταὶ περιεπλανήθησαν κατ' ἀρχὰς εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἀγγλίας· κατόπιν ὁ Κάμπελ, διαταχθεὶς νὰ μεταβῇ εἰς τὸ ἐν Ἀμερικῇ σύνταγμα αὐτοῦ, παρέλαβε μετ' ἑαυτοῦ καὶ τὴν ἐρωμένην του. Κατὰ Ἰανουάριον δὲ τοῦ 1783 οἱ δύο ἐρασταὶ ἀφίκοντο εἰς Νέαν Σκωτίαν, ἔνθα ὁ Κάμπελ ἐπαρουσίασεν εἰς τοὺς συναδέλφους αὐτοῦ καὶ εἰς ὅλους ἐν γένει τοὺς φίλους τὴν Μαρίαν Μπλανσάρ ὡς νόμιμον αὐτοῦ σύζυγον.

Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ὁ ἀτυχεὶς γέρον Λούδλωφ εἶχε μεταβῇ εἰς Νέαν Ὀρκην μετὰ ματαίας δὲ ἐρεύνας καὶ ἀναζητήσεις, ἀπῆλθεν εἰς Εὐρώπην, ἔνθα καὶ ἀπέβίωσε, πρὸ τῆς εἰς Πορτσμουθὴν ἀφίξεως αὐτοῦ, κατὰ μῆνα Ἰανουάριον τοῦ 1784. Μετὰ ἓνα δὲ μῆνα ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Λούδλωφ οἱ δύο ἐρασταὶ ἐπανῆλθον εἰς Ἀγγλίαν. Διέμειναν δὲ ἐπὶ τέσσαρα ἔτη ἐν διαφόροις πόλεσι τῆς Ἀγγλίας χωρὶς ποτε νὰ μάθωσι τὸν θάνατον τοῦ Λούδλωφ, ἀλλ' οὐχ ἤττον, ὑποθέσαντες αὐτόν, ἀπέσχον τοῦ νὰ γνωστοποιήσωσι τοὺς γάμους αὐτῶν, ὡπὼς μὴ ἐφελκύσωσι, φαίνεται, τὴν προσοχὴν τοῦ δημοσίου. Ἐν ἔτει δὲ 1788, μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ πρώτου αὐτῶν υἱοῦ Γουλιέλμου Ἰωάννου, ἐγκατεστάθησαν ὀριστικῶς ἐν Ἀγγλίᾳ.

Περὶ τοῦ γάμου τοῦ Ἰακώβου Κάμπελ οὐδέμια ὑπῆρχεν ἀμφιβολία· ὅτε δὲ κατὰ τὸ 1812, ἦτοι ἐξ ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὑπολοχαγοῦ Κάμπελ, ὁ υἱὸς

αὐτοῦ ἐγένετο κύριος τῆς περιουσίας τοῦ πατρὸς του, οὐδεὶς ἀντέταξέ τι εἰς τοῦτο. Τούτου δὲ ἀποθανόντος ἐν ἔτει 1850, ἐκληρονόμησεν αὐτόν ὁ πρωτότοκος υἱὸς αὐτοῦ Ἰωάννης Κάμπελ.

Μόνον κατὰ τὸ ἔτος 1862 διετυπώθησαν διαμαρτυρίαι. Ὁ μαρκήσιος Δὲ Βριδαλβάνος, ἀποθανὼν ἄνευ ἀμέσων κληρονόμων, κατέλιπε περιουσίαν, ἀποφέρουσαν ἐτήσιον εἰσόδημα ἐκ 50,000 λιρῶν στερλινῶν καὶ περιερχομένην εἰς τὴν κυριότητα τοῦ ἐγγόνου του Ἰακώβου Κάμπελ· ἀλλ' ἀπομεμακρυσμένοι τινὲς συγγενεῖς τοῦ ἀποθανόντος κατώρθωσαν ν' ἀνεύρωσιν ἐν τῇ γραφείῳ τῶν συντάξεων αἰτήσιν τῆς Μαρίας Μπλανσάρ, χρονολογούμενῃ ἐν ἔτει 1807 καὶ δηλοῦσαν ὅτι ὁ γάμος αὐτῆς μετὰ τοῦ Ἰακώβου Κάμπελ ἐτετέλεθη ἐν Ἀμερικῇ κατὰ τὸ 1783· ἐπειδὴ δὲ κατώρθωσαν ν' ἀποδείξωσιν ὅτι ὁ Λούδλωφ ἀπέθανεν ἐν ἔτει 1784, ἔπεται ὅτι οἱ δύο σύζυγοι δὲν ἠδύναντο νὰ συνελθωσιν εἰς γάμου κοινωνίαν ἐν ἔτει 1783. Τὸ γεγονός ἦτο ἀδιαφιλονείκτων οὐχ ἤττον ὁμοῦς ἡ βουλή τῶν λόρδων ἀπεφάνθη ὁμοφώνως ὅτι ὁ Ἰακώβος Κάμπελ καὶ ἡ Μαρία Μπλανσάρ ἔδει νὰ θεωρηθῶσιν ὡς νόμιμοι σύζυγοι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ θανάτου τοῦ Λούδλωφ, ὅτι ἡ συμβίωσις τῶν δύο προρρηθέντων συζύγων εἶχε τὸν χαρακτῆρα νομίμου γάμου καὶ οὐχὶ παρανόμου συμβιώσεως καὶ ὅτι, τοῦ Λούδλωφ ἐκλιπόντος, συνεξέλιπε καὶ πᾶν κώλυμα πρὸς ἔνωσιν αὐτῶν.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΑΥΤΗΣ ΕΝ Τῇ ΔΗΜΟΤΙΚῇ ΣΧΟΛῇ.1

6. Διδακτικὰ σχεδιάσματα.

Μετὰ τὰς κατηχητικὰς ἀσκήσεις αἱ γλωσσικαὶ καὶ ἰδίως αἱ γραμματικαὶ εἶναι αἱ δυσκολώτατοι, διόπερ ἀπαιτοῦσιν ἰδιαιτέραν διδακτικὴν ἱκανότητα καὶ μέγαν ζήλον, Ἐκαστον μάθημα ἀπαιτεῖ ἰδιαιτέρον σχέδιον. Παραθέτομεν ἐνταῦθα δύο διδακτικὰ σχεδιάσματα.

Πρῶτον διδακτικὸν σχεδιάσμα.

Θέμα· ἡ πρότασις, τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ κατηγορήμα.

ΣΗΜ. Ἴδε Γ. Καταζῆ καὶ Δ. Πετροπούλου Ἐγχειρίδιον Ἑλληνικῆς Γραμματικῆς πρὸς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ παρθεναγωγείων. Τεύχος Α'. σελ. 21, § 25.

1. «Ὁ κῆπος πρασιρίζει». — Τοῦτο εἶναι πρότασις. Ἀνάγνωθι καὶ τὰς λοιπὰς προτάσεις! — Ἡ πρότασις συνίσταται ἐκ λέξεων. (Τοῦτο βεβαίως προηγουμένως ἐξηγήθη). Ὄνόμασε τὰς λέξεις ἐκάστης προτάσεως καὶ ἀρίθμη αὐτάς! «Ὁ» ὡσαύτως εἶναι λέξις. Πρέπει νὰ γράφηται λοιπὸν χωριστά. Τώρα εἰπέ μοι, ὅταν λέγῃς «ὁ», δύνασαι νὰ φαντασθῆς κανὲν πρόμα; —

Τί ἔμαθες λοιπὸν περὶ τῆς λέξεως «ὁ»; δὲν σημαίνει πρᾶγμα τι. Ἄς γράψωμεν χωριστὰ τὴν λέξιν «κῆπος». Δύνασαι νὰ

* Ἴδε ἀριθ. 34, σελ. 663—664.

ἐνθυμηθῆς τὸ ἀντικείμενον, τὸ ὅποιον ὀνομάζεται τοιοῦτοτρόπως; *Κῆπος* εἶναι ὄνομα ἐνὸς πράγματος ἢ μᾶλλον σημαίνει ἐν πράγματι, μίαν οὐσίαν. Ὅταν λέγω λοιπὸν τὴν λέξιν ταύτην, φαντάζομαι εὐθὺς πράγμα τι. Ἡ λέξις «*πρασινίζει*» γράφεται ὡσαύτως χωριστά. Τί ἐνοεῖ τις, ὅταν λέγῃ τὴν λέξιν «*πρασινίζει*;» — Ἡ λέξις «*πρασινίζει*» σημαίνει μίαν πράξιν. *ἐνέργειαν*.

Τί ἐκάμομεν ἡμεῖς μέχρι τοῦδε τὴν πρότασιν;

Μ. α. Τὴν διηρέσαμεν εἰς λέξεις.

β. Πρωτήσαμεν, ἂν ἐκάστη λέξις τῆς προτάσεως σημαίνει τι, δηλ. ὅταν λέγωμεν ἐκάστην λέξιν, ἂν δυνάμεθα συγχρόνως νὰ σκεφθῶμεν τι.

Δ. Τί θὰ κάμῃς τώρα καὶ εἰς τὰς λοιπὰς προτάσεις; Τί θὰ ἐρωτήσης δι' ἐκάστην πρότασιν;

2. Ὅταν λέγῃς τὴν λέξιν «*ὄ*», δὲν δύνασαι νὰ σκεφθῆς τι. Λοιπὸν δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ μόνη. Ἀνήκει εἰς ἄλλην λέξιν. Εἰς τίνα λέξιν ἀνήκουσιν αἱ λέξεις: *ὄ, ἦ, τό*;

Λέγομεν «*ὄ κῆπος*» καὶ εὐθὺς σκεπτόμεθα ἐν πράγματι· ἀλλὰ δὲν γνωρίζομεν τί κάμνει ὁ κῆπος. Λέπει τι λοιπὸν ἄρα δὲν εἶναι πράξεις, ἀλλὰ μέλος τῆς προτάσεως (ὅρος τῆς προτάσεως). Ποῖον εἶναι τὸ δεύτερον μέρος; — Ἡ λέξις «*πρασινίζει*» εἶναι ὡσαύτως μέρος τῆς προτάσεως, διότι δύναται τις νὰ σκεφθῆ τι λέγων «*πρασινίζει*».

Τί ἐδιδάχθης λοιπὸν ἐνταῦθα; Μ. Ἡ πρότασις ἔχει δύο μέρη. Τὸ πρῶτον μέρος εἶναι — ὁ «*κῆπος*» καὶ συνίσταται ἐκ δύο λέξεων. Τὸ δεύτερον μέρος εἶναι — «*πρασινίζει*» καὶ εἶναι μία λέξις.

Τί θὰ κάμωμεν καὶ εἰς τὰς ἐξῆς προτάσεις; Κάμε το.

ΣΗΜ. Ἐκαστον παιδίον πρέπει νὰ δύναται αὐτὸ νὰ σχηματίσῃ ὁρθῶς τὰς ἐρωτήσεις· ὡς ἐρωτᾷ μὲν τὸ ἐν, ὡς ἀπεκρίνεται δὲ τὸ ἔτερον.

Τί δὲν γνωρίζεις; (Δὲν γνωρίζω, «*Τίς πρασινίζει*».) Εἰπέ τί ἔκαμες καὶ τί δὲν γνωρίζεις; (παρέλειψα τὸ πρῶτον μέρος τῆς προτάσεως· δὲν γνωρίζω λοιπὸν τίς πρασινίζει.)

Τὸ αὐτὸ πρέπει νὰ πράξῃς καὶ νὰ εἴπῃς καὶ διὰ τὰς λοιπὰς προτάσεις.

Ὅστις δὲν γνωρίζει τι πρέπει νὰ ἐρωτᾷ καὶ νὰ μανθάνῃ. — «*πρασινίζει*». Τί δὲν γνωρίζεις; (Σημειώσαι τὴν λέξιν τίς.) *πρασινίζει*; Τοῦτο εἶναι ἐρώτησις. Ποῖαν λέξιν μεταχειρίσθης πρῶτον; — Ἡ λέξις «*τίς*» εἶναι ἀναγκαία εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην. διὰ τὴν ὀνομάζομεν ἐρωτηματικὴν λέξιν. (Ἡ ἐρωτήσις γράφεται. Ἡ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία ὑπογραμμίζεται.)

Ἐν τῇ ἐρωτήσει ποῖον μέρος τῆς προτάσεως ὑπάρχει; Ποῖον λέπει; (Τί λογῆς λέξις ὑπάρχει ἀντ' αὐτοῦ; — —)

Εἰς τὴν ἐρωτητὸν ἀποδίδεται ἡ ἀπόκρισις.

4. «*Τίς πρασινίζει*; — ὁ κῆπος, «*Ποῖα εἶναι ἡ ἀπόκρισις*; — Διατί; (Μ. Δὲν γνωρίζω, ποῖος πρασινίζει καὶ διὰ τοῦτο ἐρωτῶ. Ἡ λέξις «*κῆπος*» λέγει, τίς πρασινίζει. Εἶναι λοιπὸν ἀπόκρισις.

Ἐὰς παραλειφθῆ ὡσαύτως τὸ πρῶτον μέρος ἐκῆστης τῶν λοιπῶν προτάσεων. Ἐρώτησον, ἀποκρίθητι, (ἢ εἰς μὲν τῶν μαθητῶν ἐρωτᾷ, ἕτερος δὲ ἀποκρίνεται.) Τί φανερώνει ἡ λέξις *κῆπος* ὡς ἀπόκρισις; — Εἰπέ ὅλας τὰς ἀποκρίσεις καὶ τί φανερώνουσι. (Τὸ φυτόν φανερώνει τίς βλαστάνει. Τὸ δένδρον φανερώνει τίς ἀνοεῖ κτλ.)

5. (Ἐπανάληψις.) Ποῖον εἶναι τὸ δεύτερον μέρος τῆς προτάσεως (Τί φανερώνει)

— Ἐκάστης προτάσεως τὸ δεύτερον μέρος ὡς παραλειφθῆ. Ἐρώτησον! Πῶς θὰ ἐρωτήσης; — Τί φανερώνει ἡ ἀπόκρισις; — Αἱ λέξεις, αἱ ὁποῖαι σημαίνουσι, τί κάμνουσι τὰ διάφορα πράγματα λόγονται ἐνέργειαι. Τίνες λοιπὸν εἶναι αἱ ἐνέργειαι;

Καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἀνωτέρω.

(Κατὰ τὴν Ludwig Wangemann)

Δεύτερον διδακτικὸν σχεδιάσμα

Θέμα. Προσδιορισμοί

ΣΗΜ. Ἴδε Γ. Καρατζᾶ καὶ Δ. Πετσοπούλου Ἐγχειρίδιο Ἑλλ. Γραμματικῆς Τεῦχ. Γ' σελ. 80.

1. «*Τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ εἶναι θαυμαστὸν*».

Ι. Εἰσαγωγή. (Ἐπαναληπτικαὶ ἐρωτήσεις.) Περὶ τίνος λέγεται τί (Περὶ τοῦ ὀνόματος. Ποῖον εἶναι λοιπὸν τὸ υποκείμενον; Τὸ ὄνομα. Τί λέγεται περὶ τοῦ ὀνόματος; Εἶναι θαυμαστὸν. Ποῖον εἶναι τὸ κατηγορημα; Εἶναι θαυμαστὸν.

II. Πραγματεία τοῦ θέματος. Τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ εἶναι θαυμαστὸν. Τίνος ὄνομα εἶναι θαυμαστὸν; Τοῦ Θεοῦ. Τίνα λέξιν προσδιορίζει ἡ λέξις «*τοῦ Θεοῦ*»; Τὴν λέξιν «*ὄνομα*». Πῶς ὀνομάζεται τὸ μέρος τῆς προτάσεως, ὅπου τίθεται πρὸς ἀκριβέστερον προσδιορισμὸν ἑτέρου μέλους; Προσδιορισμὸς. Τί μέρος λόγου εἶναι ἡ λέξις ὄνομα; Οὐσιαστικόν. Τί μέρος λόγου προσδιορίζει ὁ προσδιορισμὸς; Οὐσιαστικόν. Τί εἶναι προσδιορισμὸς; Προσδιορισμὸς εἶναι λέξις προσδιορίζουσα ἀκριβέστερον οὐσιαστικόν τι.

Τί μέρος λόγου εἶναι ὁ προσδιορισμὸς; Οὐσιαστικόν; Πῶς λέγομεν, ὅταν ἀπλῶς ὀνομάζωμεν τὴν λέξιν; Ὁ Θεός. Ἄλλ' εὐθὺς πῶς λέγομεν; Τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεός εἶναι πτώσεως ὀνομαστικῆς. τοῦ Θεοῦ εἶναι πτώσεως γενικῆς. Ἐπανάληψις. Τίνος πτώσεως εἶναι ὁ προσδιορισμὸς; Γενικῆς. Πῶς ἐρωτῶμεν διὰ νὰ εὐρωμεν τὴν γενικὴν; Διὰ τοῦ ἐρωτήματος: *τίνος*;

Ἀνακεφαλαίωσις. Πῶς ἐκφέρεται ἐνταῦθα ὁ προσδιορισμὸς καὶ εἰς τίνα ἐρώτησιν ἀποδίδεται; Ὁ προσδιορισμὸς δύναται νὰ ἐκφέρεται δι' οὐσιαστικοῦ κατὰ γενικὴν καὶ ἀποδίδεται τότε εἰς τὸ ἐρώτημα: *τίνος*;

2. Ἡ πείνα εἶναι κάλλιτος μάγειρος.

Τί λογῆς μάγειρος εἶναι ἡ πείνα; κάλλιτος. Ποῖα λέξις προσδιορίζεται ἀκριβέστερον διὰ τῆς λέξεως «*κάλλιτος*»; Ἡ λέξις «*μάγειρος*». Τί μέρος λόγου εἶναι ἡ λέξις «*μάγειρος*»; Οὐσιαστικόν. Ποῖα λέξις προσδιορίζεται ἐνταῦθα διὰ τῆς λέξεως «*κάλλιτος*»; Οὐσιαστικόν. Ποῖα λέξις προσδιορίζεται ἐνταῦθα διὰ τῆς λέξεως «*κάλλιτος*»; Οὐσιαστικόν. Πῶς ὀνομάζεται ἡ λέξις «*κάλλιτος*» ἐπειδὴ προσδιορίζει τὴν λέξιν «*μάγειρος*»; Προσδιορισμὸς. Τί μέρος λοιπὸν τῆς προτάσεως εἶναι ἡ λέξις «*κάλλιτος*»; Προσδιορισμὸς. Τί μέρος λέγει διὰ τὸν μάγειρον ὁ προσδιορισμὸς «*κάλλιτος*»; Δίδει μίαν ιδιότητα τοῦ μάγειρου. Πῶς ὀνομάζομεν τοιαύτην τινὰ λέξιν; Ἐπίθετον. Εἰς τί ἐρώτημα ἀποδίδεται; Εἰς τὸ ἐρώτημα: «*τί λογῆς*».

Συμπέρασμα. Ὁ προσδιορισμὸς δύναται νὰ ἐκφέρεται καὶ δι' ἐπιθέτου καὶ τότε ἀποδίδεται εἰς τὸ ἐρώτημα: «*τί λογῆς*».

3) «*Δώδεκα μῆνες ἀποτελοῦσιν ἓν ἔτος*».

Πόσοι μῆνες ἀποτελοῦσιν ἓν ἔτος; Ποῖαν λέξιν προσδιορίζει ἀκριβέστερον ἡ λέξις «*δώδεκα*»; Τὴν λέξιν «*μῆνες*». Τί μέρος λόγου εἶναι ἡ λέξις «*μῆνες*»; Οὐσιαστικόν. Τί μέρος τῆς προτάσεως εἶναι λοιπὸν ἡ λέξις «*δώδεκα*»; Προσδιορισμὸς. Τί σημαίνει ἡ λέξις «*δώδεκα*»; Ποσότης ἢ ἀριθμὸν. Πῶς δυνάμεθα λοιπὸν

νά τὴν ὀνομάσωμεν; Ἀριθμητικόν. (Τὰ αὐτὰ καὶ διὰ τὴν λέξιν «ἔν»); Πόσοι (πόσα); κτλ.

Συμπέρασμα. Ὁ προσδιορισμὸς δύναται πρὸς τούτοις νὰ ἐκφέρηται καὶ δι' ἀριθμητικῶν καὶ τότε ἀποδίδεται εἰς τὸ ἐρώτημα: πόσοι κτλ.

Οὕτως ἐξετάζονται περίπου καὶ οἱ μετοχικοί καὶ ἐμπρόθετοι προσδιορισμοὶ καὶ εἴτα ἔπεται

* Ἀσκησις.

(Κατὰ τὸν Dr Fr. Nadler)

Ἐν Μεγάλῳ Ρεύματι.

Γ. ΚΑΡΑΤΖΑΣ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΦΩΤΙΚΗΣ

Ἐν ταῖς παρατηρήσεσιν αὐτοῦ ἐπὶ τῶν χρονολογικῶν καταλόγων τοῦ μητροπολίτου κ. Ἀνθίμου Ἀλεξούδη ταῖς δημοσιευθείσαις τελευταίως εἰς τὴν «Ἐπιθεώρησιν Νεολόγου» ὁ κ. Ν. Γ. Μυστακίδης γράφει ὅτι, ἡ Φωτικὴ, ἣν ἡμεῖς ἐθέσαμεν εὐρόντες εἰς τὸ Λιμῶνι τῆς Παραμυθίας, ἄλλοι δ' ἀρχαιότεροι εἰς Βελλᾶν, κεῖται εἰς Γραιτσούνισταν, τὴν καὶ Κρετζούνισταν καὶ Γκριτσούνισταν γραφομένην, προσεπάγεται δὲ πρὸς ἀπόδειξιν τούτου τὰ ἐξῆς: «διότι, λέγει, εἰς Γραιτσούνισταν οὐ μόνον ἐρείπια Πελασγικά καὶ Βυζαντινὰ σώζονται, ἀλλὰ καὶ ναὸς ἐν συνοικίᾳ Ἀμυγδαλιᾶ, ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου, Ἐπισκοπὴ μέχρι σήμερον λεγόμενος· φέρεται δ' ὅτι πρὸ ἀμνημονουμένων χρόνων Κύριλλός τις ἐπίσκοπος ἀνεκαίνισεν αὐτόν» καὶ ἐξακολουθῶν ἀναφέρει παρακατιῶν ὅτι ἡ Φωτικὴ ἢ Φωτικὴ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἔκειτο εἰς Γραιτσούνισταν, ἔνθα ἐρείπια Σειστρουνίου κτλ., ὑπήγοντο δὲ εἰς αὐτὴν καὶ τινα χωρία, τὰ ὅποια σήμερον ὑπάρχονται εἰς τὴν τῆς Παραμυθίας ἐπισκοπὴν. Μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Φωτικῆς ἢ Φωτικῆς, ἡ ἐπισκοπικὴ ἔδρα μετηνέχθη αὐτόθι πρὸ τῆς μεταθέσεως αὐτῆς εἰς Βελλᾶν, ὥστε ἐπὶ αἰῶνας ὑπῆρχεν εἰς Γραιτσούνισταν· ἐκεῖθεν δὲ μετετέθη εἰς τὴν μονὴν Βελλᾶς ὑπὸ τινος ἐπισκόπου Ἀβελ, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα Βελλᾶς ἢ Βελλᾶς κατὰ τινα ἐγγώριον παράδοσιν. Ἀπὸ Γραιτσούνιστης ἢ ἐπισκοπῆς Φωτικῆς ἢ Φωτικῆς μετηνέχθη εἰς Βελλᾶν πέραν τῶν Δαλιανῶν, ἧς ὁ καθεδρικὸς ναὸς . . . κτλ.»

Ἡ γνώμη ὅτι ἡ Φωτικὴ ἔκειτο εἰς Γριντσούνισταν, ἐξηνέχθη τὸ πρῶτον, ἂν μὴ ἀπατώμεθα, ὑπὸ τοῦ Ι. Λαμπρίδου κατὰ τὸ 1888³ εἰς τὰ Ἡπειρωτικὰ Μελετήματά του², ἔνθα πάντα σχεδὸν τ' ἀνωτέρω τοῦ κ. Ν. Γ. Μυστακίδου ἀναφέρονται σφίστερα μὲν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τόσον κατηγορηματικῶς, ὅσον πρὸς τῷ δευτέρῳ, καθότι ἡ μαρτυρία τοῦ Προκοπίου ἐμβάλλει εἰς ἀμφιβολίας τὸν Ι. Λαμπρίδην, ὡς ἂν δ' ἔλειπεν

αὕτη, λέγει οὗτος, ἀδιστάκτως ἕκαστος θὰ παρεδέχετο μέχρι νεωτέρων παρατηρήσεων διὰ τῆς ἀξίνης ὅτι ἡ Φωτικὴ εἰς Γκριτσούνισταν ἔκειτο καὶ συμπεραίνει ἢ ὅτι ἡ Φωτικὴ ἔκειτο εἰς Γκριτσούνισταν, ὅπερ πιθανώτερον, ἢ ὅτι μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Φωτικῆς μετηνέχθη ἡ πνευματικὴ τῶν περιοικῶν ἔδρα αὐτόθι πρὶν ἢ εἰς τὴν Βελλᾶν μετατεθῆ, ὡς κορονίδα διὰ τῶν συμπερασμάτων του καὶ σκέψεων τούτων ἐπιφέρει τὴν ἐξῆς ἐρώτησιν: «Ποῦ ἀλλαγῆ τῆς Παλαιᾶς Ἡπειροῦ ἔκειτο ἡ ἀρχαία ἐκείνη τῆς Φωτικῆς ἐπισκοπὴ πρὸ τῆς εἰσελάσεως τῶν Οὐνῶν καὶ Σλάβων;»

Πάντες οἱ γράψαντες πρὸ τοῦ Λαμπρίδου ἐδέχοντο τὴν Φωτικὴν εἰς τὴν Βελλᾶν (δὲν γνωρίζω πότε ὁ κ. Α. Πετρίδης ἔγραψεν ὅτι ἡ Φωτικὴ εἶναι ἡ Παραμυθία μετὰ τὰς ἐρεῦνας μου καὶ δημοσιεύσεις, ἢ πρότερον), ἐδικαιολογοῦν δὲ τὴν τοιαύτην παραδοχὴν στηριζόμενοι εἰς τοὺς ἐπισκοπικούς καταλόγους, εἰς ἕνα τῶν ὁποίων³ ἀναφέρεται ὅτι Φωτικὴ ἢ νῦν Βελλᾶ ἔστι καὶ εἰς ἕτερον⁴ «Φωτικὴ ἢ νῦν Βελλᾶ». Μόνον ὁ Ἄλ. Πάλλης θελήσας νὰ τοποθετήσῃ τὴν Εὐροίαν εἰς Βελλᾶν, ἠρνήθη τὴν θέσιν τῆς Φωτικῆς αὐτόθι ἐνεκα τοπογραφικῶν λόγων, στηριζομένων εἰς τὰ περὶ Εὐροίας καὶ Φωτικῆς γεγραμμένα ὑπὸ τοῦ Προκοπίου⁵. Σύμφωνας πρὸς τοῦτον, βραδύτερον πολὺ, καὶ ὁ Λαμπρίδης⁶ ἠθέλησε ν' ἀποδείξῃ τὴν μὴ ὑπάρξιν τῆς Φωτικῆς εἰς Βελλᾶν, διὰ τῶν σωζομένων ἐρείπιων τῶν οἰκοδομῶν, ἀτινά εἶαι λίαν μεταγενέστερα τῆς Φωτικῆς, ἀλλ' εἰς ἄλλην ὑπέπεσε πλάνην οὗτος, τιθεὶς τὴν Φωτικὴν εἰς Γκριτσούνισταν, ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω, οὐχὶ ὡς βέβαιον θεωρῶν τοῦτο, ἀλλὰ διότι δὲν εἶχε ποῦ ἀλλαγῆ τῆς Παλαιᾶς Ἡπειροῦ νὰ τὴν θέσῃ, καί, ἕως οὗτο νεώτεροι ἐρευνᾶν διὰ τῆς ἀξίνης διασαφηνίσωσι τὸ ζήτημα, ἐθεώρησεν ὡς πιθανωτέραν τὴν ἣν ἐξέφερε γνώμην του.

Βεβαίως ἀρχαιολογικὰ καὶ τοπογραφικὰ ζητήματα μόνον διὰ τῆς ἀξίνης ἐν ἀνασκαφαῖς διαλευκαινόνται ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον, ἀνακάλυψις δὲ διὰ τῆς ἀξίνης κυρίως ἀπέδειξε τελευταῖον (ἐν ἔτει 1891) μετὰ τὰ γραφέντα ὑπὸ τοῦ κ. Λαμπρίδου, ὅτι ἡ Φωτικὴ μῆτε ἐν Βελλᾶ κεῖται, μῆτε εἰς Γκριτσούνισταν, ἀλλ' εἰς τὸ Λιμῶνι τῆς Παραμυθίας. Τὴν ὑφ' ἡμῶν τὸ πρῶτον εὐρεθείσαν εἰς τὴν θέσιν ταύτην ἐπιγραφὴν, ἐδημοσιεύσαμεν μὲν μετὰ σημειώσεων ἐν τῷ «Νεολόγῳ»⁷, ἀλλὰ καὶ βραδύτερον, συμπληρωθείσαν ὑπὸ τῶν Γάλλων ἀρχαιολόγων Charle, Berard καὶ Ernest Legrand κατεχωρήσαμεν εἰς τὸ ἐν Κων) πόλει ἐκδιδόμενον περιοδικὸν «Κήρυξ»⁸ ἔνθα

3) Γ. Χ. Χασιώτου περὶ Δωδώνης Μέρ. Α. § 17. σελ. 96.

5) Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων ὑπὸ Πάλλη καὶ Ποτλῆ, Τόμ. Ε.' Ἀθῆναι 1855. σελ. 496.

5) Ἀλεξίου Πάλλη ἱατροῦ. Μελέται ἐπὶ τῆς ἱστορίας καὶ ἀρχαίας γεωγραφίας τῆς Ἡπειροῦ σελ. 18 τῆς παρ' ἡμῶν ἐκδόσεως.

6) Ἡπειρ. μελετήματα Τεῦχ. Γ.' σελ. 61. καὶ 62.

7) Ἀριθ. 6444 Ἰανουαρίου 11.—1891.

8) Τόμ. Γ.' ἀριθ. 9ος κατὰ Μάϊον 1892.

1) Ἔτος Τρίτον ἀριθ. 33.

2) Τεῦχος Γ.' σελ. 61 καὶ 62.

καὶ ἀπεδείξαμεν ὅτι ἡ ἐπίσκοπὴ Φωτικὴ δὲν ἀντικατέστη ποτὲ ὑπὸ τῆς Βελλᾶς, καὶ τάνάπαλιν κατὰ συνέπειαν, ἀφοῦ εἰς κατάλογον μεταγενέστερον Λέοντος τοῦ Σοφοῦ φαίνεται ὅτι συνυπάρχουσιν αἱ δύο αὐταὶ ἐπισκοπαὶ καὶ ἡ ἀναφαινομένη αὐτότε κατὰ πρῶτον Βελλὰ ἔχει τὴν ἐβδόμην τάξιν καὶ οὐχὶ τὴν τῆς Φωτικῆς ἕκτην, ἣτις διατηρεῖται παντοῦ ἡ αὐτή. Διὰ τῆς ἐπιγραφῆς λοιπόν, ἐν ἣ ἀναφέρεται τὸ ὄνομα τῶν κατοίκων τῆς Φωτικῆς καὶ τῆς περιγραφῆς τοῦ Προκοπίου, καὶ τῶν ἐπισκοπικῶν καταλόγων, (ὡς διεξοδικῶς ἀνεφέραμεν καὶ ἐν τῇ Μελέτῃ ἡμῶν «ἡ Φωτικὴ ἐν Παραμυθίᾳ», ἣτις ἀνεγνώσθη ἐν τῇ τακτικῇ συνεδρίᾳ τοῦ ἐν Κων)πόλει Ἑλλήν. Φιλολογικοῦ τῇ 13ῃ περελθόντος μηνός), δι' ὧν δηλονότι τῶν σπουδαιοτέρων καὶ θετικωτέρων ἀποδείξεων, ἐγένετο γνωστὸν ὅτι ἡ Φωτικὴ ἔκειτο εἰς τὴν θέσιν τῆς Παραμυθίας *Λιμπόρι* καὶ οὐχὶ εἰς Βελλᾶν, πολλῶ δὲ μᾶλλον εἰς Γραιτοσίτισταν, ἐνθα δὲν ὑπάρχει τὸ ἀσθητικὸν, ἔστω καὶ κατὰ προσέγγισιν ἡ τοιαύτη γνώμη, καθότι βεβαίως δὲν εἶνε λόγοι ἀποδείξεως οἱ ὑπὸ τοῦ Λαμπρίδου καὶ κ. Ν. Γ. Μυστακίδου ἀναφερόμενοι. Διότι «εἰς Γραιτοσίτισταν οὐ μόνον ἐρείπια Πελασγικὰ καὶ Βυζαντινὰ σώζονται, ἀλλὰ καὶ ναὸς ἐν τῇ συνοικίᾳ Ἀμυγδαλιᾶ, ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου. Ἐπίσκοπὴ μέχρι σήμερον λεγόμενος», δὲν ἔπεται ἐκ τούτου ὅτι, ταῦτα ἀνήκον εἰς τὴν Φωτικὴν ἐρείπια τοιαῦτα πανταχοῦ τῆς Ἡπείρου σώζονται, δέον ἄρα νὰ τὰ θεωρήσωμεν ὡς τῆς Φωτικῆς, μάλιστα ἀν' εὐρωμεν περ' αὐτὰ καὶ ναόν, Ἐπίσκοπὴν μέχρι σήμερον λεγόμενον; Ἡ Παλαιὰ Ἡπειρος ἦν πυκνῶς κατοικομένη, ἐβδομήκοντα δὲ πόλεις αὐτῆς κατεστράφησαν ὑπὸ τοῦ Παύλου Αἰμιλίου καὶ τότε ἄλλαι ἐπελεύσεις βραδύτερον ἀλλεπάλληλοι εἰς πολλῶν πολεων τὸν ἐξοφάνισμὸν συνέτεινον· δὲν δυνάμεθ λοιπόν νὰ ἐπιζητήσωμεν εἰς Γραιτοσίτισταν καὶ εἰς Βελλᾶν ἄλλας πόλεις ἀπὸ τὰς οὕτω καταστραφείσας. Ἀπέναντι δ' ὠρισμένων ἀποδείξεων δύνανται νὰ ἐμφιλοχωρήσωσιν ὑποθέσεις καὶ ἀβεβαιότητες καὶ ὑποστηρίγματα ἀνευ βάσεων καὶ σαθρὰ, ἀν μὴ τι ἄλλο;

Ἄλλ' ὁ κ. Μυστακίδης καὶ εἰς ἕτερόν τι μέρος, ὅπερ ἐμνημονεύσαμεν ἤδη ἀνωτέρω, ἀκκτλήπτως φαίνεται· «ἡ Φωτικὴ ἢ Φωτικὴ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, λέγει, ἔκειτο εἰς Γραιτοσίτισταν, ἐνθα ἐρείπια Σειστρουλίου κτλ.» Ποῦ τὰ Σειστρουλίου ἐρείπια εἰσι; βεβαίως κατ' αὐτὸν εἰς Γραιτοσίτιστον, ἀλλ' ὅμως δὲν κείνται ἐνταῦθα, διότι τότε τί ἀπογίνεται ἡ Φωτικὴ του; ἄλλως τε εἶναι γνωστότατον ὅτι τὰ ἐρείπια τοῦ Σειστρουλίου, ὅπερ ἀνήκεν εἰς τὸ τμήμα Τσαρκοβίστης καὶ οὐχὶ Κουρέντων, ὅπου ἀνήκει ἡ Γραιτοσίτιστα, κείνται πολὺ μακρὰν, εἰς ἀπίστασιν μιᾶς ἡμέρας δρόμον περίπου εἰς τὸ *Στροῦνι* περὶ τὸ Ρωμανόν κατὰ τὰ Λακκοχώρια, πῶς δὲν ἐσυγχίσθη μετὰ τῆς Γραιτοσίτιστας καὶ πῶς ἀναφέρονται ἐνταῦθα τὰ ἐρείπια ταῦτα μόνος ὁ κ. Ν. Γ. Μυστακίδης γνωρίζει, ὡς ἐπίσης καὶ ὁποῖόν τι προτιθέμε-

νος ν' ἀποδείξῃ σχετικὸν μὲ τὴν Φωτικὴν παρέθεσε τὴν φράσιν ταύτην.

Περὶ τῶν ἄλλων πληροφοριῶν, ἃς δίδει περὶ Φωτικῆς, Γραιτοσίτιστας, Βελλᾶς καὶ Κονίτισης δὲν ἐνδιαφερόμεθα ἐνταῦθα, καθότι δὲν ἔχουσι σχετικὸν πρὸς τὴν τοπογραφίαν τῆς Φωτικῆς. Τοῦτο μόνον παρατηροῦμεν, ὅτι ὁ κ. Μυστακίδης, ἀφρονιανγνώσεων κεκτημένος, ὡς φαίνεται, καὶ πλεῖστα σπουδαῖα ἐκ παραδόσεων καὶ μελετῶν του γνωρίζων, ἠδύνατο μᾶλλον σαφῶς καὶ κατὰ τάξιν νὰ ἐκφέρῃ ταῦτα πάντα ἐν τε ταῖς Πρακτικῆσι ταύταις καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις, ἃς ἐξέδοτο διὰ τοῦ «Νεολόγου», καὶ οὐχὶ ἐπιτροχάδην καὶ δίκην ἐπεισοδίων· οὕτω θὰ καθίστατο ὠφελιμώτατος εἰς τὴν Ἡπειρωτικὴν ἱστορίαν, ἣτις τόσον σκοτεινὴ ἐστίν.

Ἐν Παραμυθίᾳ·

Θ. Α. ΠΑΝΑΓΩΤΙΑΗΣ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΥΦΥΛΛΟΝ ΔΡΥΝ

Ἐτείνε φαιδρὰ τὸν ἀργυροῦν πόδα ἐπὶ τὸν ροδοστεφῆ αὐτῆς θρόνον ἀπὸ τῆς ἄκρας τοῦ ὄρους, οὔ. ὀπίσω ἡ μελάγχολος Νύξ ὑπεχώρει, ἡ χρυσὴ ἀνασσα τῆς εὐδίας, ἡ φωτόπελος Νύμφη Ἡώς. Ὑπὸ τὴν αἴγλην τοῦ μειδιάματος αὐτῆς ὁ οὐρανὸς ἐμειδία, καὶ κατήστραπτον τὰ γαλανὰ πελάγη αἱ καλλιλαμπεῖς ἀντανακλάσεις τοῦ ἀκτινένετος πέπλου τῆς. Βραδέως ἤρετο ἀντικρὺ ἡ ροδίνη οὐμίχλη ἀπὸ τῆς γλαφυρᾶς βοσπορίδος ἀκτῆς· καὶ ἠεροῦμένη ρεμβωδῶς ἀπὸ κισσοστεφῆς ἀγροτικῆς θυρίδος παρὰ τοὺς πρόποδας λόφου, μακρόθεν ἐκ δασῶν βραθυσιῶν φθάνον, τὸ λιγυρόφθογον ἄσμα τοῦ κορυδαλοῦ, τοῦ ἀναμείλοντος φαιδρῶς τὸν φωταυγῆ αἰθέρα, ὃν ἐμελλε μετ' ὀλίγας στιγμᾶς νὰ θωπεύσῃ διὰ τῶν ὑψιπύρων πτερυγῶν του.

Εἶχον ἄγρυπνος μένει ἐκεῖ καθ' ὅλην τὴν νύκτα, μετὰ δακρυμιγοῦς ἠδονῆς θεωροῦσα τοὺς χρυσαδαμαντίνους ἀστέρας, καὶ ἐντρυφῶσα θυμῆρης εἰς τὸ εὐκέλαδον ἄσμα τῶν νυκτιλάλων πτηνῶν. Ὡ πόσον μισῶ τὴν γνωφώδη θωπέαν τοῦ μελανοπτεροῦ! Μορφῶς, τὴν νάρκην τοῦ ὕπνου, ζοφερόν Μηδὲν παροδικῆς ἀνυπαρξίας, ὅπερ μολις ὠχραὶ τινες καὶ δραπέτιδες λάμπεις ὄνειρων φωτίζουσι! Καὶ ἤδη μολις αἱ πρῶται δροσόπτεραι αὔραι τῆς Ἡοῦς ἐρρίπισαν τὸ μέτωπόν μου, ἐξῆλθον σιγηλὴ ὅπως ἀναβῶ εἰς τὴν ἄκρην τοῦ λόφου, καὶ ἐκεῖθεν ἀπολαύσω τὸ μάγον κάλλος τοῦ λυκαυγοῦς.

Ὡ καλλιπλουτον θάλας, ὦ σφοῖγος ἀγλάων τῆς καλλιστάχους γῆς! πόρρω ἐγγὺς δρυμῶν ἀβάτων λούεται εἰς εὐδρῶσον νᾶμα ἡ χρυσοχίτων τοῦ θέρους θεᾶ· ἐρίθει καρπῶν ἡ μυριόφυλλος σεμνὴ ἔλαια, καὶ ὁ εὐδωρος βασιλεὺς τῶν μηνῶν κοσμεῖ δαψιλῶς τὸ κλῆμα διὰ καλλισταφύλων βοτρυῶν, γλαφυρῶς κρυπτομένων ὑπὸ τὰ φύλλα, δίκην ἀγνῆς παρθένου, ἣτις κρύπτει τὴν ροδίζουσαν ὄψιν ὑπὸ τοὺς ἀφρόεντας πέπλους τῆς αἰδοῦς τῆς, ὡς οἱ

ἄγγελοι ὀπίσω τῶν χιονολεύκων πετύγων των. Προκαλοῦσιν ἀπανταχοῦ τὸν κισσόστεπτον υἷόν τῆς Σεμέλης αἱ ἄμπελοι αἱ ἠβώσαι, προκαλοῦσι τοῦ γεωργοῦ τὴν δρεπάνην οἱ ροδόχρσοι καὶ δροσώγεις καρποί, οὓς ἐγέννησαν τάνθη τοῦ ἔαρος. Εἶναι τὸ ἀνοσστεφές ἔαρ, ἡ γλυκεῖα ἐλπίς, τὸ δὲ ἀγλαόκαρπον θέρος αὐτῆ ἡ πραγματουμένη καὶ ἀσφαλῆς τῆς εὐδαιμονίας ἀπολαυσις.

Ἄνηρχομένη μειδιῶσα τὴν πρασίην καὶ γλαφυρῶς κρημνώδη κλιτύν· ἐκεῖ ἀνά πᾶν βῆμα ἔβλεπον διὰ τῆς φαντασίας χαύνως ὑπὸ τὰς σκιὰς ἀνακειμένους τὸν Σιληγὸν καὶ τοὺς Φαύνους, εἰς τὴν κρυσταλλώδη πηγὴν κατοπιζομένης τὰς Νύμφας, ἡδύτερπῶς ἐγγύς ἀνοδολομένας τὰς Χάριτας. Ὑπὲρ τὴν κορυφὴν τοῦ λοφίσκου διείδον ἐπὶ στιγμὴν ἐπιπόνοος πηδῶντα τὸν αἰγίποδα θεόν, καὶ μακρὰν ὀπίσω δρυῶν καὶ σχοίνων μοι ἐφάνη ἠχοῦσα τοῦ Δάφνιδος ἡ φῶδῆ, περιπαθῶς ὡς ἡ γλυκύστονος Φιλομήλα θρηνοῦντος, ἡ ἡ αἰωνόβιος λαλιὰ τοῦ μурτοστεφοῦς Θεοκρίτου, μελποντος ἀπὸ ψυχῆς πλήρους τοῦ φαιδρῶ τοῦ ἡλίου φωτός :

« Ἐλπίζετε ! ἡ αὔριον θὰ ἴναι γλυκυτέρα !
πᾶς ὄστις ζῆ ὑπὸ αὐτὸν τὸν γαλανὸν αἰθέρα,
ἔχει ἐλπίδας εὐαγεῖς
μόν' οἱ νεκροὶ ἐντὸς τῆς γῆς·
ἀνέλπιστοι κοιμῶντ' ἐκεῖ ὅπου δὲν λάμπ' ἡμέρα ! »

Ἦ Θεοκρίτε, ἀγγελόφωνε ψάλτα τοῦ ἔαρος καὶ τῆς ἡβης, τῆς ἀκμῆς, τῆς ἐλπίδος, τῆς ἀνοφύρου χαρᾶς ! ὦ ἠλιόπλαστε ψυχῆ, ἔαρογενῆς κορυδαλλεῖ εἰς τὰς κλιτύς τῆς χρυσόφλογος Αἴτνης φωλάζων, ἀναμφιβολῶς σὲ διέθρεψεν ἐν στοργῇ πάλαι δι' ἡδύσμου μελιτος θυμου τῶν Ὀρειάδων ὁ γλαυκοχίτων χορός. Εἶθε νὰ εἶχον τὴν φωνὴν σου, τὴν ὡς ὁ φλοῖσθος τῆς Κασταλίας ἠδαίαν καὶ νὰ ἐψάλλον γηθοσύνης ἀνά τὰς καλλικρήνους κορυφὰς τῆς χώρας ἐκείνης, ἣν εὐσεβῆ κ' ἐνθουσιῶντα χεῖλη «μειδιάμα τῆς δημιουργίας» ἐκάλεσαν !

Ἦ γῆ τῆς δάφνης καὶ ροδῆς ! ὦ τμήμα Παραδείσου ἐπὶ τῆς γῆς κρηπιδωθὲν ὑπὸ χειρὸς ἀγγέλων ! ἄς ἤμην εὐπτερον πτηγὸν νὰ εὐρεθῶ ἐγγύς σου τὰς καλλονάσσου νὰ ἕμῶ καὶ νῦν καὶ εἰς τὸ μέλλον !

Ἄγῃρω καύχημα τῆς γῆς ! ἀειθαλῆς νεότης με δάφνης σμαραγδόφυλλον στεφαναμένη κλῶνα·
μεγάλῃ ὡς ὁ οὐρανός, ὡς ἡ αἰωνιότης
ἀθάνατος ἡ δόξα σου ὑπάρχ' εἰς τὸν αἰῶνα !

Πολλάκις μόνη σκυθρωπῆ, σιγῶσα ὡς ὁ τάφος, πλανῶσα εἰς τὴν θάλασσαν σακρῶων πλῆρες βλέμμα· λέγω· ἄς εἶχα τὸ χρυσοῦν τοῦ Ἡρακλέους σκάφος εἰς τὰς γελῶσας σου ἀκτὰς νὰ ἐψθана ἡρέμα !...

Στερρὰ καθὼς ὁ Παρθενῶν, ἀγία ὡς ἐκεῖνος, εἰς τὴν καρδίαν μου ἐντὸς ἰθάλλ' ἡ ἀνάμνησις σου ! συχνὰ εἰς πτέρυγας χρυσᾶς τερπνῶν ὀνειρῶν σμῆνος, με μεταφέρει νοερῶς καὶ ἵπταμαι ἐγγύς σου

Θερμῶς μακρόθεν προσκυνῶ τὸ ἱερόν σου κῶμα· καὶ ὅτε, ὅτε ἡ ψυχὴ τὸ σῶμά μου θ' ἀφήσῃ, εἰς τοῦ γλαυκοῦ σου οὐρανοῦ τὸ σαπφειρίζον δῶμα, εἰς τὰ χρυσᾶ σου σύννεφα θὰ ἔλθῃ νὰ οἰκίσῃ !

Ἐπὶ τῶν λόφων σου ἀβρὰ ὡρεῖ πνοὴ ἀέρον αὐτῆ λευκόπεπλος σκιὰ τὴν νύκτα θὰ πλανᾶται, καὶ ἀτενίζουσα ὡρὰ τὸ φέγγος τῶν ἀστέρων τῆς καλλιγρόθου σου ἀκτῆς τοὺς φλοῖσθους θ' ἀκροῦται.

Ὅποτε χύνη ἡ αὐγὴ τὸ φέγγος τῆς τὸ θεῖον, ἠδυπαθῶς τὸ ἄρωμα θὰ πνέῃ τῶν δαφνῶν σου, καὶ ραίνουσα τὰ ρόδα σου με μάρμαρα σακρῶων γοργῆ καὶ πάλιν θὰ πετᾶ ἐπὶ τῶν οὐρανῶν σου !

Ἐνῶ αἱ εὐφεγγεῖς λαμπηθόνες τοῦ Φοῖβου, ὄλοσχερῶς ἀνατειλαντος ἤδη ἐλήστευον ἀκαριαίως τοὺς στίλβοντας ἐπὶ τῶν ὀρειῶν ἀνθυλλίων ἀδάμαντας, ἐφθασα τέλος τὴν κορυφὴν τοῦ εὐδένδρου λοφίσκου. Ἦνθουν ἐκεῖ δαφιλῶς αἱ οὐρανόγλαυκοι μουσωτίδες, αἱ πορφυρανθεῖς ροαί, τὰ ἀκμαία κυνόροδα. Ἐπάλλοντο ὑπὸ τὰς αὔρας εὐωδιῶντες οἱ ὄρεοχαρεῖς θάμνοι, ἀλλὰ πλέον ἢ πᾶς ἄλλος διέχεεν εἰς τοὺς ἀέρας καὶ ἡδύτερον μύρον, ἡ καλλισκίος δάφνη, ἡ ὡς τὸ κλέος ὄπερ, ἐμφαίνει ἀειθαλῆς. Ἄλλοι τὴν ροδῆν, τὸ γλυκὺ ἀλλ' ἐφήμερον τῆς Θαλίας στέμμα, ἐκάλεσαν ἀνασσα τῶν πρασιῶν ἀλλ' ἐγὼ κλεινὴν βασιλίδα τοῦ εὐσμού λαοῦ ὀνομάζω τὴν δάφνην, τῆς Μούσης τὸ στέφανον.

Ἄλλὰ τίς ὄμιλος ποιμένων καὶ ποιμενίδων νεαρῶν πυκνοῦται ὑπὸ τὴν μονήρη ἐκείνην καὶ εὐφυλλον δρῶν ; πρὸς τί αὐταὶ κοσμοῦσι δι' ἀνθέων τὰς καλλιβοστρύχους κόμας καὶ τοὺς ροδοθαφεῖς ἡ κυματοχρῶας πέπλους των ; τίς ἄρα φαιδρὰ ἐορτῆ ἀνά τοὺς θυμῆρεις χορούς των τελεῖται καὶ γεννᾷ ἐπὶ τὰ χεῖλη αὐτῶν εὐφροσύνης μειδιάμα ;

— Χαίρετε, ἀφελεῖς νεανικαὶ τῶν λειμώνων χορεῖαι ! φαιδρὰ εἶναι ἡ περίξ ἡμῶν διαθάλλουσα φύσις, φαιδρὸς ὁ ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς μας σαπφειρόχρσος οὐρανός· ἀλλὰ πολὺ φαιδρότερον τούτων διαγελᾷ τὸ μειδιάμα ὑμῶν, εἴπατέ μοι, γλυκεῖα παρθέναι, τίς συνενοὶ ἡμᾶς ἐνταῦθα ἀεθοφόρος πομπή ;

— Ἦ ξένη, εἴτε φθάνεις ἀπὸ τοῦ μακρῶν ἀμυδρῶς διαφαινομένου ἀύχητροῦ καὶ κονιορτώδους ἄστεος, εἴτε ἀπὸ τοῦ παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ λόφου ἡμῶν εὐαμπέλου χωρίου, χαίρε σοὶ λέγει θερμῶς ἀπὸ καρδιῶν ὁμοφῶνων ἡ φιλόξενος ἡμῶν λαλιὰ· ἀλλὰ φθάνεις εἰς καιρὸν ὅπως μετᾶσχῃς τῆς εὐφροσύνης ἡμῶν. Βλέπεις τὸν οἰκίσκον τὸν λευκοτεῖχη, τοῦ ὁποίου τοὺς πόδας φιλεῖ ἡ ἐλξίνη καὶ τὰς πλευρὰς τὰς εὐρείας ὁ μέγας κισσός· ἀόρατος ἐπ' αὐτὸν τανύει τὰς χρυσᾶς πτέρυγας τοῦ ὀλαμπαδηφόρος Ἰμένκιος· ἐκεῖ μία ἐξ ἡμῶν, ἡ γλυκεῖα Δροσίς ἐνδύεται νύμφιον χιτῶνα ἀναμένουσα τοῦ ναοῦ τοὺς λιθάνους, οἵτινες χάριν αὐτῆς ὅσον οὐπῶ, μετὰ τῶν ψαλμῶν τῆς εὐχέτιδος Ἐκκλησίας, θὰ ἀνέλθωσιν εὐάδεις εἰς οὐρανόν. Ἄγω-

μεν ὅπως ἔδουσαι περιβάλωμεν αὐτήν τὸν χιονόλευ-
κον πέπλον τῆς.

Καὶ τῶν μὲν νεανιῶν ὁ χορὸς ἔμεινεν ἐκεῖ αὐλῶν καὶ
κιθαρίζων ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς αἰωνοβίου δρυός· τῶν δὲ
κορῶν τὸ ἀβρόπεπλον σμῆνος ἐβάδισε πρὸς τὴν στέγην,
ἣν ἔστεφάνου ὁ γελδεὶς Ὑμέναιος.

Ἐνδον μελωδοῦσα πληθὺς ἐτέρυα εἰς γλυκὺν οἶνον,
ὄν αὐτοῦ τοῦ πολυγηθοῦς Διονύσου αἱ χεῖρες ἀπὸ χρυ-
σοκάρπου ἀμπέλου ἐστάλαξαν· ἀλλ' εἰς τὰ ἄδυτα τοῦ
κισσοστεφοῦς οἴκου βάθη, ὡς εἰς ἀνθοβριθῆς καὶ μυ-
ρίπνον ἄντρον ἀνέμενεν ἡ Δροσίς, μελανόφθαλμος ὡς
ἡ Κύπρις, ὡς ἡ Ἥβη νεαρά καὶ εὐμειδής. Τότε αἱ συν-
τροφοὶ παρθέναι εἰσορμήσασαι γοργαὶ δίκην εὐπτέρων
δρυάδων ἐφίλησαν αὐτήν ἐπὶ τὸ μέτωπον. Μία ἐξ αὐ-
τῶν, χρυσοπλόκαμος ὡσεὶ ἦτο κόρη τῆς Φοῖβης καὶ τοῦ
ἡλίου, ἤρχισε πλέκουσα τοὺς στεφάνους, ἄλλη δέ τις,
εὐλυρὸς αἰοιδός, χαιδροθαλεῖς μῦθους ἔστεμμένη, ἔ-
ψαλε καθεσθεῖσα παρὰ τοὺς πόδας αὐτῆς:

Νυφοῦλα μαρμαρόστηθη μὲ κοραλλένια χεῖλην,
δροσάτη κοπελλιᾶ·
ὄπου πατεῖς ἢ γῆ ἀνθεῖ κι' ὄπ' ἀκουμπᾶς οἱ στῦλοι,
λευκὴ τριανταφυλλιᾶ.

Φέρ' τε κρυστάλλινο νερό, 'ποῦ λούζοντ' οἱ ἀγγέλοι,
τὴν ὄψι νὰ δροσίση
καὶ λουλουδιῶν μυρωδικὰ ὄλο δροσιὰ καὶ μέλι,
γιὰ νὰ μωσχουρίση.

Ἐφθασ' ἡ ὦρα, ἐφθασε· μακρόθε φθάνει μύρο
λιθάνου ἱερό
παρθέναις ροδοστέφαναις μαζεύονται τριγύρω
νὰ κάμουνε χορὸ.

Φέρ' τε, Νυφοῦλες τοῦ βουνοῦ, πορτοκαλλιᾶς κλωνάρια
νὰ πλέξω 'στὰ μαλλιὰ τῆς!
Φέρ' τε, Νεραΐδες τοῦ γιалоῦ, λευκὰ μαργαριτάρια
νὰ βάλω 'στὰ λαιμὰ τῆς!

Πέφτουν τὰ μαῦρά τῆς μαλλιὰ 'ποῦ τὰ λαμπροστο-
[αῖζον
διαμάντια περισσὰ,
'ὄαν νύχτα μαῦρη καὶ πυκνὴ, ποῦ μέσα λαμπυρίζουν
τάστέρια τὰ χρυσᾶ.

Φέρ' τε καθρέφτη ἀργυρὸ κι' ἀνθοστέφανωμένο
τὰ κάλλη τῆς νὰ διῆ,
'ποῦ τὸ φεγγάρι τὸ φθονεῖ τ' ἀργυροφωρεμένο
κι' ἡ ρόδινη Αὐγὴ.

Νυφοῦλα μαρμαρόστηθη, γιατί γλυκοχλωμιάζεις
καὶ γέρονεις σιγανὰ,
καὶ πάλι κοκκινίζοντας 'ς τὸ χῶμα καταβάζεις
τὰ μάτια ταπεινά;

Ἄχ! πῶς ἡ ὠμορφὴν τροπὴν, νυφοῦλα, ροδοβάφει
τὰ δροσερά σου κάλλη!

Ἡ Μοῦσα μὲ ἠλιόπλαστο κονδύλι χρυσογράφη
τὸ τραγουδάκι 'ποῦ θάρθῃ 'στὸ γάμο σας νὰ ψάλῃ.

Ἐφθασ' ἡ ὦρα ἐφθασε! μακρόθε φθάνει μύρο
λιθάνου ἱερό.

Παρθέναις ροδοστέφαναις μαζεύονται τριγύρω
νὰ κάμουνε χορὸ.

Παρθέναις ροδοστέφαναις ἀνάψτε ταῖς λαμπάδες
ἀπὸ μιὰ σπιθα τῆς αὐγῆς·
τὸ θρόνο τους στολίστε με ταῖς χλωραῖς φυλλάδες
καὶ με τὰ λούλουδα τῆς γῆς!

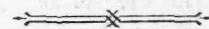
Ὅσα πουλάκια κρούονται 'ς τὰ φουντωτὰ πλατάνια
θὰ ψάλλουν 'ς τὰ χαρά τους·
κι' οἱ ἄγγελοι θε νᾶρθουνε ν' ἀλλάξουν τὰ στεφάνια
'ς τ' ἀθῶα μέτωπά τους·

Ἐ τὸ χρυσογάλανο οὐρανὸ ποῦ τοὺς χαμογελαῖ
κτυτᾶξ' τε με χαρά!
Ἐν ἀγγελουδί γελαστὸ τὴ στέγην του φυλάει
μ' ὀλοασπρα φτερά.

Μέσ' ἀπὸ σύγνεφα χρυσᾶ σὰν φωτερό 'ξεφτέρει,
σὰν χρυσὸς ἡλιος, κι' ὁ Θεὸς προβάλλει 'ς τὴ σιγή!
μὲ πατρικὸ χαμόγελο, ἀγαπημένο ταῖρι,
γλυκὰ σὰς εὐλογεῖ!

Ἐξῆλθε τέλος τοῦ ἀδύτου ἡ χιονόπεπλος νύμφη
μαργαρόστεπτος ὡς ἡ Ἥως, καὶ ἐσκεδάσθη ἡδυτερ-
πῶς, μέσφ αὐλῶν καὶ κιθάρας, ὑπὸ τὴν εὐφυλλον δρυῶν
ἡ μειδιῶσα ὁμήγουρις. Ὅτε δὲ ὁ Φοῖβος, ἀκτινῶν ἔ-
σχατον φίλημα ρίπτων εἰς βραχοθέμεθλα ὄρη, καπε-
κλίσε βραδύς εἰς τῆς θαλάσσης τοὺς κόλπους, εἰς
κοίτην σαπφειρώδη καὶ ἀφροστερῆ καὶ ἠπλώσεν ἡ
νύξ ὑπὲρ τὰς πόλεις καὶ τὰς κοιλάδας τὰς σκιεράς
αὐτῆς πτέρυγας, ἡ εὐθύμος χορεία, ὑπὸ τὴν ἀργυρᾶν
φωταψίαν τῶν ἀστρῶν, ἐτέρυα ἔτι κάτω τῆς δρυός
τῆς εὐφύλλου, ἥτις ἐπέρραρινεν αὐτοὺς δαψιλῶς διὰ
τῶν ἀδαμάντων τῆς δρόσου τῆς.

ΚΟΡΝΗΛΙΑ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ.*

Βίος Ἁγίου Νικολάου τοῦ Νέου καὶ ἡ
Βουνένη τῆς Θεσσαλίας·

Ἔθεν συμπερινομεν, ὅτι αἱ ἐν τῷ α' καταλόγῳ ἐπι-
σκοπαὶ Βεσαίρης, Βιαίρης καὶ Βουνέρης εἰσὶ μία καὶ
ἡ αὐτὴ ἐπίσκοπὴ Βουνέρης, παραμορφωθέντος τοῦ ὀνό-
ματος κατὰ τὰς διαφόρους ἀντιγραφάς· ἐν δὲ τῷ β',
ὅτι τὸ ὄνομα Βεσαίρης γραπτέον Βουνέρης. Ἀλλὰ καὶ
ἐν ταῖς κατὰ διαφόρους καιροὺς ἐκδοθείσαις ἀκολουθείαις
τοῦ ἁγίου, ἐν ταῖς πλείσταις αὐτῶν ἀπαντᾷ ὁ τύπος

*] Ἰδε ἀριθ. 36, σελ. 715—917.

Bounera κατ' οὐδέτερον γένος, ἐν τισι δ' αὐτῶν, ὡς καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ χειρογράφῳ ἀκολουθίᾳ, χρονολογουμένη ἀπὸ τοῦ 1569, ἀπαντᾷ ὁ τύπος *Bounera* κατὰ θηλυκὸν γένος, ὃν καὶ ἡμεῖς προκρίνομεν.

Ἐάν παραδεχθῶμεν τὸν τύπον *Bounera* ὡς ὀρθόν, τότε ὀφείλομεν νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι τὸ ὄνομα τοῦτο ἀποδίδεται μᾶλλον εἰς τοποθεσίαν, εἰς βουνὸν ἢ εἰς πόλιν, οἷονεὶ *Bounera* ὄρη. Ἄλλ' ὡς ἀνωτέρω ἐρρήθη, οἱ ἐπισκοπικοὶ κατάλογοι ἀναφέρουσι τὸ ὄνομα *Bounera*, (ἐπισκοπή), ὅπερ ἀδύνατον νὰ δηλοῖ τοποθεσίαν, ἀλλὰ μᾶλλον πόλιν· διότι ἐάν ἐδήλοῦτο τοποθεσία τις, τὸ ὄνομα ἤθελε διασωθῆ ἕως ἡμῶν, ὡς διεσώθη καὶ τὸ τῶν Μετεώρων, Ἀγράφων, Ὀλύμπου, Ραβενίου (Ρεβένια) κτλ. Τὸ ὄνομα λοιπὸν ἀποδοτέον μᾶλλον εἰς πόλιν· ταύτης δὲ ἐκλιπούσης, συνεξέλιπε καὶ τὸ ὄνομα.

Τιθέντος, δὲ ὅτι τὸ ὄνομα *Bounera* ἀποδίδεται πόλει μᾶλλον ἢ ὄρει, πῶς αὕτη ἐκεῖτο; Διὰ τὴν ὁδηγηθῶμεν εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς θέσεως τῆς πόλεως δέον ν' ἀναζητήσωμεν ἀρχαῖον τινα ναὸν ἢ ἀγίασμα τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀγίου τούτου. Καὶ ἀρχαῖον μὲν ναὸν δὲν ἀνεύρισκομεν ἐν Θεσσαλίᾳ τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀγ. Νικολάου τοῦ ἐν Βουνένη, ἀγίασμα δὲ δύο εἶναι γνωστά, ἐν μὲν παρὰ τὸ χωρίον Τσιαμπασλάρ, ἀριστάμενον περὶ τὰ 20 περίπου λεπτὰ τῆς ὥρας τοῦ χωρίου τούτου, κειμένου ἐν τῷ δήμῳ Κραννώνος, τῆς Ἐπαρχίας Λαρίσης. Ἐτερον δὲ παρὰ τὸ χωρίον Μπακλαλί τοῦ Δήμου Πλατάνου, τῆς Ἐπαρχίας Ἄλμυροῦ. Καὶ τὸ μὲν παρὰ τὸ χωρίον Τσιαμπασλάρ κεῖται ἐν μέσῳ γηραλέων δρυῶν καὶ πρίνων καὶ πλατάνων, ἀναβλύζον ἐν ἡδῆ κρήνης· παρ' αὐτὸ δὲ σώζεται κενοτάφιον τοῦ ἀγίου καὶ νεόκτιστος φερώνυμος ναὸς ἰδρυται, ἐνθα ἐν τῇ κατὰ τὴν 9ην Μαΐου ἐπετείῳ τῆς μνήμης αὐτοῦ πανηγύρει συνέρχονται αὐτόθι κατὰ χιλιάδας οἱ προσκυνηταί. Τὸ δὲ παρὰ τὸ χωρίον Μπακλαλί ἀγίασμα εἶναι θολωτὸν καὶ ἐν αὐτῷ λούονται κατὰ τὴν ἐπέτειον τῆς εορτῆς αὐτοῦ οἱ ἀσθενεῖ, καὶ πάσχοντες, οἵτινες καὶ ἰῶνται κατὰ τὸ λέγειν τῶν κατοίκων. Ὄφειλουσιν ὅμως οἱ ἐν αὐτῷ λουόμενοι ἀσθενεῖς νὰ ἀναρτῶσιν ἐπὶ τῶν κλάδων τῶν περιβόλουσῶν αὐτὸ γηραλέων δρυῶν καὶ πρίνων ῥάκη ἐνδυμάτων καὶ μανδύλια. Εἰς ὀλίγων δὲ βημάτων ἀπόστασιν πρὸς Α. ἐντὸς τοῦ δάσους φαίνονται ἐρείπια ἀρχαίων κτιρίων καὶ ἐσχάτως ἐν αὐτοῖς ἰδρυται εἰκόνησιν καὶ ναῖσκος τοῦ ἀγίου, κατὰ τὰς ἀνασκευὰς τῶν θεμελίων τοῦ ὁποίου ἀνευρέθησαν τὰ θεμέλια ἀρχαίου χριστιανικοῦ ναοῦ καὶ τάφου. Παρὰ δὲ τὸ ἱερὸν τοῦτο ἄλλος πρὸ Β. ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὑπερκειμένου τοῦ χωρίου Μπακλαλί λόφου σώζονται ἐρείπια ἀρχαίων ἐλληνικῶν τειχῶν, συγκεκλιμένων ἐκ μεγάλων ὀρθογωνίων λίθων ἐλληνικῆς κατασκευῆς. Τὰ ἐρείπια ταῦτα, καίπερ κεκαλυμμένα ὑπὸ θάμνων, δύναται τις νὰ παρακολουθήσῃ καθ' ὅλην αὐτῶν τὴν ἔκτασιν. Δίθιοι δὲ τινεὶ ἐκ λευκοῦ μαρμάρου μετ' ἀρχαίων ἀναγλύφων κοσμημάτων κεῖνται παρὰ τὸ ἀγίασμα. Οἱ λίθοι οὗτοι, κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην, μετηνέχθησαν ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων ἐκ τοῦ παρὰ τὸ χωρίον Κρατζαταγλί ἐπὶ τοῦ λόφου τῶν Ζερε-

λίων κειμένου ναοῦ τῆς Ἰτωνίας Ἀθηναῶν¹. Ἐπὶ δὲ τῆς ὁδοῦ, τῆς ἀγούσης ἀπὸ τοῦ ἀγίασματος εἰς τὸ χωρίον Μπακλαλί παρατηρεῖται ὑδραγωγεῖον καὶ ἐπὶ μέσῳ τῆς ὁδοῦ κρήνη κατεστραμμένη². Ἀγνοοῦμεν ἐάν τὸ παρὰ τὸ χωρίον Τσιαμπασλάρ ἀγίασμα περιβάλλεται ὑπ' ἀρχαίων κτιρίων, ἢ ἀναρτῶσιν οἱ αὐτόθι προσερχόμενοι ἀσθενεῖς ἐπὶ τῶν κλάδων τῶν ἐνδύων, ὡς ἐν τῷ τοῦ Μπακλαλίου, ῥάκη ἐνδυμάτων, ἐλπίζοντες ὅτι ἀποβάλλοντες τὴν λακίδα τῶν ἐνδυμάτων αὐτῶν συναποβάλλουσι καὶ τὴν κατατρυχουσαν αὐτοὺς νόσον· ἐν ἀμφοτέροις ὅμως ἢ συρροῇ τῶν προσκυνητῶν εἶναι μεγάλη.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὅθεν συνάγεται, ὅτι τὸ μὲν παρὰ τὸ χωρίον Μπακλαλί, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἄλμυροῦ ἀγίασμα καὶ τὰ παρ' αὐτὸ ἐρείπια εἰσι λείψανα βυζαντιακῆς μονῆς, ἧς ὁ χρόνος τῆς ἰδρύσεως ἀκμῆς καὶ παρακμῆς παραμένει ἡμῖν. Τόγε νῦν ἔχον ἄγνωστος· δὲν δυνάμεθα δὲ νὰ τοποθετήσωμεν ἐνταῦθα καὶ πόλιν, διότι τὸ μέρος εἶναι τραχὺ καὶ ἀπότομον, ἐπομένως ὁ τόπος ἀρμόζει μᾶλλον μονῆ ἢ πόλει. Ἄλλως τε ἐρείπια κατέχοντα ἰκανὴν ἔκτασιν καὶ ἀγόμενα εἰς μεσαιωνικὴν ἐποχὴν οὐδαμῶς παρατηροῦνται. Τὸ δὲ παρὰ τὸ χωρίον Τσιαμπασλάρ τῆς ἐπαρχίας Λαρίσης ἀγίασμα κεῖται ἐν μέσῳ πυκνῶν ἄλλοις ἐκ δρυῶν καὶ πλατάνων· αὐτόθι παρατηρεῖται ἀρχαῖον κενοτάφιον τοῦ ἀγίου καὶ ἐγγὺς αὐτοῦ κεῖνται τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας Κραννώνος.

Μὴ τολμῶντες ν' ἀποφθνήσωμεν γνώμην τολμηρὰν περὶ τῆς θέσεως τῆς βυζαντιακῆς πόλεως *Bounera*, θέλομεν προσπαθῆσαι τὸ γ' ἐπ' ἡμῖν, ὅπως συγκρίνωμεν τὴν περιγραφὴν τῆς σήκης ὑπὸ τοῦ βιογράφου πρὸς τὸ περὶ τὸ χωρίον Τσιαμπασλάρ ἀγίασμα.

Ὁ βιογράφος εἰς τὸ δεύτερον μέρος τοῦ ἀγίου, τὸ θαυματολόγιον ἀναφέρει ἐν θαῦμα τοῦ ἀγίου συμβάν εἰς τινα ἀρχοντα ἐκ τῆς Ἀνατολῆς, τῆς πατρίδος τοῦ ἀγίου καταγόμενον. Ὁ ἀρχων (ἐνν. πλούσιος) οὗτος κατετρίχετο ὑπὸ φοβερᾶς νόσου, τῆς ἐλεφαντιάσεως· δαπανήσας λοιπὸν πολλὰ γρήματα εἰς ἰατρῶν καὶ φάρμακα δὲν ἠδύνατο ν' ἀπολλαγῆ τῆς νόσου, ὅτε ἐπιρρίνεται αὐτῷ ὁ ἅγιος κατ' ὄνομα καὶ λέγει τὰ ἑξῆς:

«Διατί κοπιᾷσεις καὶ ἐξοδιᾷσεις τὸν βίον σου ἀωφέλητα; Ὑπαγε εἰς τὰ μέρη τῆς Λαρίσης νὰ ἐρωτηθῆς νὰ σοῦ δεῖξουν τὸ βουνὸν τῆς Βουνένης καὶ ἐκεῖ νὰ ἐρευνηθῆς καλὰ τὸν τόπον καὶ θέλεε εὐροῖ εἰς μίαν βρύσιν τὸ λείψανόν μου καὶ αὐτοῦ σοῦ δίδει τὴν ἰατρειάν τῆς ἀσθενείας σου».

1) Περὶ τοῦ ναοῦ τούτου ἴδε ἡμετ' διατριβ. ἐν τῷ Bulletin de Coresp. Hellénique, XVI. 18:2 p. . . Ἡ Φθιωτικὴ πόλις Ἰταῖος.

2) Ἐν τῷ τουρκικῷ τεμένει τοῦ χωρίου Μπακλαλί κατὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ τοῦ ἀγίου Νικολάου ἀνεκαλύφθη λίθος ὀρθογώνιος ἐκ λευκοῦ μαρμάρου φέρων διπλοῦν σταυρῶν τὸ ἀνω μέρος τοῦ λίθου εἶναι τετλασμένον καὶ ἀριστερόθεν μὲν κοσμημάτα, δεξιόθεν δὲ εἶδος πεντάλφρας. Ὁ λίθος οὗτος ἐρέθη ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ νεοδημένου ναοῦ.

Ἐγερθεὶς ὁ ἀσθενὴς τὸ πρῶτ' ἐκ τῆς κλίνης του ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ οἴκου του πορευθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν.

«Ἦυρε καρὰδιν καὶ ἐταξειδευσεν εἰς τὴν Λάρισαν, καὶ φθάνωντας εἰς τὸν τόγον, ὅπου τὸν εἶπεν ὁ ἄγιος, ἤυρε τὴν βρύσιν καὶ πολλὰ ἐχώρηκεν· ἔπειτα γυρεύοντας μὲ πολλὴν κόπον ἐπιμελέστατα (ἦτο γὰρ λόγγος περισσὸς καὶ δένδρα μεγάλα πολλὰ δασέα) ἤυρε τὸ λείψανον μὲ τὴν θεῖαν βοήθειαν, τὸ ὅποιον ἦτο ἀκόμην σφόν καὶ ἀκέραιον τόσους χρόνους . . . τότε ὁ ἄρχων ἐπλύθηκεν εἰς τὴν βρύσιν πρότερον, ἔπειτα ἠσπάζετο τὸ ἅγιον λείψανον μετ' εὐλαβείας καὶ πίστεως, καὶ παρευθὺς ἔφυγεν ἡ ἀσθένεια του».

Εὐγνωμονῶν ὁ ἄρχων τῷ ἁγίῳ διὰ τὴν θεραπείαν αὐτοῦ, ὠκοδόμησεν εἰς τιμὴν αὐτοῦ ναὸν περικαλλῆ, ἐνθα ἀνεῦρε τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του ἀγαλλόμενος καὶ δοξάζων τὸν Θεόν. Καὶ τοιαύτη μὲν ἡ διήγησις τοῦ βιογράφου.

Ἐπειδὴ δὲ ἀναφέρεται ἐν τῇ διηγῆσει ταύτῃ ὅτι ὁ ἀσθενὴς ἐμέλλε νὰ ἐρωτήσῃ τοὺς Λαρισαίους ἵνα μὴ θῆ πού ἔκειτο τὸ βουνὸν τῆς Βουνένης, ἐξάγεται, ὅτι τοῦτο ἔκειτο παρὰ τὴν Λάρισαν. Ἐπειδὴ δὲ ἁγίασμα εἰς τιμὴν τοῦ ἁγίου δεικνύται παρὰ τὸ γ. Τσιαμπασλάρ, ἐξάγεται ὅτι αὕτη εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ ἁγίου βρύσις ἀναφερομένη, ἐκεῖ δὲ που ἔκειτο ὁ ναός, ὁ ὑπὸ τοῦ ἀσθενοῦς ἄρχοντος ἀνεγερθεὶς εἰς τιμὴν τοῦ ἁγίου· οἱ δὲ παρὰ τὸ Τσιαμπασλάρ λόφοι τὸ ὄρος τῆς Βουνένης.

Παροδεχόμενοι δὲ, ὅτι τὸ παρὰ τὸ Τσιαμπασλάρ ἁγίασμα εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ ἁγίου ὑποδειχθέν τῷ ἄρχοντι, πού ἔκειτο ἄρ' γε ἡ πόλις Βουνέννη; Οὐδ' αὖτοῦ ἄλλαχρὺ βυζαντικὰ ἐρείπια φαίνονται νῦν πλὴν τῶν τῆς Κραννῶνος. Τὰ ἐρείπια ταῦτα κείνται ἐγγύτατα τῆς μνημονευθείσης πηγῆς. Ἡ πόλις αὕτη, διαπρέψασα διὰ τὸν πλοῦτον αὐτῆς κατὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ περιβόητος κατὰ τὴν ἐν αὐτῇ τὸ πάλαι δυναστεύσασαν οἰκογένειαν τῶν Σκοπαδῶν, παρήκμασε μετὰ τὴν ἐν αὐτῇ κρίσιν καὶ ἱστορικὴν ἐκείνην μάχην, συγκροτηθεῖσαν ἐν αὐτῇ τῇ Κραννῶνι¹⁾, δι' ἧς ὑπέκυψεν ὀριστικῶς ἡ Ἑλλὰς ὑπὸ τὴν μακεδονικὴν κυριαρχίαν. Ἐκτοτε δὲ δὲν ἠδυνάθη ν' ἀναλάθῃ καὶ οὕτω περιέπεσεν εἰς ἀράναιαν μέχρι τῆς βυζαντικῆς ἐποχῆς, ὅτε ἡ μετωνομάσθη Βουνέννη, ἢ συνελήθη ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο ἑτέρα πόλις τιμηθεῖσα ἐπὶ τινα χρόνον καὶ δι' ἐπισκοπικοῦ θρόνου. Πότε δὲ ἐξηφανίσθη ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς; τοῦτο ἀκριβῶς δὲν γινώσκουμεν. Ἐξ πινακῆς ὅμως, ἀνευρεθείσης ὑπὸ τοῦ Leake ἐν τῷ τόπῳ, γινώσκουμεν, ὅτι ἐν αὐτῇ ὑπῆρχεν ἱερόν τι Ἀσκληπιεῖον, ἐν ᾧ ὤρειλον τὰ ἐν αὐτῇ ψηφίσματα ἐν θεσσαλικῷ ἰδιώματι ν' ἀνατεθῶσιν. Ὁ δὲ Πλίνιος λέγει, τὰ ὕδατα τῆς ἐν τῷ Ἀσκληπιεῖῳ τούτῳ πηγῆς εἶχον τὴν ιδιότητα νὰ καθιστῶσι τὸν μετ' αὐτῶν κεραυνύμενον οἶνον¹⁾. Τὰ ὕδατα ταῦτα δὲν ἔχουσι μὲν νῦν

τὴν ιδιότητα ταύτην, ἀλλὰ γίνονται ἴαμα τοῖς μετὰ πόθου καὶ πίστεως ἐν αὐτοῖς προσιοῦσι.

Τοποθετήσαντες τὴν πόλιν Βουνέννην ἐν τοῖς ἐρείπιοις τῆς ἀρχαίας Κραννῶνος ἀποδίδομεν καὶ τὸ παρ' αὐτὴν ἁγίασμα τοῦ ἁγίου Νικολάου εἰς τὸ ἀρχαῖον Ἀσκληπιεῖον. Ἐπειδὴ λοιπὸν οἱ ἀρχαῖοι τὸ πάλαι ἐθεώρουν ἱερόν τὴν πηγὴν ταύτην, καθιερώσαντες αὐτὴν εἰς τὸν ἐκ Τρίκκης Ἀσκληπιῖον (Ἀσκληπιεῖον), φυσικῶς οἱ νεώτεροι συνεχίζοντες τὴν ἀρχαίαν περὶ τῆς πηγῆς ταύτης παράδοσιν μετέβαλον αὐτὴν εἰς ἁγίασμα τοῦ ἁγίου Νικολάου, τοῦ ἐν Βουνέννῃ, ἰδρύσαντες παρ' αὐτὸ καὶ φερώνυμον ναόν. Τὸ δὲ παρ' αὐτὸ ὄρος τοῦ χωρίου Τσιαμπασλάρ θεωρητέον ὡς τὸ ὄρος τῆς Βουνέννης τοῦ βιογράφου. Πιθανότατα κατ' ἀρχαιοτέρους χρόνους ἦν δασώδες καὶ ἐν αὐτῷ ὑπῆρχον καὶ σκῆται ἐρημητῶν. Νῦν δὲ μικρὸν ἀλλύλλιον περιβάλλει τὸν νεόδμητον ναὸν τοῦ ἁγίου καὶ τὴν αὐτῆ ἀναβλύζουσαν ἄρθρον ἱαματικὸν ὕδωρ πηγὴν.

Τοιοῦτος ὁ βίος τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ νέου τοῦ ἐν Βουνέννῃ τῆς Θεσσαλίας ἀσκήσαντος καὶ ἀθλήσαντος καὶ ἡ θεσσαλικὴ πόλις Βουνέννη, τέως ἀγνωστος. Περί αὐτῆς, νομίζομεν, ὅτι οὐδεὶς ἐπραγματεύσατο ἰδικιτέρως οὔτε ἐκ τῶν περὶ Θεσσαλίας γραφάντων οὔτ' ἐκ τῶν ἄλλων λογίων· διὸ ἡ ἡμετέρα πραγματεία εἶναι πρωτότυπος. Νομίζομεν, ὅτι ἂν μὴ ἐπετύχωμεν εἰς τὸ ζήτημα τῆς θέσεως τῆς Βουνέννης ὡς πόλεως, τοῦλάχιστον προσηγγίσασαμεν εἰς αὐτὸ. Ὅθεν καταστρέφοντες τὴν παρούσαν εὐελπιστοῦμεν, ὅτι ἕτεροι ἐντριβέστεροι περὶ τὰ τοιαῦτα ἐπιλήψονται τοῦ ζητήματος μετὰ πλείονος ἐμβριθείας.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. — Εἶχομεν ἤδη κλείσῃ τὴν παρούσαν, ὅτε ἐπιπροσφρήθημεν, ὅτι ἐν τῷ παρὰ τὸ χωρίον Μπακλαλί ἁγίασματι ἐργάται ἀνασκάπτοντες πρὸς ἐξαγωγήν λίθων ἀνεκάλυψαν ἐπιγραφὴν ἐπὶ τετραγώνου λίθου ἔχουσαν τὰ ἐξῆς γράμματα:

Ο ΠΑΝΣΕΒΑΣΜΙΟΣ ΚΡΙ ΘΕΙΟΣ ΝΑΟΣ
ΣΤΟΣ ΤΣΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΟΣΙΟΜΑΡΤΥΡΟΣ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΦΟΡΟΥ ΤΣ ΧΟΥ ΝΙΚΟΛΑΣ ΤΣ
ΕΝ ΒΟΥΝΕΝΗΕ ΕΜΕΤΟ ΔΙΑΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐγχώριος παράδοσις ἀναφέρει, ὅτι τοῦ ἁγίου φεύγοντος κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Λαρίσης καὶ διερχομένου τὸν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀλμουροῦ χολόρρομα ποταμὸν, ἔστη ὁ ἵππος αὐτοῦ διὰ νὰ πῆ ὕδωρ. Βλέπων δὲ ὁ ἅγιος ἑαυτὸν διωκόμενον ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν κατηράσθη τοῦ ἵππου αὐτοῦ τὸ νερόν νὰ τῷ γίνῃ χολή κατὰ τὴν ἐν τῷ χειρογράφῳ ἁγιασματάρῳ σημείωσιν. Ἐκ δὲ τῆς κατὰ τὴν ταύτην τοῦ ἁγίου ἐκλήθη καὶ ὁ ποταμὸς χολόρρομα.

(Ἀκολουθεῖ).

Ν. Ι. ΠΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ.

1) Διόδωρ. ΙΙΙ', 17.

2) Plinii XXXI, 2.—XVII, 20.